Evanghelia după Ioannis
[Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην]

Traducere și note de
Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

Teologie pentru azi
București
2016

Am tradus textul Evangheliei de față conform *BYZ*, ed. lui Maurice A. Robinson și William G. Pierpont, 1995, inclusă în *Bible Works 9*.

Sfânta Icoană de pe coperta primă e pictată de Aidan Hart, din Anglia, și am preluat-o de aici[1].

---

[1] A se vedea:

http://aidanharticons.com/wp-content/uploads/2014/07/st-john-the-theologian.jpg.

Capitolul 1

1. În început era Cuvântul [ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος] și Cuvântul era cu Dumnezeu [καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν] și Cuvântul era Dumnezeu [καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος].

2. Acesta[2] era în[tru] început cu Dumnezeu [Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν].

3. Toate[3] prin El s-au făcut [πάντα δι' Αὐτοῦ ἐγένετο] și fără El [nu] s-a făcut niciuna [din cele] care s-au făcut [καὶ χωρὶς Αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν ὃ γέγονεν].

4. În El era viața, și viața era lumina oamenilor [ἐν Αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων],

5. și lumina luminează în întuneric, și întunericul nu a cuprins-o pe ea [καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν].

6. A fost [un] om trimis de la Dumnezeu [și] numele lui [era] Ioannis ['Ιωάννης].

7. Acesta a venit întru mărturie [οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν], ca să mărturisească despre Lumină[4] [ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ Φωτός], ca toți să creadă prin el[5] [ἵνα πάντες πιστεύσωσιν δι' αὐτου].

8. Nu era acela[6] Lumina, ci [el a venit în lume] ca să mărturisească despre Lumină [οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ Φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ Φωτός].

---

[2] Dumnezeu Cuvântul.

[3] Toate lucrurile creației, întreaga creație.

[4] Despre persoana lui Hristos, a lui Dumnezeu Cuvântul întrupat.

[5] Prin propovăduirea Sfântului Profet Ioannis Botezătorul.

[6] Sfântul Ioannis Botezătorul.

9. [Și Cuvântul] era Lumina cea adevărată [ἦν τὸ Φῶς τὸ ἀληθινόν], Care luminează [pe] tot omul venit întru lume[7] [ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον].

10. [Dar Cuvântul] era în lume [ἐν τῷ κόσμῳ ἦν] și lumea prin El s-a făcut [καὶ ὁ κόσμος δι᾽ Αὐτοῦ ἐγένετο] și lumea pe El nu L-a cunoscut [καὶ ὁ κόσμος Αὐτὸν οὐκ ἔγνω].

11. [El] întru ale Sale a venit [εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν] și ai Săi, pe El, nu L-au primit [καὶ οἱ Ἴδιοι Αὐτὸν οὐ παρέλαβον].

12. Dar [celor] câți L-au primit pe El [ὅσοι δὲ ἔλαβον Αὐτόν], le-a dat puterea de a se face fiii lui Dumnezeu, lor, celor care cred întru numele Lui [ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα Αὐτοῦ],

13. care nu din sângiuri [οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων], nici din voia trupului [οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός], nici din voia bărbatului [οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός], ci din Dumnezeu s-au născut [ἀλλ᾽ ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν][8].

14. Și Cuvântul trup s-a făcut [καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο] și S-a sălășluit în[tre] noi [καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν] – și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-născut din Tatăl [καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν Αὐτοῦ, δόξαν ὡς Μονογενοῦς παρὰ Πατρός] – plin de har și de adevăr [πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας].

15. [Iar] Ioannis mărturisește [μαρτυρεῖ][9] despre El și a strigat [κέκραγεν][10], zicând: „Acesta era despre Care am zis: «Cel care vine după mine a fost înaintea mea, căci mai înainte de mine era [ὁ ὀπίσω μου

---

[7] Cu sensul: *născut* pe această lume.

[8] Din slava lui Dumnezeu s-au născut duhovnicește.

[9] Verbul este la *indicativ prezent* și nu la *imperfect* ca în ed. BOR 1988.

[10] Verbul este la *indicativ perfect*.

ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν]»”.

16. Și din plinătatea Lui noi toți am luat [καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος Αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν], și har peste har [καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος].

17. Căci legea prin Mosis[11] a fost dată [ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωσέως[12] ἐδόθη], [dar] harul și adevărul prin Iisus Hristos au venit [ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο].

18. Pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată[13] [Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε]; [ci] Fiul Unul-născut [ὁ Μονογενὴς Υἱός], Care este întru sânul Tatălui [Ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρός], Acela L-a făcut cunoscut [Ἐκεῖνος ἐξηγήσατο] [pe Tatăl].

19. Și aceasta este mărturia lui Ioannis, când au trimis iudeii din Ierosolimi preoți și levitei, ca să-l întrebe pe el: „Tu cine ești?”.

20. Și [Ioannis] a mărturisit și nu a negat. Și a mărturisit că: „Nu sunt eu Hristos [Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός]”.

21. Și [atunci] l-au întrebat ei: „Atunci cine [ești]? Ilias [Ἠλίας] ești tu?”. Și [Ioannis] a zis: „Nu sunt”. „Profetul ești tu [Ὁ Προφήτης εἶ σύ]?”. Și [Ioannis] a răspuns: „Nu”.

22. Atunci [trimișii] i-au zis lui: „Cine ești? Ca să dăm răspuns celor care ne-au trimis pe noi. Ce spui despre tine însuți?”.

23. [Iar el] le zicea: „Eu [sunt] «glasul celui care strigă în pustie [φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ]: Îndreptați calea Domnului [εὐθύνατε τὴν ὁδὸν Κυρίου]!»,

---

[11] Sfântul Profet Moisis.

[12] E forma de G. sg. Forma de N. sg., pe care am tradus-o, este Μωσῆς.

[13] După ființa Lui. Și nici nu poate cineva să Îl vadă pe Dumnezeu după ființa Lui.

precum a zis Isaias, Profetul [καθὼς εἶπεν Ἠσαΐας ὁ Προφήτης]”[14].

24. Și trimișii erau dintre farisei.

25. Și [trimișii] l-au întrebat pe el și i-au zis lui: „Atunci de ce botezi, dacă tu nu ești Hristos, nici Ilias, nici Profetul?”.

26. [Și] le-a răspuns lor Ioannis, zicând: „Eu botez în apă [ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι]. Dar [în] mijlocul vostru stă [Cel] pe Care voi nu-L știți [μέσος δὲ ὑμῶν ἕστηκεν Ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε].

27. Acesta este Cel care vine după mine, Care înainte de mine a fost [Αὐτός ἐστιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, Ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν]. Căruia eu nu sunt vrednic ca să-I dezleg Lui cureaua sandalei [Οὗ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἵνα λύσω Αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος]”.

28. Acestea au fost[15] în Bitania [Βηθανίᾳ], dincolo de Iordanis, unde era Ioannis botezând.

29. A doua zi, [Ioannis] Îl vede pe Iisus venind către el și zice:

„Iată, Mielul lui Dumnezeu, Cel care ridică păcatul lumii [Ἴδε ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου]!

30. Acesta este despre Care eu am zis: «Vine după mine un Om, Care mai înainte de mine a fost, căci mai înainte de mine era».

31. Și eu nu-L știam pe El [κἀγὼ οὐκ ᾔδειν Αὐτόν]. Dar ca [El] să Se arate lui Israil [ἀλλ’ ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραήλ], pentru aceea am venit eu botezând în apă”.

---

[14] E vorba de Is. 40, 3, *cf.* LXX: „φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους τοῦ Θεοῦ ἡμῶν [glasul celui care strigă în pustie: Pregătiți calea Domnului, drepte faceți cărările Dumnezeului nostru!]”.

[15] S-au petrecut.

32. Și a mărturisit Ioannis zicând că: „L-am văzut pe Duhul coborând ca o porumbiță din cer [τεθέαμαι τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ] și a rămas peste El [καὶ ἔμεινεν ἐπ' Αὐτόν].

33. Și eu nu-L știam pe El. Dar Cel care m-a trimis pe mine a boteza în apă [ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι], Acela mi-a zis: «Peste Care ai să vezi Duhul coborând și rămânând peste El, Acela este Cel care botează în Duhul Sfânt [Ἐφ' Ὃν ἂν ἴδῃς τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' Αὐτόν, Οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ]».

34. Și eu am văzut și am mărturisit că *Acesta este Fiul lui Dumnezeu* [Κἀγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι *Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ*]".

35. A doua zi, iarăși, stătuse [εἱστήκει][16] Ioannis [Botezătorul], [și erau cu el] și doi dintre ucenicii lui;

36. și privind [Ioannis] pe Iisus umblând, zice: „Iată, Mielul lui Dumnezeu [Ἴδε ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ]!".

37. Și l-au auzit pe el cei doi ucenici spunând [aceasta] și [ei] L-au urmat pe Iisus.

38. Dar întorcându-Se Iisus și văzându-i pe ei urmându-I, le zice lor: „Ce căutați [Τί ζητεῖτε]?"[17]. Iar ei I-au zis Lui: „Rabbí [Ῥαββί][18] – care se zice, traducându-se[19] – *Învățătorule* [Διδάσκαλε], unde rămâi [ποῦ μένεις]?".

39. [Și El] le zice lor: „Veniți și vedeți [Ἔρχεσθε καὶ ἴδετε]!". [Și ei] au venit și au văzut unde rămâne

---

[16] Prima formă de *mai mult ca perfect* a Evangheliei după Ioannis.

[17] Sunt *primele cuvinte* ale Domnului din această Evanghelie. În care le-a pus întrebarea fundamentală: Ce căutați voi în viața voastră? Ce vreți cu adevărat?

[18] Cuvânt din limba ebraică, transliterat în greacă și care, în ebraică, înseamnă: *domnul meu*.

[19] În limba greacă.

[El]; și lângă El au rămas [în] ziua aceea; [și] ceasul era ca la al zecelea.

40. Unul dintre cei doi, care au auzit de la Ioannis [despre El] și I-au urmat Lui, era Andreas [Ανδρέας], fratele lui Simon Petros.

41. Acesta află întâi pe fratele lui, pe Símon, și îi zice lui: „L-am aflat pe Messias[20] [τὸν Μεσίαν]”, Care înseamnă, traducându-se, *Hristos*.

42. Și [Andreas] l-a dus pe el[21] la Iisus. [Și] căutând la el Iisus, i-a zis [lui]: „Tu ești Simon, fiul lui Ionas? Tu te vei chema *Chifas* [Κηφᾶς][22]”, care se traduce [în limba greacă prin] *Petros*.

43. A doua zi, [Iisus] a vrut să iasă întru Galilea și îl află pe Filippos [Φίλιππος]. Și Iisus îi zice lui: „Urmează-Mi Mie [’Ακολούθει Μοι]!”.

44. Iar Filippos era din Bitsaidá [Βηθσαϊδά], din cetatea lui Andreas și a lui Petros.

45. [Și] Filippos îl află pe Natanail [Ναθαναήλ] și îi zice lui: „L-am aflat [pe Cel despre] Care a scris Mosis în lege și Profeții [῝Ον ἔγραψεν Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ Προφῆται εὑρήκαμεν], pe Iisus, pe fiul lui Iosif, pe Cel din Nazaret [’Ιησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ ’Ιωσὴφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ]”.

46. Și Natanail i-a zis lui: „Din Nazaret poate a fi ceva bun [’Εκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι]?”. Iar Filippos îi zice lui [Natanail]: „Vino și vezi [”Ερχου καὶ ἴδε]!”.

47. [Însă] Iisus l-a văzut pe Natanail venind către El și zice despre el: „Iată, un adevărat israilitis, în care nu este viclenie [”Ιδε ἀληθῶς ’Ισραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν]!”.

---

[20] Aici am transliterat N. sg.: Μεσσίας.

[21] Pe Simon, fratele lui.

[22] Transliterarea în limba greacă a cuvântului aramaic care înseamnă *piatră*.

48. [Și] Natanail Îi zice Lui: „De unde mă cunoști [Πόθεν με γινώσκεις]?”. [Iar] Iisus i-a răspuns și i-a zis lui: „Te-am văzut [mai] înainte să te cheme pe tine Filippos, fiind [tu] sub smochin [πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν, εἶδόν σε]”.

49. [Atunci] Natanail I-a răspuns și Îi zice Lui: „Rabbi, Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Tu ești Împăratul lui Israil [῾Ραββί, Σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, Σὺ εἶ ὁ Βασιλεὺς τοῦ ᾿Ισραήλ]!”.

50. [Iar] Iisus i-a răspuns și i-a zis lui: „Că[ci] ți-am spus ție: «Te-am văzut sub smochin», crezi? Mai mari [decât] acestea [îți spun ție că] vei vedea”.

51. Și [Iisus] îi zice [din nou] lui: „Amin, amin zic vouă: «De acum veți vedea cerul deschizându-se [ἀπ᾿ ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα] și pe Îngerii lui Dumnezeu suindu-se și coborându-se peste Fiul omului [καὶ τοὺς ᾿Αγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ᾿Ανθρώπου]»”.

Capitolul 2

1. Și [în] a treia zi[23] s-a făcut nuntă [γάμος] în Cana Galileii [Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας], și era [și] Mama lui Iisus acolo [καὶ ἦν ἡ Μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ];

2. și a fost chemat și Iisus și Ucenicii Lui la nuntă.

3. Și terminându-se vinul [ὑστερήσαντος οἴνου] [la nuntă], Mama lui Iisus zice către El: „Vin nu au [Οἶνον οὐκ ἔχουσιν]".

4. Îi zice ei Iisus: „Ce [Îmi este] Mie și ție, femeie? Încă nu a venit ceasul Meu [Τί Ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; Οὔπω ἥκει ἡ ὥρα Μου]".

5. [Dar] Mama Lui le zice slujitorilor: „Orice are să vă zică vouă, faceți [Ὅ τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε]!".

6. Și erau acolo șase vase de piatră [ὑδρίαι λίθιναι ἓξ], puse pentru curățirea iudeilor, având câte două sau trei *metrite*[24] [χωροῦσαι ἀνὰ *μετρητὰς* δύο ἢ τρεῖς].

7. [Și] le zice lor Iisus[25]: „Umpleți vasele de apă [Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος]!". Și le-au umplut pe ele până sus.

8. Și [apoi Iisus] le zice lor: „Scoateți acum și duceți *stăpânului ospățului* [ἀρχιτρικλίνῳ]!". Și [ei] i-au dus.

---

[23] După ce Își adunase primii 4 Ucenici: pe Andreas, Petros, Filippos și Natanail.

[24] Măsura μετρητής pentru lichide, *cf. Gingrich Greek Lexicon*, era de circa 40 de litri. Ceea ce înseamnă că un vas conținea aproape 80 sau 120 de litri. Așa că metritisul nu are nimic de-a face cu *vadra*, despre care vorbește ed. BOR 1988, care are circa 10 litri.

[25] Slujitorilor cu care vorbise Maica Domnului.

9. Iar când stăpânul ospățului a gustat *apa făcută vin* [τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον], și nu știa de unde este – ci [doar] slujitorii știau, care scoseseră apa [din vasele de piatră] – stăpânul ospățului l-a chemat pe mire

10. și îi zice lui: „Tot omul pune întâi [la masă] vinul cel bun [Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησιν], și, când [oamenii] au să se îmbete [καὶ ὅταν μεθυσθῶσιν], atunci [îl pune] pe cel slab [τότε τὸν ἐλάσσω]. Tu [însă] ai păstrat vinul cel bun până acum [σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι]".

11. Acest *început al semnelor* [τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων] [Lui], Iisus l-a făcut în Cana Galileii și [astfel] Și-a arătat slava Lui [ἐφανέρωσεν τὴν δόξαν Αὐτοῦ]. Și Ucenicii Lui au crezut întru El [καὶ ἐπίστευσαν εἰς Αὐτὸν οἱ Μαθηταὶ Αὐτοῦ].

12. După aceea, [Iisus] s-a coborât întru Capernaum [Καπερναούμ], El și Mama Lui și frații Lui și Ucenicii Lui; și acolo au rămas nu multe zile [καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας].

13. Și era aproape Paștiul iudeilor [τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων]. Și Iisus S-a suit întru Ierosolima.

14. Și [El] a aflat în templu pe cei care vindeau boi [βόας] și oi [πρόβατα] și porumbițe [περιστεράς] și pe *schimbătorii de bani* [οὺς κερματιστὰς] șezând.

15. Și făcând bici din funii [φραγέλλιον ἐκ σχοινίων], [Iisus] i-a scos pe toți afară din templu [πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ], [cât] și oile și boii; și schimbătorilor de bani le-a vărsat *schimbul*[26] [καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν *τὸ κέρμα*] și mesele [lor] le-a răsturnat [καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψεν][27].

---

[26] Schimbul monetar.

[27] Și ne putem închipui foarte ușor *ce babilonie* era în templu, ce zarvă, atâta timp cât oamenii, boii, oile și porumbițele erau la un loc, iar mulți stăteau cu mesele întinse și

16. Și celor ce vindeau porumbițe, [Iisus] le-a zis: „Ridicați acestea de aici! Nu faceți casa Tatălui Meu *casă de neguțătorie* [οἶκον ἐμπορίου]!”.

17. Și și-au adus aminte Ucenicii Lui că scris este: „Râvna casei Tale *mă va mânca* pe mine [Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου Σου *καταφάγεταί με*]”[28].

18. Atunci iudeii I-au răspuns și I-au zis Lui: „Ce *semn* ne arăți nouă, că faci acestea [Τί *σημεῖον* δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς]?”[29].

19. [Și] Iisus le-a răspuns și le-a zis lor: „Stricați templul acesta și în trei zile îl voi ridica pe el [Λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν]!”.

20. Atunci I-au zis [Lui] iudeii: „[În] 46 de ani s-a zidit templul acesta și Tu îl vei ridica pe el în 3 zile?”.

21. Dar Acesta zicea [acestea] despre *templul* trupului [*τοῦ ναοῦ* τοῦ σώματος] Său.

22. [Și] atunci când S-a ridicat din morți, Ucenicii Lui și-au adus aminte că aceasta zicea; și au crezut Scripturii și cuvântului pe care l-a zis Iisus.

23. Și când [Iisus] era în ale Ierosolimilor [ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις], la Paști, la praznic, [atunci] mulți au crezut întru numele Lui, văzând *semnele Lui* [Αὐτοῦ τὰ σημεῖα][30], pe care [El] le făcea.

24. Dar Iisus Însuși *nu Se încredința pe Sine lor* [οὐκ ἐπίστευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς], pentru că El îi cunoștea pe toți,

---

schimbau bani. Și pe toți aceștia, ierarhia zilei nu îi considera deloc *nocivi*.

[28] A citat Ps. 68, 10, LXX, dar schimbând *forma* verbului: din *aorist* în *viitor*. Pentru că în LXX avem: „ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου Σου *κατέφαγέν με*”.

[29] Pentru că evreii erau învățați *să ceară semn*, deoarece Sfântul Moisis *le arătase semne* de la Dumnezeu.

[30] Minunile Lui.

25. și [pentru] că nu avea nevoie ca cineva să-I mărturisească despre [vreun] om; căci El cunoștea ce era în [inima] omului [Αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ][31].

[31] El știa ce gândea, ce simțea, ce dorea, cine era, ce făcuse în viața lui fiecare om pe care îl întâlnea. Pentru că era Fiul lui Dumnezeu întrupat.

Capitolul 3

1. Și era un om dintre farisei, numele lui [fiind] Nicodimos [Νικόδημος] [și acesta era] arhon [ἄρχων]/ căpetenie a iudeilor.

2. Acesta a venit la El, noaptea, și I-a zis Lui: „Rabbi, [noi] știm că de la Dumnezeu ai venit *Învățător* [Διδάσκαλος]; căci aceste semne nimeni [nu] poate a le face, pe care Tu le faci, dacă nu ar fi Dumnezeu cu el”.

3. [Și] Iisus i-a răspuns și i-a zis lui: „Amin, amin zic ție, dacă cineva nu are să se nască de sus [ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν], nu poate să vadă Împărăția lui Dumnezeu [οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ]”.

4. [Și] Nicodimos zice către El: „Cum poate omul să se nască, bătrân fiind? Oare poate să intre a doua oară întru pântecele mamei lui și să se nască?”.

5. [Și] Iisus i-a răspuns [lui]: „Amin, amin zic ție, dacă cineva nu are să se nască din apă și [din] Duh [ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος], nu poate să intre întru Împărăția lui Dumnezeu [οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ].

6. [Căci] ceea ce e născut din trup, trup este, și ceea ce e născut din Duh, duh este.

7. Să nu te minunezi că ți-am zis ție: «Voi trebuie *să vă nașteți de sus*».

8. Duhul [Sfânt] suflă unde vrea [τὸ Πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ] și [tu] auzi glasul Lui [καὶ τὴν φωνὴν Αὐτοῦ ἀκούεις], dar nu știi de unde vine [El] și unde merge [ἀλλ’ οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει]; astfel

este tot cel născut din [harul] Duhului [οὕτως ἐστὶν πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Πνεύματος][32]”.

9. Nicodimos I-a răspuns și I-a zis Lui: „Cum pot să fie acestea?”.

10. [Și] Iisus i-a răspuns și i-a zis lui: „Tu ești *învățătorul lui Israil* [ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραήλ] și *nu cunoști* acestea?

11. Amin, amin zic ție, că [Noi ceea] ce știm vorbim și [ceea] ce am văzut mărturisim; și mărturia Noastră nu o primiți.

12. Dacă v-am spus vouă *cele pământești* și nu credeți, cum veți crede dacă am să vă spun vouă *cele cerești*?

13. Și nimeni [nu] s-a suit întru cer, fără numai Cel care S-a coborât din cer, *Fiul omului*, Cel care este în cer.

14. Și precum Mosis [Μωσῆς][33] a înălțat șarpele în pustie, astfel trebuie să Se înalțe [și] *Fiul omului* [οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ *τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου*];

15. ca tot cel care crede întru El să nu piară [ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς Αὐτὸν μὴ ἀπόληται], ci să aibă viață veșnică [ἀλλ’ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον].

16. Căci Dumnezeu astfel a iubit lumea [οὕτως γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον], încât L-a dat pe Fiul Lui, Cel Unul-născut [ὥστε τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ τὸν Μονογενῆ ἔδωκεν], ca tot cel care crede întru El să nu

---

[32] Omul duhovnicesc se aseamănă harului lui Dumnezeu, care locuiește în el: e dinamic în mod continuu. Faptele lui nu pot fi *aproximate*, pentru că el e mereu o surpriză. Și așa cum Duhul Sfânt vine în om atunci când dorește și îl umple de vederi și de luminări dumnezeiești și de simțiri sfinte, tot la fel omul duhovnicesc nu poate fi *intuit* în acțiunile lui, pentru că el e condus pururea de Dumnezeu prin slava Lui.

[33] Sfântul Profet Moisis.

piară, ci să aibă viață veșnică [ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς Αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ’ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον].

17. Căci Dumnezeu nu a trimis pe Fiul Lui întru lume ca *să judece* [κρίνῃ] lumea, ci ca *să mântuiască* lumea prin El [ἀλλ’ ἵνα *σωθῇ* ὁ κόσμος δι’ Αὐτοῦ].

18. Cel care crede întru El *nu este judecat* [ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν *οὐ κρίνεται*]; dar cel care nu crede [întru El] *deja a fost judecat* [ὁ δὲ μὴ πιστεύων *ἤδη κέκριται*], căci nu a crezut întru numele Celui Unuia-născut, al Fiului lui Dumnezeu.

19. Și aceasta este *judecata*, că Lumina[34] a venit întru lume și oamenii au iubit întunericul mai mult decât Lumina [καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ Φῶς]; căci faptele lor erau rele.

20. Căci tot cel care face rele *urăște* Lumina [πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων *μισεῖ* τὸ Φῶς] și nu vine către Lumină [καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ Φῶς], ca *să nu se scoată la lumină* faptele lui [ἵνα *μὴ ἐλεγχθῇ* τὰ ἔργα αὐτοῦ].

21. Dar *cel care face adevărul* vine către Lumină [ὁ δὲ *ποιῶν τὴν ἀλήθειαν* ἔρχεται πρὸς τὸ Φῶς], ca să se facă cunoscute faptele lui, că[ci] în Dumnezeu[35] sunt făcute”.

22. După [toate] acestea, a venit Iisus și Ucenicii Lui întru pământul Iudeii; și [Iisus] a rămas cu ei acolo și boteza [ἐβάπτιζεν].

23. Și era și Ioannis[36] botezând în Enon [Αἰνών], aproape de Salim [Σαλήμ], căci erau ape multe acolo; și [oamenii] veneau și se botezau.

24. Căci Ioannis nu era încă aruncat întru închisoare.

---

[34] Fiul lui Dumnezeu întrupat.

[35] Sunt făcute în slava lui Dumnezeu, fiind noi plini de slava Lui.

[36] Sfântul Ioannis Botezătorul.

25. Atunci a fost o discuție între ucenicii lui Ioannis cu un iudeu *despre curățire* [περὶ καθαρισμοῦ][37].

26. Și [ucenicii lui] au venit către Ioannis și i-au zis lui: „Rabbi, Cel [care] era cu tine, pe Care tu L-ai mărturisit, [este acum] dincolo de Iordanis. Vezi [că] Acela botează și toți vin către El!”.

27. [Iar] Ioannis le-a răspuns și le-a zis: „Omul nu poate a lua nimic, dacă nu are să-i fie dat lui din cer [ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ].

28. Voi înșivă mărturisiți că am zis: «Nu sunt eu Hristos, ci [am spus aceasta], căci *Trimis* [’Απεσταλμένος] sunt înaintea Aceluia».

29. Cel care are mireasă este *mire*; iar *prietenul* mirelui, care stă și îl ascultă pe el, [cu] bucurie se bucură pentru glasul mirelui; așadar, această *bucurie* a mea *s-a împlinit* [αὕτη οὖν *ἡ χαρὰ* ἡ ἐμὴ *πεπλήρωται*].

30. [Căci] Acela trebuie *a crește*, iar eu *a mă micșora*.

31. [Iar] *Cel care vine de sus* este deasupra tuturor. [Pe când], cel care este din pământ, din pământ este și din pământ vorbește; [însă] *Cel care vine din cer* este deasupra tuturor.

32. Și ce a văzut și a auzit [El], aceea mărturisește; și mărturia Lui nimeni [nu] o primește [καὶ τὴν μαρτυρίαν Αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει].

33. [Dar] cel care a primit mărturia [Lui] [ὁ λαβὼν Αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν], [acela] a pecetluit că Dumnezeu este *adevărat* [ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς *ἀληθής* ἐστιν].

34. Căci pe Care L-a trimis Dumnezeu, [Acela] vorbește cuvintele lui Dumnezeu; căci Dumnezeu nu

---

[37] Despre curățirea pe care *o cerea legea* Sfântului Profet Moisis.

dă Duhul *cu măsură* [οὐ γὰρ *ἐκ μέτρου* δίδωσιν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα].

35. Tatăl Îl iubește pe Fiul și le-a dat pe toate[38] în mâna Lui.

36. Cel care crede întru Fiul are viață veșnică; dar cel care nu crede [în] Fiul nu va vedea viață [οὐκ ὄψεται ζωήν], ci urgia lui Dumnezeu rămâne peste el [ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν]".

[38] Creaturile.

Capitolul 4

1. Așadar, când Domnul a cunoscut că fariseii au auzit că *Iisus face mai mulți ucenici decât Ioannis și botează* –

2. deși nu Iisus Însuși boteza, ci Ucenicii Lui –

3. a lăsat Iudea [Ἰουδαία] și a plecat întru Galilea [Γαλιλαία].

4. Și El trebuia să treacă prin Samaria [Σαμάρεια].

5. Atunci [Iisus] a venit într-o cetate a Samariei, numită Sihar [Συχάρ], aproape de locul pe care l-a dat Iacov [Ἰακὼβ] lui Iosif [Ἰωσὴφ], fiul lui;

6. și era acolo fântâna lui Iacov.

[Și] atunci, Iisus [fiind] ostenit de călătorie, astfel ședea la fântână. [Și] era ca [la] ceasul al șaselea [din zi].

7. [Și] o femeie din Samaria vine [ca] să scoată apă; [iar] Iisus îi zice ei: „Dă-Mi să beau!”.

8. Căci Ucenicii Lui se duseseră întru cetate, ca să cumpere mâncăruri [τροφὰς].

9. Atunci, femeia samaritisă [ἡ γυνὴ ἡ σαμαρεῖτις] Îi zice Lui: „Cum, Tu, iudeu fiind, ceri să bei de la mine, [eu] fiind femeie samaritisă?” – pentru că iudeii n-aveau de-a face[39] [cu] samariteii.

10. [Și] Iisus i-a răspuns și i-a zis ei: „Dacă ai fi știut darul lui Dumnezeu și cine este Cel care îți zice ție: «Dă-Mi să beau!», tu ai fi cerut de la El și [Acela] ți-ar fi dat ție *apă vie* [ὕδωρ ζῶν]”.

---

[39] Nu aveau relații între ei, pentru că iudeii *îi disprețuiau* pe samaritei.

11. Îi zice Lui femeia: „Doamne, nici găleată [nu] ai și fântâna este adâncă; așadar, de unde ai apa cea vie [τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν]?

12. Nu cumva ești Tu *mai mare* [μείζων] [decât] tatăl nostru, Iacov, care ne-a dat nouă fântâna, și el [însuși] a băut din ea, și fiii lui, și dobitoacele lui?".

13. [Și] Iisus i-a răspuns și i-a zis ei: „Tot cel care va bea din apa aceasta, va înseta iarăși;

14. dar [cel] care are să bea din apa pe care Eu i-o voi da lui, nu are să însetеze întru veac; ci apa pe care i-o voi da lui se va face în el izvor de apă izvorând întru viață veșnică [πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον]".

15. Zice către El femeia: „Doamne, dă-mi mie această apă, ca să nu [mai] însetez, nici să [mai] vin aici [pentru] a scoate [apă]!".

16. Zice ei Iisus: „Mergi și cheamă pe bărbatul tău și vino aici!".

17. [Iar] femeia I-a răspuns și I-a zis: „Nu am bărbat!". Îi zice ei Iisus: „Bine ai spus că: «Bărbat nu am!».

18. Căci cinci bărbați ai avut, și acum, pe care îl ai, nu îți este ție bărbat! Aceasta adevărat ai spus".

19. Îi zice Lui femeia: „Doamne, văd că Tu ești Profet [Προφήτης].

20. Părinții noștri s-au închinat în muntele acesta; și voi spuneți că în ale Ierosolimilor[40] [ἐν Ἱεροσολύμοις] este locul unde trebuie *a se închina* [ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου δεῖ προσκυνεῖν] [oamenii]".

21. Îi zice ei Iisus: „Femeie, crede Mie [πίστευσόν Μοι], că vine ceasul, când nici în muntele acesta, nici în ale Ierosolimilor [ἐν Ἱεροσολύμοις] [nu] vă veți închina Tatălui!

[40] De la N. pl. Ἱεροσολύμοι.

22. Voi vă închinați căruia nu știți; noi[41] ne închinăm Căruia știm; că mântuirea din iudei este [ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν ἰουδαίων ἐστίν].

23. Dar vine ceasul și acum este [ἀλλ’ ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστιν], când adevărații închinători se vor închina Tatălui în Duh și [în] Adevăr [ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσιν τῷ Πατρὶ ἐν Πνεύματι καὶ ’Αληθείᾳ][42]; căci și Tatăl pe aceștia îi caută [καὶ γὰρ ὁ Πατὴρ τοιούτους ζητεῖ], pe cei care I se închină Lui [τοὺς προσκυνοῦντας Αὐτόν].

24. Duh [este] Dumnezeu [πνεῦμα ὁ Θεός]; și cei care I se închină Lui, în Duh și [în] Adevăr trebuie a I se închina [καὶ τοὺς προσκυνοῦντας Αὐτόν, ἐν Πνεύματι καὶ ’Αληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν]”.

25. Îi zice Lui femeia: „Știm că vine *Mesias* [οἶδα ὅτι *Μεσίας* ἔρχεται] – Cel care Se cheamă *Hristos* [ὁ λεγόμενος *Χριστός*]; când Acela are să vină, ne va vesti nouă toate [ὅταν ἔλθῃ ’Εκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα]”.

26. Îi zice ei Iisus: „*Eu sunt*, Cel care îți vorbesc ție [*Ἐγώ εἰμι*, ὁ λαλῶν σοι]!”.

27. Și spre Acesta au venit Ucenicii Lui și [ei] s-au minunat [ἐθαύμασαν] că [Iisus] vorbea cu femeia; dar nimeni [nu] a zis: „Ce întrebi?” sau: „Ce vorbești cu ea?”.

28. Atunci femeia și-a lăsat găleata ei și a mers întru cetate și le zice oamenilor:

29. „Veniți [Δεῦτε], vedeți Omul [ἴδετε ”Ανθρωπον], Care mi-a spus mie toate câte am făcut [῝Ος εἶπέν μοι πάντα ὅσα ἐποίησα]!

Nu cumva Acesta este *Hristos* [μήτι Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός]?”.

---

[41] Iudeii.

[42] Se vor închina Tatălui în Duhul Sfânt și în Fiul. Pentru că se vor închina *Dumnezeului treimic*.

30. [De aceea], [oamenii] au ieșit din cetate și veneau către El.

31. Însă, între timp, Ucenicii L-au întrebat pe El, zicând: „Rabbi, mănâncă!”.

32. Dar El le-a zis lor: „Eu mâncare am să mănânc, pe care voi nu o știți [Εγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε]”.

33. Atunci ziceau Ucenicii unii către alții: „Nu cumva I-a adus Lui cineva să mănânce?”.

34. Le zice lor Iisus: „Mâncarea mea este ca să fac voia Celui care M-a trimis pe Mine și să săvârșesc lucrul Lui [καὶ τελειώσω Αὐτοῦ τὸ ἔργον].

35. Nu ziceți voi că: «Încă patru luni [mai] sunt și vine secerișul»? Iată, vă zic vouă: Ridicați ochii voștri și priviți câmpiile, că sunt albe acum, către seceriș!

36. Și cel care seceră primește plată și adună roadă întru viață veșnică; ca și cel care seamănă și cel care seceră *împreună să se bucure* [ὁμοῦ χαίρῃ].

37. Căci în aceasta cuvântul este [dovedit ca] adevărat, că «Altul este cel care seamănă și altul cel care seceră».

38. Eu v-am trimis pe voi a secera, care nu v-ați ostenit; alții s-au ostenit și voi ați intrat întru munca lor”.

39. Și mulți din cetatea aceea a samariteilor au crezut întru El, pentru cuvântul mărturisit al femeii că „Mi-a spus mie toate câte am făcut”.

40. Așadar, [după] ce samariteii au venit către El, L-au rugat pe El să rămână lângă ei. Și [Iisus] a rămas acolo două zile.

41. Și [samariteii] cu mult mai mulți au crezut pentru cuvântul Lui[43],

---

[43] Datorită *propovăduirii* Lui la ei.

42. [iar] femeii îi ziceau că „Nu mai credem [doar] pentru cuvântul tău [οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν]; căci [noi] înșine am auzit [αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν] și știm că Acesta este cu adevărat Mântuitorul lumii, Hristos [καὶ οἴδαμεν ὅτι Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός]”.

43. Iar după cele două zile, [Iisus] a ieșit de acolo și S-a dus întru Galilea.

44. Căci Iisus Însuși a mărturisit că Profetul, în patria lui, cinste nu are [Προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει].

45. Așadar, când [Iisus] a venit întru Galilea, L-au primit pe El galileii [οἱ Γαλιλαῖοι], văzând toate[44] pe care [El] le-a făcut în ale Ierosolimilor în [timpul] sărbătorii [ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ]; căci și ei au venit întru/ la sărbătoare[45].

46. Atunci, Iisus a venit iarăși întru Cana Galileii, unde a făcut apa vin. Și era [acolo] cineva împărătesc [τις βασιλικός], al cărui fiu era bolnav în Capernaum [Καπερναούμ].

47. Acesta, auzind că Iisus a venit din Iudea întru Galilea, s-a dus către El și Îl ruga pe El ca *să coboare* și *să-l vindece* pe fiul lui; căci era aproape a muri.

48. Atunci Iisus a zis către el: „Dacă nu aveți să vedeți semne și minuni, nu aveți să credeți [ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύσητε]”.

49. [Și] zice către El cel împărătesc: „Doamne [Κύριε], coboară [mai] înainte să moară copilul meu!”.

---

[44] *Văzând toate* de aici are sensul: *pentru că au văzut toate*.

[45] Și cei din Galilea au participat la sărbătoarea de la Ierusalim și atunci *au văzut* ce a făcut Domnul la Ierusalim în timpul sărbătorii.

50. [Și] Iisus îi zice lui: „Mergi! Fiul tău trăiește”. Și omul *a crezut cuvântului* [ἐπίστευσεν τῷ λόγῳ], pe care Iisus i l-a spus lui, și s-a dus.

51. Dar îndată, el coborând, robii lui l-au întâmpinat pe el și i-au vestit zicând că: „Copilul tău trăiește”.

52. Atunci a cerut [să afle] de la ei *ceasul* în care [copilului] i-a fost mai bine [κομψότερον ἔσχεν]. Și i-au zis lui că: „Ieri, la ceasul al 7-lea, febra/ fierbințeala [ὁ πυρετός] l-a lăsat pe el”.

53. Atunci tatăl a cunoscut că [fiul lui s-a vindecat] în ceasul acela, în care Iisus i-a zis lui că „Fiul tău trăiește”; și a crezut el și toată casa lui [καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη] [în Domnul].

54. Iar acesta [este] al doilea semn [δεύτερον σημεῖον] [pe care] l-a făcut Iisus, venind din Iudea întru Galilea.

Capitolul 5

1. După aceasta era o sărbătoare a iudeilor și Iisus S-a suit întru Ierosolima [εἰς Ἱεροσόλυμα].

2. Și este în ale Ierosolimilor [ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις], peste cea a oii [ἐπὶ τῇ προβατικῇ], o scăldătoare [κολυμβήθρα], care se numește în evreiește *Vitesda* [Βηθεσδά], având cinci porticuri/ pridvoare [στοὰς].

3. În acestea[46] zăcea mulțime multă de bolnavi, orbi, șchiopi, uscați, așteptând *mișcarea* apei [ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος *κίνησιν*].

4. Căci un Înger, după [oarecare] vreme [κατὰ καιρὸν], se cobora în scăldătoare și tulbura apa; [și] atunci, cel intrat întâi [ὁ πρῶτος ἐμβὰς] după tulburarea apei, se făcea sănătos, indiferent de ce boală ar fi fost ținut [ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι].

5. Și era acolo un oarecare om, 38 de ani având în boală [τριάκοντα ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ][47].

6. Pe acesta, văzându-l Iisus zăcând, și cunoscând că are deja multă vreme [de când e bolnav], îi zice lui: „Vrei să te faci *sănătos* [Θέλεις *ὑγιὴς* γενέσθαι]?”.

7. [Și] bolnavul I-a răspuns Lui: „Doamne, nu am om ca, [atunci] când are să se tulbure apa, să mă pună întru scăldătoare; ci în [timpul în] care vin eu [ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ], altul se coboară înaintea mea!”.

8. [Și] Iisus îi zice lui: „Scoală-te, ia-ți patul tău, și umblă!”.

9. Și îndată omul s-a făcut sănătos, și și-a luat patul lui și umbla. Dar era sabat în ziua aceea.

---

[46] În porticuri.

[47] Care era de 38 de ani bolnav.

10. Așadar, iudeii ziceau celui care fusese vindecat: „Sabat este; nu-ți este îngăduit ție să-ți iei patul!”.

11. [Și el] le-a răspuns lor: „Cel care m-a făcut pe mine sănătos, Acela mi-a zis: «Ia-ți patul tău și umblă!»”.

12. Atunci [iudeii] l-au întrebat pe el: „Cine este omul, cel care ți-a zis ție: «Ia-ți patul tău și umblă!»?”.

13. Dar cel care fusese vindecat *nu știa* cine este [El]; căci Iisus *S-a dat deoparte* [ἐξένευσεν], mulțime [de oameni] fiind în [acel] loc.

14. După acestea, Iisus îl află pe el în templu și i-a zis lui: „Vezi, sănătos te-ai făcut! Să nu mai păcătuiești, ca să nu-ți fie ție *ceva mai rău* [χεῖρόν τί]!”.

15. [Și] omul s-a dus și a vestit iudeilor că Iisus este Cel care l-a făcut pe el *sănătos*.

16. Și de aceea iudeii *Îl prigoneau* [ἐδίωκον] pe Iisus și *căutau să-L omoare pe El* [ἐζήτουν Αὐτὸν ἀποκτεῖναι]: căci [El] făcea acestea în sabat.

17. Dar Iisus le-a răspuns lor: „Tatăl Meu până acum lucrează, [de aceea] și Eu lucrez”.

18. Așadar, pentru aceasta iudeii Îl căutau pe El [și] mai mult să-L omoare: căci nu numai [că] *dezlega* sabatul[48], ci și *Tată* al Lui zicea [că este] Dumnezeu[49], *egalul lui Dumnezeu* făcându-Se pe Sine [*ἴσον* Ἑαυτὸν ποιῶν *τῷ Θεῷ*].

19. Atunci Iisus a răspuns și le-a zis lor: „Amin, amin zic vouă: Fiul nu poate a face de la Sine nimic, dacă nu are să-L vadă pe Tatăl făcând ceva. Căci

---

48 Arăta că în timpul sabatului *se pot face fapte bune* și că el nu trebuie să fie o *odihnire* a celor credincioși de la cele bune.

49 Spunea că *Tatăl Lui* este *Dumnezeu*.

[cele] pe care are să le facă Acela, pe acelea și Fiul asemenea le face.

20. Căci Tatăl Îl iubește pe Fiul și pe toate I le arată Lui, pe care El[50] le face; și mai mari lucruri [decât] acestea Îi va arăta Lui[51], ca voi *să vă minunați* [ἵνα ὑμεῖς *θαυμάζητε*][52].

21. Căci precum Tatăl îi învie pe cei morți și îi face vii, așa și Fiul, pe care voiește, îi face vii.

22. Căci nici Tatăl [nu] judecă pe nimeni [οὐδὲ γὰρ ὁ Πατὴρ κρίνει οὐδένα], ci toată judecata I-a dat-o Fiului [ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ Υἱῷ];

23. ca toți să-L cinstească pe Fiul, precum Îl cinstesc pe Tatăl. Cel care nu Îl cinstește pe Fiul, nu Îl cinstește [nici] pe Tatăl, Care L-a trimis pe El.

24. Amin, amin zic vouă că cel care aude cuvântul Meu, și crede Celui care M-a trimis pe Mine [καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί Με], are viață veșnică; și întru judecată nu vine [καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται], ci *s-a mutat* din moarte întru viață [ἀλλὰ *μεταβέβηκεν* ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν].

25. Amin, amin zic vouă că vine ceasul și acum este [ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστιν], când cei morți vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu, și cei care vor auzi, *vor trăi* [ζήσονται][53].

26. Căci precum Tatăl are viață în Sine [Însuși] [ὥσπερ γὰρ ὁ Πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν Ἑαυτῷ], așa I-a dat și Fiului a avea viață în Sine [Însuși] [οὕτως ἔδωκεν καὶ τῷ Υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν Ἑαυτῷ];

---

[50] Tatăl.

[51] Va arăta Tatăl Fiului.

[52] Pentru că aceasta ar fi trebuit să fie *starea* iudeilor în fața Domnului: aceea *de minunare*, de umplere de har și de bucurie pentru câte vedeau și auzeau de la El și pentru toate câte El le făcea în mijlocul lor.

[53] Vor trăi duhovnicește, vor trăi ca niște oameni Sfinți.

27. și I-a dat Lui *putere* [ἐξουσίαν] și *a face judecată* [καὶ κρίσιν ποιεῖν], căci este *Fiul omului*.

28. Nu vă minunați de aceasta! Căci vine ceasul, în care toți cei din morminte vor auzi glasul Lui,

29. și vor ieși, cei care au făcut cele bune, întru *învierea vieții* [εἰς ἀνάστασιν ζωῆς]; iar cei care au făcut cele rele, *întru învierea judecății* [εἰς ἀνάστασιν κρίσεως].

30. Eu nu pot a face de la Mine nimic [οὐ δύναμαι Ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' Ἐμαυτοῦ οὐδέν]; precum aud, judec [καθὼς ἀκούω, κρίνω]; și judecata Mea este dreaptă [καὶ ἡ κρίσις ἡ Ἐμὴ δικαία ἐστίν]; căci nu caut voia Mea, ci voia Tatălui, a Celui care M-a trimis pe Mine [ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ Ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός Με Πατρός].

31. Dacă Eu mărturisesc despre Mine, mărturia Mea nu este adevărată.

32. Altul este Cel care mărturisește despre Mine, și știu că adevărată este mărturia pe care o mărturisește despre Mine.

33. Voi ați trimis către Ioannis[54], și [el] a mărturisit adevărului [καὶ μεμαρτύρηκεν τῇ ἀληθείᾳ].

34. Dar Eu nu de la om iau mărturie, ci acestea vă spun ca voi să vă mântuiți [Ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε].

35. Acela[55] era luminătorul, cel care arde și luminează, iar voi ați vrut să vă bucurați pentru un ceas în lumina lui.

36. Dar Eu am o mărturie mai mare [decât] a lui Ioannis [Ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ Ἰωάννου]; căci lucrurile pe care Mi le-a dat Mie Tatăl

---

[54] Sfântul Ioannis Botezătorul.

[55] Se referă tot la el.

ca să le săvârșesc [pe] ele [τὰ γὰρ ἔργα ἃ ἔδωκέν Μοι ὁ Πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτά], [adică] aceste lucruri pe care Eu le fac [αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ Ἐγὼ ποιῶ], [acestea] mărturisesc despre Mine că Tatăl M-a trimis [μαρτυρεῖ περὶ Ἐμοῦ ὅτι ὁ Πατήρ Με ἀπέσταλκεν].

37. Și Tatăl, Cel care M-a trimis pe Mine, Acela a mărturisit despre Mine [καὶ ὁ πέμψας Με Πατήρ, Αὐτὸς μεμαρτύρηκεν περὶ Ἐμοῦ]. [Iar voi] nici glasul Lui [nu] l-ați auzit vreodată, nici fața Lui [n]-ați văzut-o [οὔτε φωνὴν Αὐτοῦ ἀκηκόατε πώποτε, οὔτε εἶδος Αὐτοῦ ἑωράκατε].

38. Și cuvântul Lui nu-l aveți rămânând în voi [καὶ τὸν λόγον Αὐτοῦ οὐκ ἔχετε μένοντα ἐν ὑμῖν], căci pe Care L-a trimis Acela[56], pe Acesta[57] voi nu-L credeți [ὅτι Ὃν ἀπέστειλεν Ἐκεῖνος, Τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε].

39. Cercetați Scripturile [ἐρευνᾶτε[58] τὰς Γραφάς] – căci voi socotiți a avea în ele viață veșnică [ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν] – și [veți înțelege că] acelea sunt care mărturisesc despre Mine [καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ Ἐμοῦ]!

40. Și [voi] nu vreți să veniți către Mine, ca viață să aveți [καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός Με, ἵνα ζωὴν ἔχητε].

41. Slavă de la oameni nu primesc [δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω];

42. dar v-am cunoscut pe voi, că dragostea lui Dumnezeu nu aveți în [voi] înșivă [ἀλλ’ ἔγνωκα ὑμᾶς, ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς].

43. Eu am venit în numele Tatălui Meu, și nu Mă primiți pe Mine [Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρός Μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ Με]; dacă altul are să

---

[56] Dumnezeu Tatăl.

[57] Pe Dumnezeu Fiul întrupat.

[58] Verbul este la imperativ prezent activ și el *dă tonul* acestei mărturisiri.

vină în numele său, pe acela îl veți primi [ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήψεσθε].

44. Cum puteți voi *să credeți* [πῶς δύνασθε ὑμεῖς *πιστεῦσαι*], luând slavă[59] unii de la alții [δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες], și slava[60] de la unul Dumnezeu nu o căutați [καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ οὐ ζητεῖτε]?

45. Nu socotiți că Eu *vă voi învinui* pe voi la Tatăl [Μὴ δοκεῖτε ὅτι Ἐγὼ *κατηγορήσω* ὑμῶν πρὸς τὸν Πατέρα]! Mosis este cel care vă învinuiește pe voi, întru care voi *ați nădăjduit* [ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν, Μωσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε].

46. Căci dacă credeați lui Mosis, credeați [și] Mie [εἰ γὰρ ἐπιστεύετε[61] Μωσῇ, ἐπιστεύετε ἂν Ἐμοί]; căci despre Mine a scris acela [περὶ γὰρ Ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν].

47. Iar dacă scrierilor aceluia nu credeți, cum veți crede cuvintelor Mele [εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασιν πιστεύσετε]?”.

---

[59] Slavă deșartă/ laude nemeritate primind unii de la alții.

[60] Slava dumnezeiască, cea veșnică și necreată, care ne sfințește pe noi.

[61] La indicativ imperfect activ.

Capitolul 6

1. După [cuvintele] acestea, Iisus a plecat dincolo de marea Galileii, [în regiunea] Tiberias[62].

2. Și Îi urma Lui mulțime multă, căci vedeau semnele[63] Lui [Αὐτοῦ τὰ σημεῖα], pe care le făcea peste cei care sunt bolnavi.

3. Și Iisus S-a suit întru munte și ședea acolo cu Ucenicii Lui.

4. Și era aproape Paștiul [τὸ Πάσχα][64], sărbătoarea iudeilor.

5. Atunci, Iisus ridicându-Și ochii [Lui] și văzând că mulțime multă vine către El, zice către Filippos: „De unde vom cumpăra pâini, ca să mănânce aceștia?”.

6. Și aceasta o zicea *încercându-l* [πειράζων] pe el; căci El *știa* ce avea a face.

7. [Și] Filippos I-a răspuns Lui: „Pâini de 200 de dinari nu le ajung lor, ca fiecare [dintre] ei să ia câte puțin”.

8. [Atunci] Îi zice Lui unul dintre Ucenicii Săi, [și anume] Andreas [’Ανδρέας], fratele lui Simon Petros:

9. „Este un copil aici, care are 5 pâini de orz și 2 pești; dar ce sunt acestea pentru atâția?”.

10. Și Iisus a zis: „Faceți pe oameni să se așeze!”. Și era iarbă multă în locul [acela]. Așadar, oamenii au șezut [fiind în] număr ca la 5.000.

---

[62] De la N. sg. Τιβεριάς.

[63] Minunile, vindecările pe care El le făcea.

[64] Forma de N. sg.

11. Și Iisus a luat pâinile și, mulțumind [εὐχαριστήσας], a dat Ucenicilor, iar Ucenicii celor care ședeau. De asemenea [a dat] și din pești, cât voiau [oamenii să mănânce].

12. Iar dacă [oamenii] s-au săturat [ἐνεπλήσθησαν], [Iisus] le zice Ucenicilor Lui: „Adunați fărâmiturile care au prisosit [Συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα][65], ca să nu se piardă ceva [ἵνα μή τι ἀπόληται]!".

13. Atunci [Ucenicii] au strâns [fărâmiturile][66] și au umplut 12 coșuri de fărâmituri din cele 5 pâini de orz, [fărâmituri] care *au prisosit* celor care au mâncat.

14. Atunci, oamenii văzând semnul[67] pe care l-a făcut Iisus, ziceau că: „Cu adevărat, Acesta este Profetul, Cel care vine întru lume [Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον]!"[68].

15. [Însă] atunci, cunoscând Iisus că au de gând a veni și a-L prinde pe El, ca să-L facă pe El *împărat* [Βασιλέα], S-a retras întru munte [ἀνεχώρησεν εἰς τὸ ὄρος], [numai] El singur [Αὐτὸς μόνος].

16. Și dacă s-a făcut seară, s-au coborât Ucenicii Lui la mare,

17. și urcându-se [ei] întru corabie, mergeau dincolo de mare, întru Capernaum [Καπερναούμ]. Și se făcuse deja întuneric și Iisus nu venise către ei.

18. Și suflând vânt mare, marea se frământa.

---

[65] Care au fost *mai mult* decât le era necesar.

[66] Le-a poruncit *să strângă* fărâmiturile pentru ca *să țină minte* minunea. Dar, totodată, pentru ca să înțeleagă că fiecare om e *important* și că fiecare trebuie să fie *hrănit duhovnicește* de către oamenii Bisericii.

[67] Minunea înmulțirii pâinilor și a peștilor.

[68] Acesta e Mașiah [מָשִׁיחַ], pe Care ei Îl așteptau. A se vedea: https://en.wikipedia.org/wiki/Messiah.

19. Așadar, vâslind [ei] ca la 25 sau 30 de stadii[69], Îl văd pe Iisus mergând pe mare [θεωροῦσιν τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης] și ajungând aproape de corabie; și s-au înfricoșat.

20. Dar [El] le zice lor: „Eu sunt, nu vă temeți!”.

21. Atunci voiau să-L ia pe El întru corabie; și, îndată, corabia a ajuns la pământul întru care se duceau.

22. A doua zi, mulțimea, care sta de cealaltă parte a mării, văzând că altă *corăbioară* [πλοιάριον] nu era acolo, fără numai una, aceea întru care au intrat Ucenicii Lui și că Iisus nu a intrat împreună [cu] Ucenicii Lui întru corăbioară, ci numai Ucenicii Lui au plecat –

23. ci alte corăbioare au venit din Tiberias[70] aproape de locul unde au mâncat pâinea, mulțumind Domnului [εὐχαριστήσαντος τοῦ Κυρίου] –

24. așadar, când mulțimea a văzut că Iisus nu este acolo și nici Ucenicii Lui, ei au intrat întru corăbii și au venit întru Capernaum, căutându-L pe Iisus [ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν].

25. Și aflându-L pe El dincolo de mare, I-au zis Lui: „Rabbi, când ai ajuns aici?”.

26. [Și] Iisus le-a răspuns lor și a zis: „Amin, amin zic vouă:

Mă căutați pe Mine nu pentru că ați văzut *semne* [σημεῖα][71], ci pentru că ați mâncat din [înmulțirea] pâinilor [ἐκ τῶν ἄρτων][72] și v-ați săturat.

---

[69] Un στάδιον, *cf. Gingrich Greek Lexicon*, avea circa 192 de metri. Așa că aici vorbim de o distanță între circa 4.800 de metri și 5.760 de metri, adică *aproape 6 kilometri* depărtare de pământ.

[70] Forma de N. sg.: Τιβεριάς.

[71] Minuni. Minunile pe care le-am făcut în fața voastră.

[72] Din pâinile înmulțite în mod minunat.

27. Lucrați nu [pentru] *mâncarea cea pieritoare* [τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην], ci [pentru] *mâncarea ce rămâne întru viață veșnică* [τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον], pe care *Fiul omului* o va da vouă! Căci pe Acesta *L-a pecetluit* [ἐσφράγισεν] Dumnezeu Tatăl.

28. Atunci, [ei] au zis către El: „Ce să facem, ca să lucrăm lucrurile lui Dumnezeu?”.

29. A răspuns Iisus și le-a zis lor: „Acesta este lucrul lui Dumnezeu [τοῦτό ἐστιν τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ], ca să credeți întru Care L-a trimis Acela[73] [ἵνα πιστεύσητε εἰς Ὃν ἀπέστειλεν Ἐκεῖνος]”.

30. Atunci I-au zis Lui: „Așadar, ce semn faci Tu, ca să vedem și să credem Ție? Ce lucrezi?

31. Părinții noștri au mâncat manna [τὸ μάννα] în pustie, precum este scris: «Pâine din cer le-a dat lor să mănânce»”.

32. Atunci le-a zis lor Iisus: „Amin, amin zic vouă, nu *Mosis* [Μωσῆς] v-a dat vouă pâine din cer; ci *Tatăl Meu* [ὁ Πατήρ Μου] vă dă vouă pâinea din cer, cea adevărată [δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν]!

33. Căci pâinea lui Dumnezeu este cea care se coboară din cer [ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ ἐστιν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ] și dând lumii viață [καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ]”.

34. Atunci au zis către El: „Doamne, totdeauna dă-ne nouă pâinea aceasta!”.

35. Dar Iisus le-a zis lor: „Eu sunt *pâinea vieții* [Ἐγώ εἰμι *ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς*]!

Cel care vine către Mine nu are să flămânzească și cel care crede întru Mine nu are să înseteze vreodată.

---

[73] Dumnezeu Tatăl.

36. Dar v-am spus vouă [aceasta], căci M-ați și văzut pe Mine și [tot] nu credeți.

37. Pe tot [cel] care Mi-l dă Mie Tatăl, către Mine va veni [πᾶν ὃ δίδωσίν Μοι ὁ Πατὴρ πρὸς Ἐμὲ ἥξει]; și pe cel care vine către Mine nu am să îl scot afară [καὶ τὸν ἐρχόμενον πρός Με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω].

38. Căci M-am coborât din cer, nu ca să fac voia Mea, ci voia Celui care M-a trimis pe Mine.

39. Și aceasta este voia Celui care M-a trimis pe Mine, a Tatălui: ca pe tot [cel] care Mi l-a dat Mie, să nu-l pierd de la El [μὴ ἀπολέσω ἐξ Αὐτοῦ], ci *îl voi învia pe el* [în] ziua cea de apoi [ἀλλὰ *ἀναστήσω αὐτὸ* τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ].

40. Și aceasta este voia Celui care M-a trimis pe Mine: ca tot cel care Îl vede pe Fiul și crezând întru El, să aibă viață veșnică, și Eu *îl voi învia pe el* [ἀναστήσω αὐτὸν] [în] ziua cea de apoi".

41. Atunci, iudeii murmurau despre El, căci a zis: „Eu sunt pâinea care s-a coborât din cer".

42. Și ziceau: „Nu este Acesta Iisus, fiul lui Iosif, Căruia noi Îi știm *tatăl* și *mama*? Atunci cum zice El că «*Din cer* M-am coborât»?".

43. Atunci a răspuns Iisus și le-a zis lor: „Nu murmurați unii cu alții!

44. Nimeni [nu] poate să vină către Mine, dacă nu are să-l tragă pe el Tatăl, Cel care M-a trimis pe Mine, și Eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi.

45. Scris este în Profeți: «Și vor fi toți *învățați ai lui Dumnezeu* [Καὶ ἔσονται πάντες *διδακτοὶ Θεοῦ*]». Așadar, tot cel care a auzit de la Tatăl și a învățat [de la El], vine către Mine.

46. [Asta] nu [înseamnă] că pe Tatăl L-a văzut cineva [οὐχ ὅτι τὸν Πατέρα τις ἑώρακεν], fără numai Cel care este din Dumnezeu, Acela L-a văzut pe Tatăl.

47. Amin, amin zic vouă, cel care crede întru Mine are viață veșnică.

48. Eu sunt pâinea vieții.

49. Părinții voștri au mâncat manna în pustie și au murit.

50. Aceasta este pâinea care se coboară din cer: ca să mănânce cineva din ea și să nu moară.

51. Eu sunt *pâinea cea vie* [Ἐγώ εἰμι *ὁ ἄρτος ὁ ζῶν*], care s-a coborât din cer! Dacă cineva are să mănânce din această pâine, [acela] va trăi întru veac. Și pâinea, însă, pe care Eu o voi da, este trupul Meu, pe care Eu îl voi da pentru viața lumii”.

52. Atunci se certau iudeii unii cu alții, zicând: „Cum poate Acesta să ne dea nouă trupul [Lui] să-l mâncăm?”.

53. Atunci le-a zis lor Iisus: „Amin, amin zic vouă, dacă nu aveți să mâncați trupul *Fiului omului* și [nu] aveți să beți sângele Lui, nu aveți viață în voi înșivă.

54. Cel care mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu are viață veșnică și Eu îl voi învia pe el [în] ziua cea de apoi.

55. Căci trupul Meu este cu adevărat *mâncare* [βρῶσις] și sângele Meu este cu adevărat *băutură* [πόσις].

56. Cel care mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu, [acela] în Mine *rămâne* [μένει] și Eu [rămân] în el.

57. Precum M-a trimis pe Mine Tatăl Cel viu, [la fel] și Eu trăiesc pentru Tatăl [κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν Πατέρα]; și cel care Mă mănâncă pe Mine, și acela va trăi pentru Mine [καὶ ὁ τρώγων Με, κἀκεῖνος ζήσεται δι’ Ἐμε].

58. Aceasta este pâinea care s-a coborât din cer! Nu precum au mâncat părinții voștri manna și au

murit; [dar] cel care mănâncă această pâine, va trăi întru veac”.

59. Acestea [toate] le-a zis [Iisus] în sinagogă, învățând în Capernaum.

60. Atunci, auzind mulți dintre Ucenicii Lui, au zis: „Greu este cuvântul acesta! Cine poate a-l auzi pe el?”.

61. Iar Iisus, știind în Sine că *murmură* despre [cuvântul] acesta, le-a zis lor: „[Cuvântul] acesta vă scandalizează [σκανδαλίζει]/ vă sminteşte pe voi?

62. Atunci [cât de mult vă veți scandaliza], dacă aveți să vedeți pe *Fiul omului* suindu-Se [acolo] unde era mai înainte?

63. Duhul[74] este Cel care face viu [τὸ Πνεῦμά ἐστιν τὸ ζωοποιοῦν], trupul nu folosește [la] nimic [ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν][75]. Cuvintele pe care Eu vi le spun vouă sunt *duh* [πνεῦμά][76] și sunt *viață* [ζωή].

64. Dar sunt între voi unii care *nu cred*”. Căci Iisus știa, *dintru început* [ἐξ ἀρχῆς], care sunt cei care *nu cred* și *cine este cel care Îl va vinde pe El*.

65. Și [Iisus] zicea: „De aceea v-am spus vouă, că nimeni [nu] poate să vină către Mine, dacă nu are să-i fie dat lui de către Tatăl Meu”.

66. De atunci mulți [dintre] Ucenicii Lui s-au întors înapoi și nu mai umblau cu El.

67. Atunci a zis Iisus celor doisprezece: „Nu vreți și voi a vă duce?”.

68. Atunci Simon Petros I-a răspuns Lui: „Doamne, la cine ne vom duce?

---

[74] Duhul Sfânt.

[75] Trupul nu folosește la nimic când e vorba *să primim* viață duhovnicească, pentru că viața duhovnicească este *revărsarea slavei lui Dumnezeu* în sufletul și în trupul nostru.

[76] Cuvintele Mele sunt *duhovnicești*, sunt pline de slavă dumnezeiască.

[Tu] ai cuvintele vieții veșnice.

69. Și noi am crezut și am cunoscut că Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu Celui viu”.

70. Le-a răspuns lor Iisus: „Nu Eu v-am ales pe voi, cei doisprezece? Și, [cu toate acestea], unul dintre voi este *diavol* [διάβολός]”.

71. Și [Iisus] zicea [despre] Iudas al lui Simon Iscariotis. Căci acesta avea a-L vinde pe El, unul fiind dintre cei doisprezece.

Capitolul 7

1. Și Iisus, după acestea [toate][77], umbla în Galilea. Căci nu voia a umbla în Iudea, căci iudeii Îl căutau pe El să-L omoare.

2. Și era aproape sărbătoarea *Facerea corturilor* [ἡ Σκηνοπηγία] a iudeilor.

3. Atunci, frații Lui[78] au zis către El: „Pleacă de aici și du-Te întru Iudea, ca și Ucenicii Tăi să vadă lucrurile pe care Tu le faci!

4. Căci nimeni [nu] face ceva *în ascuns* [ἐν κρυπτῷ], ci el caută a fi *în mulțime* [ἐν παρρησίᾳ][79]. [Iar] dacă faci acestea, [atunci] arată-Te pe Tine lumii!”.

5. [Și vorbeau astfel], pentru că nici frații Lui *[nu] credeau* întru El.

6. Atunci Iisus le zice lor: „Vremea Mea încă [nu] a venit[80], dar vremea voastră [în]totdeauna este gata.

7. Lumea nu poate a vă urî pe voi, dar pe Mine Mă urăște [Ἐμὲ δὲ μισεῖ], căci Eu *mărturisesc* [μαρτυρῶ] despre ea, căci lucrurile ei sunt *rele* [πονηρά].

8. Voi suiți-vă pentru sărbătoarea aceasta! [Dar] Eu încă nu Mă sui la sărbătoarea aceasta, căci vremea Mea încă nu s-a împlinit”.

9. Și acestea zicându-le lor, [El] a rămas în Galilea.

---

[77] După aceste evenimente.

[78] Frații Lui *vitregi*, adică *fiii* Sfântului Iosif, Logodnicul Maicii Domnului.

[79] Arătându-se cu îndrăzneală în public, în fața lumii.

[80] Nu a venit vremea răstignirii Mele. Pentru că atunci Mă voi duce în Ierusalim.

10. Și după [ce] s-au suit frații Lui [în Ierusalim], atunci și El S-a suit pentru sărbătoare, [însă] nu *pe față* [οὐ φανερῶς], ci ca *în ascuns* [ἀλλ' ὡς ἐν κρυπτῷ].

11. Atunci, iudeii Îl căutau pe El la sărbătoare și ziceau: „Unde este Acela?".

12. Și șușoteală multă [γογγυσμὸς πολὺς] era pentru El în mulțimi. [Căci] unii ziceau că: „[El] este *bun*!", [pe când] alții ziceau: „Nu, ci *înșală* [πλανᾷ] mulțimea!".

13. Însă nimeni [nu] vorbea *[cu] îndrăzneală* [παρρησίᾳ] despre El, de frica iudeilor.

14. Dar [fiind] deja mijlocul sărbătorii, S-a suit Iisus întru templu și *învăța* [ἐδίδασκεν][81].

15. Și iudeii se minunau, zicând: „Cum știe Acesta Scripturile, ne[fiind] învățat?".

16. Atunci, Iisus le-a răspuns lor și a zis: „Învățătura Mea nu este a Mea, ci a Celui care M-a trimis pe Mine.

17. Dacă cineva are să voiască *a face* voia Lui, va cunoaște despre [această] învățătură dacă este *din* a lui Dumnezeu [ἐκ τοῦ Θεοῦ] sau Eu vorbesc de la Mine Însumi.

18. Cel care vorbește de la sine, slava lui caută; dar cel care caută slava celui care l-a trimis pe el, acela este *adevărat* și nedreptate nu este în el.

19. Nu Mosis [Μωσῆς] v-a dat vouă legea, și nimeni dintre voi [nu] face legea? De ce Mă căutați [ca] să Mă omorâți [Τί Με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι]?".

20. A răspuns mulțimea și a zis: „Ai demon [Δαιμόνιον ἔχεις]! Cine Te caută [ca] să Te omoare?".

21. Iisus a răspuns și le-a zis lor: „Un lucru am făcut și toți vă minunați.

22. De aceea v-a dat Mosis tăierea împrejur

---

[81] Îi învăța pe oameni, le propovăduia.

– nu că de la Mosis este, ci de la părinți – și în sabat îl tăiați împrejur pe om.

23. Dacă omul primește tăierea împrejur în sabat, ca să nu se strice legea lui Mosis, vă mâniați pe Mine că am făcut în sabat un om întreg sănătos?

24. Nu judecați *după înfățișare* [κατ᾽ ὄψιν], ci *judecați judecată dreaptă* [ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε]!”.

25. Atunci ziceau unii dintre ierosolimiți: „Nu este Acesta pe Care [ei] caută să-L ucidă?

26. Și, iată, [El] vorbește *pe față* [παρρησίᾳ] și [nu-I] zic Lui nimic!

Nu cumva, cu adevărat, arhonții [ἄρχοντες]/ conducătorii [noștri] au cunoscut că Acesta este cu adevărat *Hristos*?

27. Dar pe Acesta Îl știm de unde este. Iar Hristos, când are să vină, nimeni nu știe de unde este”.

28. Atunci, a strigat Iisus în templu, învățând și zicând:

„Și pe Mine Mă știți și știți de unde sunt. Și [Eu] nu am venit de la Mine, dar adevărat este Cel care M-a trimis pe Mine, pe Care voi nu Îl știți.

29. Eu Îl știu pe El[82], căci de la El sunt și Acela M-a trimis pe Mine”.

30. Deci căutau să-L prindă pe El. Și nimeni nu a pus mâna pe El, căci încă nu venise ceasul Lui.

31. Dar mulți din mulțime au crezut întru El și ziceau că: „Hristos, când are să vină, oare va face mai multe semne [decât] acestea, pe care El le-a făcut?”.

32. [Dar] au auzit fariseii mulțimea murmurând acestea despre El. Și fariseii și arhiereii au trimis slujitori ca să-L prindă pe El.

---

[82] Pe Tatăl.

33. Atunci Iisus a spus: „Încă puțin timp [mai] sunt cu voi și Mă duc către Cel care M-a trimis pe Mine.

34. Mă veți căuta și nu Mă veți afla. Și unde sunt Eu, voi nu puteți să veniți”.

35. Atunci iudeii au zis între ei: „Unde are să se ducă Acesta, că noi nu-L vom afla pe El? Nu cumva întru diaspora ellinilor [εἰς τὴν διασπορὰν τῶν ἑλλήνων] are să se ducă și îi [v]a învăța [διδάσκειν][83] pe ellini?

36. Ce este cuvântul acesta pe care l-a zis: «Mă veți căuta și nu Mă veți afla. Și unde sunt Eu, voi nu puteți să veniți»?”.

37. Dar în ziua cea din urmă [și] cea mare a sărbătorii, Iisus a stat [între ei] și a strigat, zicând: „Dacă cineva are să înseteze, să vină către Mine și să bea!

38. Cel care crede întru Mine, precum a zis Scriptura, *râuri de apă vie* [ποταμοὶ ὕδατος ζῶντος] vor curge din pântecele lui”.

39. Și aceasta a zis-o despre Duhul pe Care aveau să-L primească cei care cred întru El. Căci încă nu era [dat] Duhul Sfânt [οὔπω γὰρ ἦν Πνεῦμα Ἅγιον], căci Iisus încă nu Se slăvise [ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη] [pe Sine][84].

40. Atunci, mulți din mulțime auzind cuvântul [acesta], ziceau: „Cu adevărat, Acesta este Profetul [Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Προφήτης]!”.

41. [Iar] alții ziceau: „Acesta este Hristos [Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός]!”.

[Iar] alții ziceau: „Nu cumva din Galilea vine Hristos [Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται]?

---

[83] În greacă avem *un infinitiv activ*.

[84] Nu Își transfigurase încă umanitatea Sa.

42. Nu a spus Scriptura că din sămânța lui David [ἐκ τοῦ σπέρματος Δαυίδ] și din Bitleem [καὶ ἀπὸ Βηθλεέμ], [din] satul de unde era David, vine Hristos [τῆς κώμης ὅπου ἦν Δαυίδ, ὁ Χριστὸς ἔρχεται]?”.

43. Atunci s-a făcut *despărțire* [σχίσμα] în mulțime din cauza Lui.

44. Și unii dintre ei voiau să-L prindă pe El, dar nimeni n-a pus mâinile pe El.

45. Atunci au venit slujitorii către arhierei și farisei; și aceia le-au zis lor: „Pentru ce nu L-ați adus pe El?”.

46. Răspuns-au slujitorii: „Niciodată [n]-a vorbit așa un om, ca Omul Acesta [οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς Οὗτος ὁ ῎Ανθρωπος]”.

47. Atunci fariseii le-au răspuns lor: „Nu cumva și voi ați fost *înșelați*?

48. Nu cumva vreunul dintre arhonți/ conducători a crezut întru El sau dintre farisei?

49. Dar mulțimea aceasta, care nu știe legea, *blestemați sunt* [ἐπικατάρατοί εἰσιν]”.

50. [Atunci], zice Nicodimos [Νικόδημος] către ei – cel care a venit noaptea către El, [acesta] fiind unul dintre ei:

51. „Nu cumva legea noastră îl judecă pe om, dacă nu are să audă [mai] întâi [răspuns] de la el și [astfel] să știe ce face?”.

52. Răspuns-au și i-au zis lui: „Nu cumva și tu ești din Galilea? Cercetează și vezi că *nu s-a ridicat* [οὐκ ἐγηγέρται] Profet din Galilea!”.

53. Și s-a dus fiecare întru casa lui.

Capitolul 8

1. Iar Iisus a mers întru Muntele Măslinilor.

2. Dar dimineața devreme iarăși a venit întru templu și tot poporul venea [către El]; și [El], șezând, îi învăța pe ei.

3. Și grammatisii [οἱ γραμματεῖς]/ scribii/ cărturarii și fariseii au adus către El o femeie, prinsă în adulter [ἐν μοιχείᾳ καταλήφθεισαν], și punând-o pe ea în mijloc,

4. Îi zic Lui, ispitindu-L [πειράζοντες]: „Învățătorule, această femeie a fost prinsă săvârșind pe față adulter/ preacurvind [μοιχευομένη][85].

5. Iar în legea lui Mosis ni s-a poruncit nouă [ca] pe acestea *a le omorî cu pietre* [λιθοβολεῖσθαι]; așadar, Tu ce zici?".

6. Dar aceasta ziceau ispitindu-L pe El, ca să poată a-L învinui pe El. Iar Iisus plecându-Se jos, [cu] degetul scria întru pământ [τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν], nebăgând în seamă [μὴ προσποιούμενος] [cererea lor].

7. Iar întrucât continuau întrebându-L pe El, ridicându-Se [Iisus] a zis către ei: „Cel fără de păcat [dintre] voi [ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν], să lovească [mai] întâi [cu] piatra asupra ei [πρῶτον ἐπ' αὐτὴν τὸν λίθον βαλέτω]!".

8. Și iarăși plecându-Se jos, [Iisus] scria întru pământ.

9. Iar ei, auzind [aceasta], și [fiind] *mustrați* [ἐλεγχόμενοι] de către conștiința [lor], au ieșit unul

---

[85] În mod fățiș, evident, fără îndoială.

câte unul, începând de la cei mai bătrâni; și a rămas numai Iisus și femeia fiind în mijloc.

10. Și ridicându-Se Iisus și [ne]văzând pe nimeni în afară de femeie, i-a zis ei: „Unde sunt aceia, *învinuitorii tăi* [οἱ κατήγοροί σου]? Niciunul [nu] te-a judecat pe tine [οὐδείς σε κατέκρινεν]?”.

11. Și ea a zis: „Niciunul, Doamne!”. Și Iisus i-a zis: „Nici Eu [nu] te judec. Mergi și nu mai păcătui!”.

12. Atunci, Iisus iarăși le-a vorbit lor, zicând: „Eu sunt *lumina* lumii [Ἐγώ εἰμι *τὸ φῶς* τοῦ κόσμου]; cel care Îmi urmează Mie nu are să umble în întuneric, ci va avea *lumina vieții* [τὸ φῶς τῆς ζωῆς]”[86].

13. Atunci I-au zis Lui fariseii: „Tu mărturisești despre Tine Însuți; mărturia Ta nu este adevărată”.

14. Le-a răspuns Iisus și le-a zis lor: „Chiar dacă Eu am să mărturisesc despre Mine Însumi, mărturia Mea este adevărată; căci știu de unde am venit și unde merg; dar voi nu știți de unde vin și unde merg.

15. Voi judecați după trup; Eu nu judec [pe] nimeni.

16. Dar și dacă Eu am să judec, judecata Mea este *adevărată*; căci nu sunt singur, ci Eu și Tatăl[87], Cel care M-a trimis pe Mine.

17. Dar și în legea voastră s-a scris că mărturia a doi oameni este *adevărată*.

18. Eu sunt Cel care mărturisesc despre Mine Însumi și mărturisește despre Mine [și] Tatăl, Cel care M-a trimis pe Mine”.

19. Atunci [ei] Îi ziceau Lui: „Unde este Tatăl Tău?”. Le-a răspuns [lor] Iisus [și le-a zis]: „Nici pe

---

[86] Va fi plin de slava Treimii, care este *lumina* vieții veșnice.

[87] Ci Eu sunt *împreună* cu Tatăl și cu Duhul Sfânt. Nu sunt *singur*, ci *în comuniune veșnică* cu Tatăl și cu Duhul Sfânt.

Mine [nu] Mă știți [și] nici pe Tatăl Meu; dacă M-ați ști pe mine, [atunci] L-ați ști și pe Tatăl Meu".

20. Cuvintele acestea Iisus le-a spus în [cămara] vistieriei [ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ], învățând în templu; și nimeni [nu] L-a prins pe El, căci încă nu venise ceasul Lui[88].

21. Atunci, Iisus iarăși le-a zis lor: „Eu Mă duc, și Mă veți căuta, și veți muri în păcatul vostru [καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε]; unde Eu mă duc, voi nu puteți să veniți".

22. Atunci iudeii Îi ziceau: „Nu cumva Se va omorî pe Sine, căci zice: «Unde Eu mă duc, voi nu puteți să veniți»?".

23. Și [El] le-a zis lor: „Voi sunteți din cele de jos, Eu sunt din cele de sus; voi sunteți din lumea aceasta, Eu nu sunt din lumea aceasta.

24. Așadar v-am spus vouă că *veți muri în păcatele voastre* [ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν]; căci dacă nu aveți să credeți că *Eu sunt* [ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι *Ἐγώ εἰμι*][89], veți muri în păcatele voastre [ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν]".

25. Atunci Îi ziceau Lui: „Cine ești Tu?". Și Iisus le-a zis lor: „Începutul [sunt] [τὴν ᾿Αρχὴν], și pe care, [ca] cineva, vi-l spun vouă [ὅ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν][90].

26. Multe am a spune și a judeca despre voi; dar Cel care M-a trimis *adevărat* este, și Eu, pe care le-am auzit de la El, pe acestea le zic întru lume".

27. [Și ei] nu au înțeles că le vorbea lor [despre] Tatăl.

28. Atunci le-a zis lor Iisus: „Când aveți să înălțați pe *Fiul omului*, atunci veți cunoaște că *Eu*

---

[88] Ceasul pătimirilor Lui.

[89] Că Eu sunt *Mașiah/ Hristos*, că Eu sunt *Fiul* Tatălui.

[90] Vă vorbesc *ca persoană*, Eu fiind Dumnezeul Care v-am vorbit *dintru început*.

sunt, și [că] de la Mine Însumi [nu] fac nimic, ci precum M-a învățat pe Mine Tatăl Meu, acestea vorbesc.

29. Și Cel care M-a trimis pe Mine cu Mine este; Tatăl nu M-a lăsat pe Mine singur, căci Eu totdeauna fac *cele plăcute Lui* [τὰ ἀρεστὰ Αὐτῷ]”.

30. [Și] acestea spunând El, mulți au crezut întru El.

31. Așadar, Iisus zicea către cei care au crezut Lui [dintre] iudei: „Dacă voi aveți *să rămâneți* în cuvântul Meu, sunteți cu adevărat *ucenicii Mei*;

32. și veți cunoaște adevărul [καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν], și adevărul vă va face liberi pe voi [καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς]”.

33. Răspuns-au Lui: „Sămânța lui Avraam suntem și nimănui [nu] am slujit vreodată; cum zici Tu că «Liberi veți fi»?”.

34. Răspuns-a lor Iisus: „Amin, amin zic vouă, că tot cel care face păcatul, rob este păcatului [ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστιν τῆς ἁμαρτίας].

35. Și robul nu rămâne în casă întru veac; [dar] Fiul rămâne întru veac[91].

36. Așadar, dacă Fiul are să vă elibereze pe voi, cu adevărat veți fi liberi.

37. Știu că sunteți sămânța lui Avraam[92]; dar căutați să Mă omorâți pe Mine, căci cuvântul Meu *nu înaintează/ nu sporește*[93] în voi [ὅτι ὁ λόγος ὁ Ἐμὸς *οὐ χωρεῖ* ἐν ὑμῖν].

---

[91] Și, datorită înfierii noastre duhovnicești, și noi, cei mântuiți, vom rămâne cu Domnul în veac în casa Împărăției Sale celei veșnice.

[92] Că sunteți urmașii lui Avraam.

[93] Nu vă acaparează cu totul, nu vă schimbă, nu vă transfigurează cuvântul Meu. Căci dacă *ar înainta* în inima voastră cuvântul Meu, atunci *ați spori* întru el.

38. Eu spun pe care l-am văzut de la Tatăl Meu; deci și voi faceți pe care le-ați văzut de la tatăl vostru".

39. Răspuns-au și I-au zis Lui: „Tatăl nostru este Avraam". [Și] Iisus le zice lor [atunci]: „Dacă erați fiii lui Avraam, făceați faptele lui Avraam.

40. Dar acum [voi] căutați să Mă omorâți pe Mine, pe Omul care v-a spus vouă adevărul, pe care l-am auzit de la Dumnezeu; Avraam nu a făcut aceasta.

41. Voi faceți faptele tatălui vostru". Atunci [iudeii] I-au zis Lui: „Noi nu am fost născuți *din desfrânare/ curvie* [ἐκ πορνείας]; un Tată avem, pe Dumnezeu".

42. Atunci le-a zis lor Iisus: „Dacă Dumnezeu era *tatăl vostru*, Mă iubeați [și] pe Mine; căci Eu *din Dumnezeu* am venit și vin [Ἐγὼ γὰρ *ἐκ τοῦ Θεοῦ* ἐξῆλθον καὶ ἥκω]; căci nici de la Mine Însumi [n-]am venit, ci Acela M-a trimis.

43. Pentru ce *nu înțelegeți* vorbirea Mea? Căci nu puteți *a asculta* cuvântul Meu.

44. Voi sunteți din tatăl [vostru], *diavolul* [τοῦ διαβόλου], și *poftele* [τὰς ἐπιθυμίας] tatălui vostru vreți a face. Acela era dintru început *ucigaș de oameni* [ἐκεῖνος *ἀνθρωποκτόνος* ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆς] și în adevăr nu a stat [καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἕστηκεν], căci nu este adevăr în el [ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ].

Când are să spună minciuna, din ale sale zice; căci mincinos este și tatăl ei [ὅτι ψεύστης ἐστὶν καὶ ὁ πατὴρ αὐτου].

45. Dar Eu, că spun adevărul, nu-Mi credeți Mie.

46. Cine dintre voi *Mă osândește pe Mine* [ἐλέγχει Με] pentru păcat? Dar dacă spun adevărul, pentru ce voi nu-Mi credeți Mie?

47. Cel care este *din* Dumnezeu[94] ascultă cuvintele lui Dumnezeu [ὁ *ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ* τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ ἀκούει]; [și] pentru aceea voi nu ascultați: căci nu sunteți din Dumnezeu”.

48. Atunci I-au răspuns iudeii și I-au zis Lui: „Nu zicem noi *bine* că Tu ești *samaritis* și [că] *ai demon* [Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι *Σαμαρείτης* εἶ Σύ, καὶ *δαιμόνιον ἔχεις*]?”.

49. Răspuns-a [lor] Iisus: „Eu nu am demon [Ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω], ci Îl cinstesc pe Tatăl Meu, și voi Mă necinstiți pe Mine [ἀτιμάζετέ Με].

50. Dar Eu nu caut slava Mea; [pentru aceasta] este cel care caută și judecă [ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων].

51. Amin, amin zic vouă, dacă cineva are să păzească cuvântul Meu, nu are să vadă moarte întru veac”.

52. Atunci I-au zis Lui iudeii: „Acum am cunoscut că ai demon. Avraam a murit, [cât] și Profeții, și Tu zici: «Dacă cineva are să păzească cuvântul Meu, *nu are să guste* [οὐ μὴ γεύσηται] moarte întru veac».

53. Nu cumva ești Tu *mai mare* [decât] tatăl nostru, Avraam, care a murit? Și Profeții au murit. Cine Te faci Tu pe Tine [Însuți] [τίνα Σεαυτὸν Σὺ ποιεῖς]?”.

54. [Și] Iisus [le-]a răspuns: „Dacă Eu Mă slăvesc pe Mine [Însumi], slava Mea nu este nimic. [Însă] *Tatăl Meu* este Cel care Mă slăvește pe Mine, [despre] Care voi ziceți că este *Dumnezeul nostru* [Θεὸς ἡμῶν],

---

[94] Născut din Dumnezeu prin harul Său. Pentru că aici se referă la noi, la cei credincioși, care suntem născuți din Dumnezeu, din slava lui Dumnezeu, născuți din nou din El, și nu la Fiul Său.

55. și [voi] nu L-ați cunoscut pe El. Dar Eu Îl știu pe El și, dacă *am să spun* [ἐὰν εἴπω] că *nu Îl știu* pe El, [atunci] voi fi asemenea vouă, *mincinos* [ψεύστης]; dar [Eu] Îl știu pe El și păzesc cuvântul Lui.

56. Avraam, tatăl vostru, s-a bucurat că *are să vadă* ziua Mea [ἠγαλλιάσατο ἵνα *ἴδῃ* τὴν ἡμέραν τὴν Ἐμήν], și a văzut-o și s-a bucurat [καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη]".

57. Atunci au zis iudeii către El: „Încă nu ai 50 de ani și l-ai văzut pe Avraam?".

58. [Și] le-a zis lor Iisus: „Amin, amin zic vouă, [mai] înainte să fie Avraam [πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι], *Eu sunt* [Ἐγὼ εἰμι]".

59. Atunci au luat pietre ca să-L lovească pe El. Dar Iisus *S-a ascuns* [ἐκρύβη] și a ieșit din templu, *trecând prin mijlocul lor* [διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν]. Și astfel pleca [καὶ παρῆγεν οὕτως] [Iisus de acolo].

Capitolul 9

1. Și trecând [Iisus], [El] a văzut un om orb din naștere.

2. Și Ucenicii Lui L-au întrebat pe El, zicând: „Rabbi, cine a păcătuit: acesta sau părinții lui, ca să se nască orb?”.

3. A răspuns Iisus: „Nici acesta [nu] a păcătuit, nici părinții lui; ci [s-a născut astfel] ca să se arate lucrurile lui Dumnezeu în el.

4. Eu trebuie a lucra lucrurile Celui care M-a trimis pe Mine până este ziuă; [căci] vine noaptea, când nimeni [nu mai] poate a lucra.

5. Oricând am să fiu în lume [ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ], Lumină a lumii sunt [Φῶς εἰμι τοῦ κόσμου]”.

6. Acestea zicând, [Iisus] a scuipat jos și a făcut *tină din scuipat* [πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος], și a uns [cu] tină peste ochii orbului,

7. și i-a zis lui: „Du-te de te spală întru scăldătoarea *Siloam* [Σιλωάμ]!” – care se traduce [prin] *Trimis* [’Απεσταλμένος]. Așadar, [orbul] s-a dus și s-a spălat și a venit [înapoi] *văzând* [βλέπων].

8. Atunci, vecinii și cei care-l văd pe el că era *orb* [mai] înainte, ziceau: „Nu este acesta cel care șade și cerșește?”.

9. Alții ziceau că „Acesta este”. Dar alții că „Asemenea lui este”. [Însă] acela zicea că „Eu sunt”.

10. Deci îi ziceau lui: „Cum ți-au fost deschiși ochii tăi?”.

11. A răspuns acela și a zis: „Omul numit *Iisus* a făcut tină și mi-a uns mie ochii, și mi-a spus mie: «Du-te întru scăldătoarea Siloam și te spală!». Și, ducându-mă și spălându-mă, am văzut”.

12. Atunci i-au zis lui: „Unde este Acela?”. [Și el] le zice: „Nu știu”.

13. Îl duc [apoi] pe el către farisei, pe cel care [mai] înainte [fusese] orb.

14. Și era sabat când Iisus a făcut tina și *a deschis* ochii lui.

15. Atunci, iarăși îl întrebau pe el și fariseii, [despre] cum a văzut. Și el le-a zis lor: „Tină a pus peste ochii mei, și m-am spălat, și văd”.

16. Atunci ziceau unii dintre farisei: „Acest Om nu este de la Dumnezeu, căci nu ține sabatul”. [Iar] alții ziceau: „Cum poate un Om păcătos a face aceste semne?”. Și era *dezbinare* [σχίσμα] în[tre] ei.

17. Îi zic orbului iarăși: „Tu ce zici despre El, că a deschis ochii tăi?”. Și el a zis că „Profet este [Προφήτης ἐστίν]”.

18. Așadar, iudeii *nu au crezut* despre el, că era *orb* și *a văzut*, până când [nu] au chemat pe părinții aceluia care a văzut[95],

19. și i-au întrebat pe ei, zicând: „Acesta este fiul vostru, care voi ziceți că *s-a născut orb*? Atunci, cum vede [el] acum?”.

20. Și părinții lui le-au răspuns lor și le-au zis: „Știm că *acesta* este fiul nostru și că [el] *s-a născut orb*;

21. dar cum vede [el] acum, [noi] nu știm; sau cine i-a deschis ochii lui, noi nu știm; el are o vârstă; întrebați-l pe el [și] el va vorbi despre sine [însuși]!”.

22. [Dar] acestea le-au spus părinții lui, pentru că *se temeau* de iudei; căci deja iudeii se înțeleseseră ca, dacă cineva are să mărturisească [că] El [este] *Hristos*, să fie scos afară din sinagogă [ἀποσυνάγωγος γένηται].

---

[95] Care *a început să vadă*. Care a fost vindecat de Domnul și a început să vadă *pentru prima oară*.

23. De aceea au zis părinții lui că „Are o vârstă, întrebați-l pe el!”.

24. Atunci l-au chemat a doua oară pe omul care *era* [ἦν][96] orb și i-au zis lui: „Dă slavă lui Dumnezeu; noi știm că Omul acesta este *păcătos*!”.

25. Atunci a răspuns acela și a zis: „Dacă este *păcătos*, nu știu; una știu: că fiind orb, acum văd”.

26. Și i-au zis lui iarăși: „Ce ți-a făcut ție? Cum a deschis ochii tăi?”.

27. Le-a răspuns lor: „V-am spus vouă acum și nu ați auzit. De ce voiți iarăși a auzi? Nu cumva și voi voiți să fiți *ucenicii Lui*?”.

28. [Atunci] l-au ocărât pe el și i-au zis: „Tu ești ucenicul Aceluia; dar noi suntem ucenicii lui Mosis.

29. Noi știm că lui Mosis i-a vorbit Dumnezeu; dar pe Acesta nu-L știm de unde este”.

30. A răspuns omul și le-a zis lor: „Căci în aceasta este [lucrul] *minunat* [ἐν γὰρ τούτῳ *θαυμαστόν* ἐστιν], că voi nu știți de unde este [El] [ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστίν], și [El] mi-a deschis ochii mei [καὶ ἀνέῳξέν μου τοὺς ὀφθαλμούς].

31. Dar știm că Dumnezeu nu-i ascultă pe păcătoși [οἴδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει], ci, dacă cineva are să fie *temător-de-Dumnezeu* [θεοσεβὴς] și are să facă voia Lui, pe acela îl ascultă.

32. Din veac nu s-a auzit [ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη] că *a deschis* cineva ochii [celui] născut orb [ὅτι *ἤνοιξέν* τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου].

33. Dacă nu era Acesta de la Dumnezeu [εἰ μὴ ἦν Οὗτος παρὰ Θεοῦ], nu putea a face nimic [οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν]”.

34. I-au răspuns și i-au zis lui: „În păcate te-ai născut tu [cu] totul [Ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης

---

[96] Însă imperfectul de aici are sensul de *mai mult ca perfect*: care *fusese* orb.

ὅλος][97] și tu ne înveți pe noi [καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς]?”. Și l-au scos pe el afară[98].

35. [Și] Iisus a auzit că l-au scos pe el afară; și, aflându-l pe el, i-a zis lui: „Crezi tu întru Fiul lui Dumnezeu [Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεου]? ”.

36. I-a răspuns acela și I-a zis: „Și cine este, Doamne, ca să cred întru El [Καὶ τίς ἐστιν, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς Αὐτόν]?”.

37. Și i-a zis lui Iisus: „L-ai și văzut pe El [Καὶ ἑώρακας Αὐτόν], și Cel care vorbește cu tine, Acela este [καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ Ἐκεῖνός ἐστιν]”.

38. Și el Îi zise: „Cred, Doamne [Πιστεύω, Κύριε]!”; și I s-a închinat Lui [καὶ προσεκύνησεν Αὐτῷ].

39. Și i-a zis Iisus: „Eu *întru judecată* întru această lume am venit [*εἰς κρίμα* Ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον], ca cei care nu văd *să vadă* [ἵνα οἱ μὴ βλέποντες *βλέπωσιν*] și cei care văd *să fie orbi* [καὶ οἱ βλέποντες *τυφλοὶ γένωνται*]”.

40. Și au auzit acestea [unii] dintre farisei, [care] erau cu El, și I-au zis Lui: „Nu cumva și noi suntem *orbi*?”.

41. [Și] le-a zis lor Iisus: „Dacă erați orbi, nu aveați păcat; dar acum ziceți că „Vedem”; așadar, păcatul vostru rămâne.

---

97 Pentru că iudeii considerau orbirea lui congenitală drept o *expresie a păcatului*. Pentru ei, el s-a născut *în păcat* și era *păcătos*, pentru că *s-a născut orb*.

98 L-au exclus din sinagogă.

Capitolul 10

1. Amin, amin zic vouă, cel care nu intră prin ușă întru stâna oilor [εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων], ci suind [prin] alt loc, acela este hoț și tâlhar.

2. Dar cel care intră prin ușă este păstorul oilor.

3. Acestuia portarul îi deschide, și oile ascultă glasul lui, și pe oile sale [el] le cheamă pe nume și pe ele le scoate afară.

4. Și când are să scoată afară oile sale, [el] merge înaintea lor; și lui îi urmează oile, căci știu glasul lui.

5. Dar celui străin nu au să-i urmeze, ci vor fugi de el; căci nu știu glasul străinilor".

6. Această *parimie* [τὴν παροιμίαν][99] le-a zis lor Iisus; dar aceia nu au cunoscut ce era [ceea ce] le zicea lor.

7. Atunci, iarăși le-a zis lor Iisus: „Amin, amin zic vouă că Eu sunt *ușa* oilor [Ἐγώ εἰμι *ἡ θύρα* τῶν προβάτων].

8. Toți câți au venit [până acum] sunt hoți și tâlhari, însă oile nu au ascultat de ei.

9. Eu sunt *ușa*; prin Mine, dacă are să intre cineva, se va mântui, și va intra și va ieși, și pășune va afla.

10. Hoțul nu vine fără numai ca să fure și să omoare și să piardă; Eu am venit ca [lumea] *viață* să aibă, și *din belșug* [περισσὸν] să aibă.

11. Eu sunt păstorul cel bun [Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός]; păstorul cel bun își pune sufletul lui pentru oi [ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων].

---

[99] Alegorie, parabolă.

12. Dar năimitul[100]/ cel plătit – și nefiind [el] *păstor*, ale cărui oi nu sunt ale lui –, vede lupul venind, și lasă oile, și fuge; și lupul le răpește pe ele și împrăștie oile.

13. Și cel plătit fuge, căci este plătit, și nu [îi este] grija lui pentru oi.

14. Eu sunt păstorul cel bun, și le cunosc pe ale Mele și sunt cunoscut de ale Mele.

15. Precum Mă cunoaște pe Mine Tatăl și Eu Îl cunosc pe Tatăl; și sufletul Meu Îmi pun pentru oi.

16. Am și alte oi, care nu sunt din stâna aceasta; și pe acelea Eu trebuie să le aduc și vor auzi glasul Meu; și va fi *o turmă* [μία ποίμνη] [și] *un păstor* [εἷς ποιμήν].

17. Pentru aceasta Tatăl Meu Mă iubește, căci Eu Îmi pun sufletul Meu, ca iarăși să-l iau pe el.

18. Nimeni [nu]-l ia pe el[101] de la Mine, ci Eu îl pun pe el de la Mine Însumi. Putere am să-l pun pe el și iarăși putere am să-l iau pe el. Această poruncă am primit-o de la Tatăl Meu".

19. Atunci s-a făcut iarăși *despărțire* în[tre] iudei pentru cuvintele acestea.

20. Și mulți dintre ei ziceau: „Are demon [δαιμόνιον ἔχει] și *înnebunește* [καὶ *μαίνεται*]; de ce Îl ascultați pe El?".

21. [Pe când] alții ziceau: „Aceste cuvinte nu sunt [ale unui] *demonizat* [δαιμονιζομένου]. Oare un demon poate *a deschide* ochii orbilor?".

22. Și s-au făcut *Înnoirile* [τὰ Ἐγκαίνια][102] în ale Ierosolimilor [ἐν Ἱεροσολύμοις] și era iarnă;

---

[100] Cel plătit pentru munci sezoniere.

[101] Sufletul Meu.

[102] Sărbătorile cu ocazia *înnoirii* templului din Ierusalim.

23. și Iisus umbla în templu în porticul lui Solomon [ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶνος].

24. Atunci L-au înconjurat pe El iudeii și Îi ziceau Lui: „Până când *ții în așteptare* sufletul nostru [Ἕως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν *αἴρεις*]? Dacă Tu ești *Hristos*, spune-o nouă *pe față* [Εἰ Σὺ εἶ *ὁ Χριστός*, εἰπὲ ἡμῖν *παρρησίᾳ*]!”.

25. Le-a răspuns lor Iisus: „V-am spus vouă, și nu credeți; lucrurile pe care Eu le fac în numele Tatălui Meu, acestea mărturisesc despre Mine;

26. dar voi nu credeți; căci nu sunteți dintre oile Mele, [așa] precum v-am spus vouă.

27. Oile Mele ascultă glasul Meu, și Eu le știu pe ele, și [ele] Îmi urmează Mie;

28. și Eu le dau lor viață veșnică; și nu au să piară întru veac, și nu le va răpi cineva pe acestea din mâna Mea.

29. Tatăl Meu, Care Mi le-a dat Mie, este mai mare [decât] toți; și nimeni [nu] poate *a le răpi* din mâna Tatălui Meu.

30. Eu și Tatăl una suntem [Ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ἕν ἐσμεν]”.

31. Atunci, iudeii au strâns iarăși pietre, ca să arunce cu pietre [în] El.

32. [Și] le-a răspuns lor Iisus: „Multe lucruri *bune* v-am arătat vouă de la Tatăl Meu; pentru care lucru [dintre] ele aruncați cu pietre [în] Mine?”.

33. I-au răspuns Lui iudeii, zicând: „Pentru lucrul bun nu aruncăm cu pietre [în] Tine, ci pentru *blasfemie* [βλασφημίας], și pentru că Tu, om fiind, Te faci pe Tine Însuți *Dumnezeu*”.

34. A răspuns lor Iisus: „Nu este scris în legea voastră: «Eu am zis: Dumnezei sunteți[103]»?

---

[103] Domnul citează aici Ps. 81, 6, *cf.* LXX.

35. Dacă [despre] aceia s-a zis [că sunt] *dumnezei*, către care a fost cuvântul lui Dumnezeu – și Scriptura nu poate *să fie desființată* [λυθῆναι] –

36. [Celui] pe Care Tatăl L-a sfințit și L-a trimis întru lume, voi ziceți că *Blasfemiezi*, căci am zis: *Fiul lui Dumnezeu sunt*?

37. Dacă nu fac lucrurile Tatălui Meu, nu credeți în Mine!

38. Dar dacă le fac, [chiar] dacă în Mine nu aveți să credeți, credeți lucrurilor [pe care le fac]! Ca [astfel] să știți și să credeți că în Mine [este] Tatăl și Eu în El".

39. Atunci căutau iarăși să-L prindă pe El; și [Iisus] *a ieșit* din mâna lor.

40. Și s-a dus iarăși dincolo de Iordanis, întru locul unde era Ioannis, la început, botezând; și a rămas acolo.

41. Și mulți au venit către El și ziceau că „Ioannis niciun semn [n-]a făcut; dar toate câte a zis Ioannis despre Acesta erau adevărate".

42. Și mulți au crezut întru El acolo.

Capitolul 11

1. Și era bolind un oarecare Lazaros din Bitania [Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας[104]], din satul Mariei[105] și al Martei[106], sora ei.

2. Iar Maria era cea care a uns pe Domnul [cu] mir și a șters picioarele Lui [cu] părul ei, al cărei frate, Lazaros, bolea.

3. Atunci au trimis surorile către El, zicând: „Doamne, iată, pe care îl iubești [este] bolnav!”.

4. Și auzind Iisus, a zis: „Această boală nu este spre moarte, ci pentru slava lui Dumnezeu, ca să fie slăvit Fiul lui Dumnezeu prin ea [ἵνα δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ δι᾽ αὐτῆς]”.

5. Și iubea Iisus pe Marta și pe sora ei și pe Lazaros.

6. Așadar, când [Iisus] a auzit că [Lazaros] este bolnav, atunci a rămas [încă] două zile în locul [în] care era.

7. Apoi, după aceasta, le zice Ucenicilor: „Să mergem iarăși întru Iudea[!]”.

8. [Și] Ucenicii Îi răspund Lui: „Rabbi, acum Te căutau pe Tine iudeii să arunce cu pietre, și [Tu] iarăși Te duci acolo?”.

9. A răspuns [lor] Iisus: „Nu sunt doisprezece ore ziua? Dacă cineva are să umble în zi, nu se împiedică, căci vede lumina lumii acesteia.

10. Dar dacă cineva are să umble în noapte, [atunci] se împiedică, că[ci] lumina nu este în el [ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ]”.

---

[104] La N. sg.: Βηθανία.

[105] Idem: Μαρία.

[106] Idem: Μάρθα.

11. Acestea le-a zis [Iisus], și după aceasta le zice lor: „Lazaros, prietenul nostru, *a adormit* [κεκοίμηται]; merg dar ca să-l trezesc pe el”.

12. Atunci I-au zis Ucenicii Lui: „Doamne, dacă a adormit, va fi mântuit [σωθήσεται]”.

13. Și Iisus vorbise despre *moartea* [τοῦ θανάτου] lui [Lazaros]; dar aceia gândeau că zice despre *adormirea somnului* [τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου].

14. Deci, atunci Iisus le-a zis lor pe față: „Lazaros *a murit* [Λάζαρος *ἀπέθανεν*].

15. Și mă bucur pentru voi, ca să credeți, că[ci] nu eram acolo [καὶ χαίρω δι’ ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ][107]; să mergem dar către el”.

16. Atunci a zis Tomas [Θωμᾶς], cel care se numește *Geamănul* [Δίδυμος], celor împreună-Ucenici [τοῖς συμμαθηταῖ] [cu el]: „Să mergem și noi, ca să murim cu El”.

17. Așadar, venind Iisus, l-a aflat pe el având deja 4 zile în mormânt.

18. Și era Bitania aproape de Ierosolimi ca la 15 stadii[108];

19. și mulți dintre iudei veniseră către cele dimprejurul Martei și Mariei, ca să le mângâie pe ele pentru fratele lor.

20. Atunci [însă] Marta, când a auzit că Iisus vine, a ieșit întru întâmpinarea Lui; iar Maria ședea în casă.

21. [Și] atunci a zis Marta către Iisus: „Doamne, dacă erai aici, fratele meu nu ar fi murit [Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἐτεθνήκει]!

---

[107] Și Mă bucur că vom merge acolo și veți vedea cum am să-l înviez din morți. Pentru că veți crede în Mine *și mai mult*, atunci când veți vedea învierea lui cea de a patra zi.

[108] *Cf. DEX 2009*, *stadiul* era o unitate de măsură a lungimii pentru greci, care varia între 147 și 192 de metri.

22. Dar și acum știu că, [toate] câte ai să ceri [de la] Dumnezeu, Dumnezeu Îți va da Ție [ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεόν, δώσει Σοι ὁ Θεός]".

23. [Iar] Iisus îi zice ei: „Fratele tău *va învia* [ἀναστήσεται]".

24. [Și] Marta Îi zice Lui: „Știu că va învia în[tru][109] înviere, în ziua cea de apoi [οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ]".

25. [Atunci] Iisus i-a zis ei: „Eu sunt *învierea* și *viața* [Ἐγώ εἰμι *ἡ ἀνάστασις* καὶ *ἡ ζωή*]; cel care crede întru Mine, [chiar] dacă are să moară, va trăi [ὁ πιστεύων εἰς Ἐμέ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται];

26. și tot cel care trăiește și care crede întru Mine, nu are să moară întru veac [καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς Ἐμέ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα]. Crezi aceasta?".

27. [Și ea] Îi zice Lui: „Da, Doamne! Eu am crezut că Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Cel care vine întru lume [Ναί, Κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα, ὅτι Σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος]".

28. Și zicând acestea, [Marta] s-a dus și a chemat-o pe Maria, sora ei, în mod tainic [λάθρα], zicând: „Învățătorul vine și te cheamă pe tine".

29. [Maria], când a auzit aceasta, s-a ridicat îndată și a venit către El.

30. Iar Iisus nu venise încă întru sat, ci era în locul unde Marta a ieșit întru întâmpinarea Lui.

31. Atunci iudeii – cei care sunt cu ea în casă și o mângâie pe ea – văzând pe Maria că s-a ridicat îndată și a ieșit, au urmat ei, zicând că „Pleacă întru mormânt, ca să plângă acolo [πάγει εἰς τὸ μνημεῖον, ἵνα κλαύσῃ ἐκει]".

---

[109] Cu sensul de: *la* înviere, *în ziua* învierii.

32. Așadar Maria, dacă a venit unde era Iisus, văzându-L pe El, a căzut acolo la picioarele Lui, zicând: „Doamne, dacă erai aici, nu ar fi murit fratele meu!”.

33. Atunci Iisus, când a văzut-o pe ea plângând, și pe iudeii care au venit împreună cu ea plângând, a gemut [cu] duhul [ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι] și S-a tulburat [întru] Sine [καὶ ἐτάραξεν Ἑαυτόν],

34. și a zis: „Unde l-ați pus pe el?”. Îi zic Lui: „Doamne, vino și vezi [Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε]!”.

35. [Și] a plâns Iisus [ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς].

36. Atunci iudeii ziceau: „Iată cât îl iubea pe el!”.

37. Iar unii dintre ei au zis: „Nu putea Acesta, Care a deschis ochii orbului [din naștere], să facă ca și acesta să nu moară?”.

38. Atunci Iisus iarăși gemând în[tru] Sine [ἐμβριμώμενος ἐν Ἑαυτῷ], vine la mormânt. Și [mormântul lui Lazaros] era o peșteră și piatră sta deasupra ei.

39. [Și] le zice Iisus: „Ridicați piatra!”. [Atunci] Îi zice Lui sora celui mort, Marta: „Doamne, acum miroase; căci este de 4 zile [îngropat]”.

40. [Și] Iisus îi zice ei: „Nu ți-am spus ție, că dacă ai să crezi [Οὐκ εἶπόν σοι, ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς], vei vedea slava lui Dumnezeu [ὄψει τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ]?”.

41. Atunci au ridicat piatra, care era zăcând [peste] cel mort. Iar Iisus Și-a ridicat ochii în sus[110] și a zis: „Tată, Îți mulțumesc Ție că M-ai ascultat!

42. Iar Eu *știusem* [ᾔδειν][111] că [în]totdeauna Mă asculți; dar am zis [aceasta] pentru mulțimea care a stat împrejur, ca să creadă că Tu M-ai trimis”.

---

110 A privit către cer.

111 Forma de *mai mult ca perfect* a verbului οἶδα.

43. Și acestea zicând, [cu] glas mare a strigat: „Lazaros, vino afară!”.

44. Și a ieșit cel mort, legat [fiind la] picioare și la mâini [cu] *fâșii de pânză* [κειρίαις], iar fața lui [cu] mahramă [σουδαρίῳ] fusese înfășurată [περιεδέδετο].

[Și] le zice lor Iisus: „Dezlegați-l pe el și lăsați-l a merge!”.

45. Atunci, mulți dintre iudeii care au venit către Maria și au văzut [cele] pe care le-a făcut Iisus, au crezut întru El.

46. Iar unii dintre ei s-au dus la farisei și le-au spus lor [cele] pe care le-a făcut Iisus.

47. Atunci arhiereii și fariseii au adunat sinedrionul [συνέδριον]/ sfatul și ziceau: „Ce facem? Căci acest Om multe *semne* [σημεῖα] face.

48. Dacă avem să Îl lăsăm pe El astfel[112], toți vor crede întru El; și vor veni romeii [οἱ ῥωμαῖοι]/ romanii și ne vor lua nouă și *locul* [τὸν τόπον] și *neamul* [τὸ ἔθνος]”.

49. Dar unul dintre ei, cineva [numit] *Caiafas* [Καϊάφας], fiind arhiereul anului aceluia, le-a zis lor: „Voi nu știți nimic,

50. nici [nu] gândiți că este folositor nouă ca un om să moară pentru popor, și nu tot neamul să piară”.

51. Dar aceasta nu a spus-o de la sine, ci, fiind arhiereul anului aceluia, *a profețit* [προεφήτευσεν] că Iisus avea *a muri pentru neam* [ὅτι ἔμελλεν Ἰησοῦς *ἀποθνῄσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους*][113],

52. și nu numai pentru neam, ci ca și pe fiii lui Dumnezeu [ἀλλ᾽ ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ], [cei] care

---

[112] Să propovăduiască și să facă semne dumnezeiești în continuare.

[113] Pentru neamul lui Israil.

sunt împrăștiați [în lume] [τὰ διεσκορπισμένα], să-i adune întru una [συναγάγῃ εἰς ἕν].

53. Așadar, din ziua aceea, s-au sfătuit ca să-L omoare pe El.

54. [Și, de] atunci, Iisus nu mai umbla pe față în[tre] iudei, ci a plecat de acolo într-un ținut aproape de pustie, întru cetatea numită Efraim [Ἐφραῒμ], și acolo a rămas cu Ucenicii Lui.

55. Și era aproape Paștiul iudeilor [τὸ Πάσχα τῶν ἰουδαίων]. Și s-au suit mulți din țară întru Ierosolima [εἰς Ἱεροσόλυμα], înainte de Paști, ca să se curățească pe ei înșiși.

56. Așadar Îl căutau pe Iisus și ziceau unii față de alții în templu, stând: „Ce vi se pare vouă? Că nu are să vină întru sărbătoare?”.

57. Și dăduseră și arhiereii și fariseii *poruncă* [ἐντολήν], ca, dacă cineva are să știe unde este [Iisus], să anunțe, ca să-L prindă pe El.

Capitolul 12

1. Așadar, Iisus, [cu] 6 zile înainte de Pași, a venit întru Bitania, unde era Lazaros cel care fusese mort, pe care [El] l-a înviat din morți.

2. Deci I-au făcut Lui cină acolo, și Marta slujea; iar Lazaros era unul [dintre] cei care ședeau [împreună] cu El.

3. Atunci Maria, luând o litră[114] de mir de nard[115] [λίτραν μύρου νάρδου] curat, de mult preț, a uns picioarele lui Iisus și a șters picioarele Lui [cu] perii [capului] ei; iar casa s-a umplut de mirosul mirului.

4. Atunci, Îi zice unul dintre Ucenicii Lui, Iudas [Ἰούδας] al lui Simon[116] Iscariotis [Σίμωνος Ἰσκαριώτης], cel care avea a-L vinde pe El:

5. „Pentru ce nu s-a vândut acest mir [cu] 300 de dinari și să-i fi dat săracilor?".

6. Dar [el] a zis aceasta, nu pentru că de săraci îi era grijă lui, ci pentru că era *hoț* [κλέπτης], și avea *punga de bani* [τὸ γλωσσόκομον], și fura [din cele] care se puneau [în ea].

7. Atunci i-a zis Iisus: „Las-o pe ea! Pentru ziua îngropării Mele l-a păstrat pe el[117].

---

[114] *Cf. Gingrich Greek Lexicon*, litra romană avea 327, 45 de grame.

[115] *Mirul de nard* se extrage din *rădăcina* florii de nard, *cf.* http://lataifas.ro/medicina_naturista_alternativa/3398/efectele-mirului-de-nardasupra-sanatatii/.

[116] *Simon* e transliterarea formei de N.: Σίμων. În text avem G.

[117] Mirul de nard.

8. Căci pe săraci totdeauna îi aveți cu voi, dar pe Mine nu Mă aveți totdeauna”.

9. Așadar, mulțime multă dintre iudei a aflat că [El] este acolo; și [ei] au venit nu numai pentru Iisus, ci ca și pe Lazaros să-l vadă [ἀλλ᾽ ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν], pe care [El] l-a înviat din morți.

10. Dar arhiereii s-au sfătuit ca și pe Lazaros să-l omoare;

11. căci mulți [dintre] iudei, pentru el, mergeau și credeau întru Iisus.

12. A doua zi, mulțime multă, care a venit la sărbătoare, auzind că Iisus vine întru Ierusalim,

13. au luat *ramuri de finici* [τὰ βαΐα τῶν φοινίκων] și au ieșit întru întâmpinarea Lui, și strigau: „Osanna [Ὡσαννά][118]! Binecuvântat [este] Cel care vine în numele Domnului, Împăratul lui Israil [εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ]”.

14. Iar Iisus, aflând un măgar tânăr [ὀνάριον], a șezut pe el, precum este scris:

15. „Nu te teme, fiica Sionului! Iată, Împăratul tău vine, șezând pe mânzul măgăriței [πῶλον ὄνου]!”[119].

16. Dar pe acestea nu le-au cunoscut Ucenicii Lui la început[120]; ci, când a fost preaslăvit Iisus,

---

[118] În limba ebraică, *cf. Gingrich Greek Lexicon*, *Osanna* înseamnă *Te rugăm, mântuiește-ne!*

[119] E vorba de Zah. 9, 9, unde, în LXX, avem următorul text: „Bucură-te foarte, fiica Sionului! Vestește, fiica Ierusalimului [χαῖρε σφόδρα θύγατερ Σιων κήρυσσε θύγατερ Ιερουσαλημ]! Iată, Împăratul tău îți vine ție drept și mântuind [ἰδοὺ ὁ Βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι δίκαιος καὶ σῴζων], El [fiind] blând și călărind [Αὐτός πραῢς καὶ ἐπιβεβηκὼς] pe *cel de sub jug* [ἐπὶ ὑποζύγιον]/ pe măgar și pe *mânzul cel tânăr* [καὶ πῶλον νέον]!”.

[120] Atunci când ele s-au petrecut.

atunci și-au adus aminte că acestea erau scrise asupra Lui și [că] acestea I-au făcut Lui.

17. Așadar, mulțimea care este [ὁ ὢν][121] cu El, mărturisea [că a văzut] când l-a strigat pe Lazaros din mormânt și l-a înviat pe el din morți.

18. Pentru aceea [L-a] și întâmpinat pe El mulțimea, căci a auzit *să fi făcut* [πεποιηκέναι] El *semnul*[122] acesta.

19. Atunci, fariseii au zis între ei: „Vedeți că nimic nu folosiți! Iată, lumea s-a dus după El [ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν]!”.

20. Dar erau oarecare ellini [ἕλληνες][123], din cei care se suiseră ca să se închine în [zi de] sărbătoare;

21. [și] atunci ei au venit [la] Filippos cel din Bitsaida Galileii și i-au cerut lui, zicând: „Doamne, voim să-L vedem pe Iisus [Κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν]!”.

22. [Și] Filippos vine și îi spune lui Andreas; și iarăși, Andreas și Filippos Îi spun lui Iisus.

23. Iar Iisus le-a răspuns lor, zicând: „A venit ceasul ca să fie preaslăvit *Fiul omului*.

24. Amin, amin zic vouă, dacă nu are să moară grăuntele de grâu, căzând întru pământ, el rămâne singur; dar dacă are să moară, aduce multă roadă.

25. Cel care își iubește sufletul lui îl va pierde pe el; iar cel care își urăște sufletul lui în lumea aceasta, îl va păstra pe el întru viața veșnică.

26. Dacă are să-Mi slujească cineva Mie, [atunci] Mie să-Mi urmeze! Și unde sunt Eu, acolo va fi și slujitorul Meu. Și dacă cineva are să-Mi slujească Mie, [atunci] Tatăl [Meu] îl va cinsti pe el.

---

[121] Cu sensul de: *era* cu El.

[122] Și aici numește *semn* învierea din morți a Sfântului Lazaros.

[123] Greci.

27. Acum sufletul Meu a fost tulburat [τετάρακται]; și ce am să spun? Tată, mântuiește-Mă de ceasul acesta! Dar pentru aceasta am venit întru ceasul acesta.

28. Tată, preaslăvește numele Tău!”. Atunci a venit glas din cer[124]: „Și l-am preaslăvit și iarăși îl voi preaslăvi”.

29. Așadar, mulțimea care a stat și a auzit, zicea: „Tunet să fi fost [βροντὴν γεγονέναι]”. Alții ziceau: „Înger I-a vorbit Lui [Ἄγγελος Αὐτῷ λελάληκεν]”.

30. Iisus a răspuns și a zis: „Nu pentru Mine s-a făcut glasul acesta, ci pentru voi.

31. Acum este *judecata* acestei lumi [νῦν *κρίσις* ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου]; acum *stăpânitorul*[125] lumii acesteia[126] va fi scos afară [νῦν *ὁ ἄρχων* τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω].

32. Iar Eu, dacă *am să fiu înălțat* de pe pământ [ἐὰν *ὑψωθῶ* ἐκ τῆς γῆς], pe toți *îi voi trage* [ἑλκύσω] către Mine”.

33. Și aceasta zicea, *spunând dinainte* [σημαίνων] [cu] ce moarte avea a muri.

34. I-a răspuns Lui mulțimea: „Noi am auzit din lege că Hristos rămâne întru veac; și cum zici Tu «Trebuie să fie înălțat [ὑψωθῆναι] *Fiul omului*»? Cine este Acesta, *Fiul omului*?”.

35. Atunci le-a răspuns lor Iisus: „Încă puțin timp Lumina este cu voi. Umblați până când aveți Lumina, ca să nu vă prindă pe voi întunericul! Căci cel care umblă în întuneric nu știe unde merge.

36. Până când aveți Lumina, credeți întru Lumină, ca să fiți fiii Luminii!”.

---

[124] Glasul Tatălui.

[125] Satana.

[126] Și Satana era „stăpânitorul” lumii, pentru că *îi slujeau lui* prin păcatele lor.

Acestea le-a spus Iisus și, plecând, *a fost ascuns* de la ei [*ἐκρύβη*[127] ἀπ᾽ αὐτῶν].

37. Dar, făcând El atât de multe semne înaintea lor, [totuși ei] nu credeau întru El;

38. ca să fie împlinit cuvântul Profetului Isaias, care a zis: „Doamne, cine *a crezut* auzului nostru? Și brațul Domnului *cui a fost descoperit* [τίνι ἀπεκαλύφθη]?".

39. De aceea nu puteau a crede, căci iarăși a zis Isaias [᾽Ησαΐας]:

40. „A orbit[128] ochii lor și a împietrit inima lor; ca să nu vadă ochilor [lor] [ἵνα μὴ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς] și să [nu] înțeleagă inimii [lor] [καὶ νοήσωσιν τῇ καρδίᾳ], și să [nu] se întoarcă și să [nu]-i vindec pe ei".

41. Acestea a zis Isaias, când a văzut slava Lui și a vorbit despre El.

42. Dar, cu toate acestea, și dintre arhonți/ conducători, mulți au crezut întru El; dar, din cauza fariseilor, nu o mărturiseau, ca să nu fie excluși din sinagogi [ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται].

43. Căci au iubit slava oamenilor [ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων], mai mult decât slava lui Dumnezeu [μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ].

44. Dar Iisus a strigat și a zis: „Cel care crede întru Mine, nu crede întru Mine, ci întru Cel care M-a trimis pe Mine;

45. și cel care Mă vede pe Mine, Îl vede pe Cel care M-a trimis pe Mine.

46. Eu Lumină întru lume am venit, ca tot cel care crede întru Mine, să nu rămână în întuneric.

---

[127] Este *un aorist pasiv*. Cu sensul: „a fost ascuns de ochii lor". Însă, cel mai pe înțelesul nostru, e cu nuanță reflexivă: „S-a ascuns pe Sine de ei".

[128] Cu sensul: *Dumnezeu* a orbit ochii lor...

47. Și dacă cineva are să audă cuvintele Mele și nu are să creadă [întru Mine], nu Eu îl judec pe el; căci nu am venit ca să judec lumea [οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον], ci ca să mântuiesc lumea [ἀλλ’ ἵνα σώσω τὸν κόσμον].

48. Cel care Mă leapădă pe Mine și nu primește cuvintele Mele, îl are pe cel care îl judecă pe el; [căci] cuvântul pe care l-am spus, acela îl va judeca pe el în ziua cea de apoi.

49. Căci Eu nu am vorbit de la Mine; ci Tatăl, Cel care M-a trimis pe Mine, Acela Mi-a dat Mie poruncă [despre] ce să spun și ce să vorbesc.

50. Și știu că porunca Lui este viață veșnică; așadar, pe care le vorbesc Eu, precum Mi-a zis Mie Tatăl, astfel le vorbesc”.

Capitolul 13

1. Iar înainte de sărbătoarea Paștiului [τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα], știind Iisus că a venit ceasul Lui, ca *să treacă* [μεταβῇ] din lumea aceasta către Tatăl, iubindu-i [pe] cei ai Săi, [pe] cei [care sunt] în lume, până la sfârșit i-a iubit pe ei [εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς].

2. Și făcându-se cină, și diavolul *punând acum* [ἤδη βεβληκότος] întru inima lui Iudas, al lui Simon Iscariotul, ca să-L vândă pe El,

3. Iisus știind că Tatăl I-a dat toate întru mâinile Lui și că [El] din Dumnezeu a ieșit și la Dumnezeu merge,

4. ridicându-Se de la cină și dezbrăcându-Și veșmintele și luând *un ștergar* [λέντιον], S-a încins pe Sine.

5. Apoi, [El] toarnă apă întru lighean [τὸν νιπτῆρα] și a început a spăla picioarele Ucenicilor [Lui] și a le șterge [cu] ștergarul [cu] care era încins.

6. Așadar vine [și] către Simon Petros; și acela Îi zice Lui: „Doamne, Tu îmi speli mie picioarele?".

7. A răspuns Iisus și i-a zis lui: „Ce fac Eu, tu nu știi acum, dar vei cunoaște după acestea[129]".

8. Petros Îi zice Lui: „Nu ai să-mi speli picioarele mele întru veac". I-a răspuns lui Iisus: „Dacă nu am să te spăl pe tine, nu ai parte[130] cu Mine [οὐκ ἔχεις μέρος μετ' Ἐμοῦ]".

9. [Atunci] Simon Petros Îi zice Lui: „Doamne, nu numai picioarele mele, ci și mâinile și capul".

---

[129] După ce voi săvârși toate cele ale iconomiei Mele pentru lume.

[130] Nu ai parte de moștenire, în Împărăția Mea, dimpreună cu Mine.

10. [Iar] Iisus Îi zice lui: „Cel spălat nu are nevoie decât pe picioare să se spele, căci este curat tot. Și voi sunteți curați, dar nu toți”.

11. Căci îl știa pe cel care Îl vinde pe El. Pentru aceea a zis: „Nu toți sunteți curați”.

12. Așadar, când[131] a spălat picioarele lor, Și-a luat veșmintele Lui, șezând iarăși, [și] le-a zis lor: „Cunoașteți ce v-am făcut [Eu] vouă?

13. Voi Mă numiți pe Mine *Învățătorul* și *Domnul*; și *bine* ziceți, căci sunt [acestea pentru voi].

14. Așadar, dacă Eu v-am spălat vouă picioarele, [Care sunt] *Domnul* și *Învățătorul* [vostru], și voi *sunteți datori* [ὀφείλετε] a spăla picioarele unii altora.

15. Căci *exemplu/ pildă* [ὑπόδειγμα] v-am dat vouă, ca, precum Eu v-am făcut vouă, și voi să faceți [altora].

16. Amin, amin zic vouă: Nu este robul mai mare [decât] Domnul lui, nici apostolul mai mare [decât] Cel care l-a trimis pe el.

17. Dacă știți acestea, *fericiți* [μακάριοί] sunteți dacă aveți să le faceți pe acestea.

18. Nu despre voi toți zic [aceasta]; Eu știu pe care i-am ales; ci [acestea le spun pentru] ca să se împlinească Scriptura:

„Cel care mănâncă pâine cu Mine, a ridicat asupra Mea călcâiul lui [Ο τρώγων μετ᾿ ᾿Εμοῦ τὸν ἄρτον ἐπῆρεν ἐπ᾿ ᾿Εμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ]”[132].

19. De acum vă zic vouă, înainte de a fi [acestea], ca, [atunci] când au să fie [acestea], să credeți că *Eu sunt*.

---

[131] Cu sensul: *după ce*.

[132] O referire la Ps 40, 10, LXX, unde avem textul: „cel care mănâncă pâinile mele, a mărit asupra mea înșelăciunea [ὁ ἐσθίων ἄρτους μου ἐμεγάλυνεν ἐπ᾿ ἐμὲ πτερνισμόν]”.

20. Amin, amin zic vouă: Cel care îl primește, dacă am să trimit pe cineva, pe Mine Mă primește; iar cel care Mă primește pe Mine, Îl primește pe Cel care M-a trimis pe Mine”.

21. Acestea zicând, Iisus a fost tulburat în duhul [Lui] [ἐταράχθη τῷ πνεύματι] și a mărturisit și a zis: „Amin, amin zic vouă, că unul dintre voi Mă va vinde pe Mine”.

22. Atunci priveau Ucenicii unul spre altul, *nedumerindu-se* [ἀπορούμενοι][133] despre cine zice.

23. Dar era întins [la masă și] unul [dintre] Ucenicii Lui, la pieptul lui Iisus [ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ], pe care îl iubea Iisus [ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς][134].

24. De aceea, Simon Petros îi face semn acestuia să întrebe *cine ar fi pentru care zice* [τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει].

25. Și astfel, acela căzând pe pieptul lui Iisus, Îi zice Lui: „Doamne, cine este?”.

26. Îi răspunde Iisus: „Acela este, căruia Eu, înmuind bucățica de pâine [βάψας τὸ ψωμίον], i-o voi da”. Și înmuind bucățica de pâine, i-o dă lui Iudas, al lui Simon Iscariotul.

27. Și după [ce a mâncat] bucățica de pâine, atunci *a intrat* Satanas întru acela [τότε *εἰσῆλθεν* εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς]. Așadar îi zice lui Iisus: „Ce faci, fă [mai] repede [Ὃ ποιεῖς, ποίησον τάχιον]!”.

28. Dar aceasta nimeni [nu] a cunoscut [dintre] cei întinși [la masă], spre ce i-a zis lui[135].

29. Căci unii gândeau – întrucât punga de bani era la Iudas – că Iisus îi zice lui: „Cumpără [cele] de

---

[133] Neînțelegând.

[134] Și acela era tocmai *autorul* Evangheliei de față, *Sfântul Ioannis Apostolul*.

[135] Nimeni n-a înțeles *unde a fost trimis* Iudas de către Domnul.

care avem nevoie pentru sărbătoare!" sau ca să dea ceva săracilor.

30. Deci luând acela[136] bucățica de pâine, îndată a ieșit; și era *noapte* [ἦν δὲ *νύξ*].

31. [Și] când [el] a ieșit, Iisus zice: „Acum a fost preaslăvit [ἐδοξάσθη] *Fiul omului*, și Dumnezeu a fost preaslăvit în[tru] El.

32. Dacă Dumnezeu a fost preaslăvit în[tru] El, și Dumnezeu Îl va preaslăvi pe El în[tru] Sine, și îndată Îl va preaslăvi pe El.

33. Fiilor, încă puțin sunt cu voi! Mă veți căuta pe Mine, și, precum am spus iudeilor că «Unde Mă duc Eu, voi nu puteți să mergeți», și vouă vă spun acum.

34. Poruncă nouă vă dau vouă, ca să vă iubiți unul pe altul; ca și voi să vă iubiți unul pe altul, precum [Eu] v-am iubit pe voi.

35. În aceasta[137] vor cunoaște toți că sunteți Ucenicii Mei, dacă va să aveți dragoste unul față de altul".

36. Îi zice Lui Simon Petros: „Doamne, unde mergi?". I-a răspuns lui Iisus: „Unde merg, [tu] nu poți să-Mi urmezi Mie acum, dar mai apoi Îmi vei urma Mie"[138].

37. Îi zice Lui Petros: „Doamne, pentru ce nu pot să-Ți urmez Ție acum? Sufletul meu îl voi pune pentru Tine".

38. I-a răspuns lui Iisus: „Sufletul tău îl vei pune pentru Mine? Amin, amin zic ție, nu are să cânte cocoșul până nu te vei lepăda de Mine de trei ori.

---

[136] Iudas.

[137] În *iubirea sfântă* dintre voi.

[138] Locul în care Domnul *îi profețește* Sfântului Apostol Petros că *va muri mucenicește*.

Capitolul 14

1. Să nu se tulbure inima voastră! Credeți întru Dumnezeu și credeți întru Mine!

2. În casa[139] Tatălui Meu sunt *multe locașuri* [μοναὶ πολλαί]; iar dacă nu [εἰ δὲ μή] [ar fi fost așa], vă spuneam [aceasta] vouă [εἶπον ἂν ὑμῖν]. [Căci] merg să vă pregătesc vouă *loc* [τόπον].

3. Și dacă am să merg, vă voi pregăti vouă loc; [și] iarăși vin și vă voi lua pe voi cu Mine, ca unde sunt Eu și voi să fiți.

4. Și unde Eu merg, [voi] știți, și știți [și] *calea* [τὴν ὁδὸν]".

5. [Și] Tomas [Θωμᾶς] Îi zice Lui: „Doamne, nu știm *unde* mergi! Și cum putem să știm *calea*?".

6. [Iar] Iisus îi zice lui: „Eu sunt *calea* și *adevărul* și *viața*! Nimeni [nu] vine către Tatăl, decât numai prin Mine.

7. Dacă M-ați fi cunoscut pe Mine și pe Tatăl Meu L-ați fi cunoscut; și de acum Îl cunoașteți pe El și L-ați [și] văzut pe El".

8. [Și] Filippos [Φίλιππος] Îi zice Lui: „Doamne, arată-ne nouă pe Tatăl și ne este nouă de ajuns!".

9. [Iar] Iisus îi zice lui: „De atât timp sunt cu voi și nu M-ai cunoscut pe Mine, Filippe [Φίλιππε]? Cel care M-a văzut pe Mine, L-a văzut pe Tatăl! Și cum zici tu: «Arată-ne nouă pe Tatăl»?

10. Nu crezi că Eu [sunt] în Tatăl și Tatăl este în Mine? Cuvintele pe care Eu vi le spun vouă, nu le spun de la Mine; ci Tatăl, Cel care rămâne în Mine, Acela face lucrurile [acestea].

---

[139] În Împărăția lui Dumnezeu.

11. Credeți Mie că Eu [sunt] în Tatăl și Tatăl în Mine! Iar dacă nu [credeți aceasta], credeți Mie pentru lucrurile acestea!

12. Amin, amin zic vouă, cel care crede întru Mine, lucrurile pe care Eu le fac și acela le va face [κἀκεῖνος ποιήσει], [dar] și mai mari [decât] acestea va face [καὶ μείζονα τούτων ποιήσει]; căci Eu merg către Tatăl Meu.

13. Și ce lucru aveți să cereți în numele Meu, pe acela îl voi face, ca să fie preaslăvit Tatăl în Fiul.

14. Dacă aveți să-Mi cereți ceva în numele Meu, Eu voi face.

15. Dacă aveți să Mă iubiți pe Mine, păziți poruncile Mele!

16. Și Eu Îl voi ruga pe Tatăl și alt Mângâietor vă va da vouă, ca să rămână cu voi întru veac [ἵνα μένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα],

17. Duhul Adevărului, pe Care lumea nu poate să-L primească, căci nu-L vede pe El și nici [nu]-L cunoaște pe El. Dar voi Îl cunoașteți pe El, căci cu voi rămâne și în voi va fi[140].

18. Nu vă voi lăsa pe voi *orfani* [ὀρφανούς], [ci] vin[141] către voi.

19. Încă puțin și lumea pe Mine nu Mă mai vede, dar voi Mă vedeți pe Mine; căci Eu trăiesc și voi veți trăi.

20. În ziua aceea[142], voi veți cunoaște că Eu [sunt] în Tatăl Meu și voi în Mine și Eu în voi.

---

[140] Pentru că harul Duhului Sfânt, care e harul întregii Preasfintei Treimi, *rămâne* în cei care trăiesc în sfințenia Lui.

[141] Căci după Înălțarea Sa la dreapta Tatălui, El vine *duhovnicește* în noi, dimpreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, pentru ca să Își facă *locaș* în noi.

[142] Când Eu voi învia din morți și Mă voi arăta vouă cu trupul transfigurat, plin de slava Mea.

21. Cel care are poruncile Mele și le păzește pe ele, acela este cel care Mă iubește pe Mine; iar cel care Mă iubește pe Mine, va fi iubit de către Tatăl Meu; și Eu îl voi iubi pe el și Mă voi arăta lui pe Mine Însumi [καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ Ἐμαυτόν]".

22. Îi zice Lui Iudas, [dar] nu Iscariotis: „Doamne, și care a fost [motivul], că nouă vrei a Te arăta pe Tine și nu lumii?".

23. I-a răspuns Iisus și i-a zis lui: „Dacă cineva are să Mă iubească pe Mine, cuvântul Meu va păzi, și Tatăl Meu îl va iubi pe el și către el vom veni[143] și locaș cu el vom face [καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν][144].

24. Cel care nu Mă iubește pe Mine, cuvintele Mele nu le păzește; și cuvântul pe care îl auziți nu este al Meu, ci al Tatălui, al Celui care M-a trimis pe Mine.

25. Acestea vi le-am spus vouă stând cu voi.

26. Dar Mângâietorul, Duhul Sfânt, pe Care Îl va trimite Tatăl în numele Meu, Acela vă va învăța pe voi toate, și vă va aminti vouă toate [cele] pe care [Eu] vi le-am spus vouă[145].

27. Pace vă las vouă, pacea Mea dau vouă; nu precum lumea dă, Eu dau vouă. Să nu se tulbure inima voastră și nici să se înfricoșeze!

28. Căci ați auzit [ce] Eu v-am spus vouă: «Mă duc și vin către voi». Dacă Mă iubeați pe Mine, ați fi

---

[143] Noi, Treimea.

[144] Pentru că Treimea, prin harul Ei, *coboară* acolo unde omul credincios dorește tot ceea ce dorește Dumnezeul treimic. Unde el *conlucrează* cu Treimea pentru ca să crească mereu în sfințenie.

[145] *Vă va aminti* cuvintele Mele și *vă va învăța* profunzimea lor. Pentru că Duhul Sfânt vă va învăța, în mod duhovnicește, ceea ce Eu v-am propovăduit fiind cu voi.

fost bucuroși că am spus: «Merg către Tatăl»; căci Tatăl Meu este *mai mare*[146] [decât] Mine.

29. Și acum, v-am zis vouă [mai] înainte de a fi [aceasta]; ca, [atunci] când are să fie [aceasta][147], să credeți [că Eu sunt].

30. Nu voi mai vorbi multe cu voi; căci vine arhonul/ stăpânitorul lumii [ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων][148] [acesteia] și [el] în Mine nu are nimic [καὶ ἐν Ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν][149];

31. dar [Mă dau spre moarte] ca să cunoască lumea că [Eu] Îl iubesc pe Tatăl și precum Mi-a poruncit Mie Tatăl, astfel fac. Sculați-vă, [ca] să ne ducem de aici!

---

[146] *Mai mare* în comparație *cu umanitatea* Lui. Pentru că, după dumnezeire, Fiul este egal și dimpreună-veșnic și fără de început cu Tatăl și cu Duhul Sfânt.

[147] Când Mă veți vedea pe Mine murind pe Cruce.

[148] Vine Satana, dimpreună cu slujitorii lui.

[149] Pentru că Eu nu am niciun păcat. De aceea Satana nu are în Mine niciun lucru al lui, pentru ca să Mă stăpânească în umanitatea Mea.

Capitolul 15

1. Eu sunt *vița de vie cea adevărată* [ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή], iar Tatăl Meu este *vierul/ viticultorul* [ὁ γεωργός].

2. [Și] toată joarda [κλῆμα], [pe care o găsește] nepurtând rod în Mine, El o taie; și pe toată [joarda, pe care o găsește] purtând rod, El o curățește[150], ca [și] mai multă roadă să poarte.

3. Acum voi sunteți *curați* pentru cuvântul pe care vi l-am spus vouă.

4. Rămâneți în Mine și Eu în voi! Precum joarda nu poate *a purta rod de la sine*, dacă nu are să rămână în viță, [tot] astfel nici voi, dacă *nu aveți să rămâneți* în Mine.

5. Eu sunt vița[151], voi [sunteți] joardele [viței]. Cel care rămâne în Mine și Eu în el, acela poartă multă roadă; căci fără Mine nu puteți a face nimic [ὅτι χωρὶς Ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν].

6. Dacă cineva nu are să rămână în Mine, [acela deja] a fost aruncat afară ca o joardă [ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα], și a fost uscată [καὶ ἐξηράνθη]; și [Tatăl] le adună pe ele împreună și întru foc le aruncă, și [acestea] ard [καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσιν, καὶ καίεται].

---

[150] Taie lăstarii *excedentari* de pe joardă. Asta înseamnă *a curăți* joarda! Căci *joarda* e ramura mare, lungă, care iese din *butuc*, adică din tulpina viței de vie, iar joarda poartă mai mulți *lăstari*, adică *ramuri mai mici*. Iar lăstarii excedentari trebuie *tăiați* tocmai pentru ca joarda să fie *și mai productivă*.

[151] Aici, cuvântul *viță* este folosit de Domnul cu sensul că El e *butucul* viței. Adică cel din care *răsar* joardele, joarde din care răsar lăstarii, pe care lăstari cresc strugurii.

7. Dacă aveți să rămâneți în Mine, și cuvintele Mele au să rămână în voi, ce aveți să voiți veți cere și vi se va face vouă.

8. În[tru] aceasta a fost preaslăvit Tatăl Meu, ca roadă multă să purtați; și Îmi veți fi Mie *Ucenici*.

9. Precum M-a iubit pe Mine Tatăl și Eu v-am iubit pe voi. Rămâneți în iubirea Mea!

10. Dacă aveți să păziți poruncile Mele, veți rămâne în iubirea Mea; precum Eu am păzit poruncile Tatălui Meu și rămân în iubirea Lui.

11. Acestea vi le-am spus vouă, ca bucuria Mea să rămână în voi și [ca] bucuria voastră să fie desăvârșită.

12. Aceasta este porunca mea, ca să vă iubiți unul pe altul, precum [Eu] v-am iubit pe voi.

13. [Căci] mai mare dragoste [decât] aceasta nimeni [nu] are, ca cineva să[-și] pună sufletul lui pentru prietenii lui.

14. Voi sunteți *prietenii* [φίλοι] Mei, dacă aveți să faceți câte Eu vă poruncesc vouă.

15. [De aceea] nu vă mai spun vouă *robi* [δούλους], că robul nu știe ce face domnul lui; ci v-am spus vouă *prieteni* [φίλους], căci toate câte am auzit de la Tatăl Meu, *vi le-am făcut cunoscute vouă* [ἐγνώρισα ὑμῖν][152].

16. Nu voi M-ați ales pe Mine, ci Eu v-am ales pe voi și v-am pus pe voi, ca voi să mergeți [în lume] și roadă să purtați, și roada voastră să rămână[153]; ca orice aveți să cereți de la Tatăl, în numele Meu, să vă dea vouă.

17. Aceasta vă poruncesc vouă, ca să vă iubiți unul pe altul.

---

[152] Vi le-am revelat vouă.

[153] Să rămână propovăduirea voastră în lume și sfințenia voastră să fie cunoscută tuturor.

18. Dacă vă urăște pe voi lumea, cunoașteți că pe Mine M-a urât înainte de voi[154]!

19. Dacă erați din lume, lumea iubea [ce este] al său; dar pentru că nu sunteți din lume, ci Eu v-am ales pe voi din lume, pentru aceea lumea vă urăște pe voi.

20. Amintiți-vă cuvântul pe care Eu vi l-am spus vouă: «Nu este robul *mai mare* [decât] Domnul lui»! Dacă pe Mine M-au prigonit și pe voi vă vor prigoni; dacă cuvântul Meu au păzit și pe al vostru îl vor păzi.

21. Ci toate acestea le vor face vouă din cauza numelui Meu, căci nu-L știu pe Cel care M-a trimis pe Mine.

22. Dacă nu veneam și nu le vorbeam lor, păcat nu aveau. Dar acum nu au *o scuză* [πρόφασιν] pentru păcatul lor.

23. Cel care Mă urăște pe Mine, și pe Tatăl Meu Îl urăște.

24. Dacă nu făceam în[tre] ei lucruri pe care nimeni altul [nu] le-a făcut, păcat nu aveau; dar acum M-au și văzut și M-au urât și pe Mine și pe Tatăl Meu.

25. Dar [aceasta s-a făcut] ca să se împlinească cuvântul care a fost scris în legea lor, că «M-au urât *în mod nedrept* [Ἐμίσησάν Με *δωρεάν*]».

26. Dar când are să vină Mângâietorul, pe Care Eu Îl voi trimite vouă de la Tatăl, Duhul Adevărului, Care din Tatăl purcede [Ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπο-ρεύεται], Acela va mărturisi despre Mine.

27. Dar și voi mărturisiți [despre Mine], pentru că dintru început sunteți cu Mine.

---

[154] Căci, în primul rând, M-au urât pe Mine, de aceea vă urăsc și pe voi.

Capitolul 16

1. Pe acestea vi le-am spus vouă, ca să nu vă scandalizați [ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε]/ poticniți [când ele se vor petrece].

2. Vă vor face pe voi *scoși afară din sinagogi* [ἀποσυναγώγους]; dar vine ceasul, încât tot cel care v-a ucis pe voi, are să pară a aduce *slujire* lui Dumnezeu.

3. Și pe acestea le vor face, căci nu L-au cunoscut pe Tatăl și nici pe Mine.

4. Ci pe acestea vi le-am spus vouă, ca, [atunci] când are să vină ceasul, să vă aduceți aminte de ele, căci Eu vi le-am spus vouă. Și pe acestea nu vi le-am spus vouă dintru început, pentru că eram cu voi.

5. Dar acum Mă duc către Cel care M-a trimis pe Mine și nimeni dintre voi [nu] Mă întreabă pe Mine: «Unde Te duci?».

6. Ci, fiindcă pe acestea vi le-am spus vouă, *întristarea* a umplut inima voastră [*ἡ λύπη* πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν].

7. Dar Eu adevărul vă spun vouă: Vă este de folos vouă ca Eu să Mă duc; căci dacă Eu nu am să Mă duc, Mângâietorul nu va veni la voi; dar dacă am să Mă duc, Îl voi trimite pe El la voi.

8. Și Acela, venind, *va mustra* [ἐλέγξει] lumea pentru păcat și pentru dreptate și pentru judecată;

9. pentru păcat, pentru că [ei] nu cred întru Mine;

10. și pentru dreptate, pentru că Mă duc la Tatăl Meu și nu Mă mai vedeți pe Mine;

11. și pentru judecată, pentru că arhonul/ stăpânitorul lumii acesteia *a fost judecat* [κέκριται].

12. Încă multe am a vă spune vouă, dar acum nu puteți *a le purta* [βαστάζειν] [pe ele].

13. Dar când are să vină Acela, Duhul Adevărului, [El] vă va călăuzi pe voi întru tot adevărul; căci nu va vorbi dintru Sine, ci câte are să audă va vorbi și pe cele care vin vă va vesti vouă.

14. Acela[155] Mă va preaslăvi, pentru că din al Meu va lua și vă va vesti vouă.

15. Toate câte are Tatăl *ale Mele* sunt; pentru aceea am spus că «ia din al Meu și vă va vesti vouă».

16. Puțin [mai e] și nu Mă [mai] vedeți pe Mine și iarăși puțin [mai e] și Mă veți vedea pe Mine, căci [Eu] Mă duc către Tatăl".

17. Atunci au zis [unii] dintre Ucenicii Lui, unul către altul: „Ce este aceasta pe care o spune nouă: «Puțin [mai e] și nu Mă [mai] vedeți pe Mine și iarăși puțin [mai e] și Mă veți vedea pe Mine»? Și [ce înseamnă] că: «Eu Mă duc către Tatăl [Ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα]»?".

18. Deci ziceau: „Ce este aceasta care spune: «Puțin»? Nu știm ce spune".

19. Atunci, Iisus a cunoscut că voiau a-L întreba pe El și le-a zis lor: „Pentru aceasta căutați unul la altul [a înțelege], [pentru] că am spus: «Puțin [mai e] și nu Mă [mai] vedeți pe Mine și iarăși puțin [mai e] și Mă veți vedea pe Mine»?

20. Amin, amin zic vouă, că voi veți plânge și vă veți tângui[156], dar lumea se va bucura[157]; și voi vă veți întrista, dar întristarea voastră se va [pre]face întru bucurie [ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται].

21. Femeia, când are să nască, întristare are, că a venit ceasul ei; dar când are să nască copilul, nu-și

---

[155] Duhul Sfânt.

[156] Când Eu am să fiu răstignit pe Cruce.

[157] În acel moment, crezând că a scăpat de Mine.

mai amintește necazul, pentru bucuria că a fost născut om întru lume.

22. Așadar, și voi acum aveți *tristețe* [în inima voastră]; dar iarăși vă voi vedea pe voi și *va fi bucuroasă* inima voastră, și bucuria voastră nimeni [nu] o ia din voi [καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν].

23. Și în ziua aceea[158] nu Mă veți [mai] întreba pe Mine nimic. Amin, amin zic vouă că, [ori]câte aveți să cereți Tatălui în numele Meu, [El] vă va da vouă.

24. Până acum nu ați cerut nimic în numele Meu. Cereți și veți primi, ca bucuria voastră să fie împlinită!

25. Pe acestea vi le-am spus vouă în *parimii* [ἐν παροιμίαις]/ aforisme/ parabole; dar vine ceasul când nu voi mai vorbi vouă în parimii, ci pe față vă voi vesti vouă despre Tatăl.

26. În ziua aceea veți cere în numele Meu; și nu vă spun vouă că Eu Îl voi ruga pe Tatăl pentru voi;

27. căci Însuși Tatăl vă iubește pe voi, căci voi M-ați iubit pe Mine și ați crezut că Eu din Dumnezeu am ieșit.

28. Ieșit-am din Tatăl și am venit întru lume; iarăși las lumea și merg către Tatăl".

29. [Iar] Ucenicii Lui Îi zic Lui: „Iată, acum vorbești pe față și [nu] spui nicio parimie!

30. Acum știm că [Tu] știi toate și nu ai nevoie ca cineva să Te întrebe pe Tine; în[tru] aceasta credem că ai ieșit din Dumnezeu".

31. Le-a răspuns lor Iisus: „Acum credeți?

32. Iată, vine ceasul și acum a venit, [ca] *să fiți risipiți* fiecare întru ale sale și pe Mine să Mă lăsați

---

[158] Când Mă veți vedea *înviat* din morți.

singur! Dar [Eu] nu sunt *singur* [niciodată], ci Tatăl este cu Mine[159].

33. Pe acestea vi le-am spus vouă, ca în Mine pace să aveți. În lume necaz aveți [ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔχετε]; dar îndrăzniți, [căci] Eu am biruit lumea [ἀλλὰ θαρσεῖτε, Ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον]!”.

---

[159] Și, implicit, și Duhul Sfânt este *cu Mine*, cu Fiul Tatălui.

Capitolul 17

1. Acestea a spus Iisus, și a ridicat ochii Lui întru cer, și a zis: „Tată, a venit ceasul! Preaslăvește pe Fiul Tău, ca și Fiul Tău să Te preaslăvească pe Tine!

2. Precum I-ai dat Lui *putere* [ἐξουσίαν] [peste] tot trupul, ca, pe tot[160] pe care I l-ai dat Lui, [El] le va da lor viață veșnică.

3. Și aceasta este viața veșnică: ca să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos, pe Care [Tu] L-ai trimis.

4. Eu Te-am preaslăvit [pe Tine] pe pământ; [și] am desăvârșit lucrul pe care Mi l-ai dat Mie ca să-l fac.

5. Și acum, Tu, Tată, preaslăvește-Mă pe Mine, [dimpreună] cu [Tine] Însuți, [cu] slava pe care o aveam, [dimpreună] cu Tine, [mai] înainte de a fi lumea.

6. Arătat-am numele Tău oamenilor, pe care Mi i-ai dat Mie din lume; ai Tăi erau și Mie Mi i-ai dat pe ei; și cuvântul Tău l-au păzit.

7. Acum [ei] au cunoscut că toate câte [Mi]-ai dat Mie din Tine sunt;

8. că[ci] cuvintele pe care [Mi] le-ai dat Mie, [pe acelea] le-am dat lor; și ei le-au primit, și, cu adevărat, au cunoscut că din Tine am venit și au crezut că Tu M-ai trimis.

9. Eu pentru ei mă rog; nu pentru lume mă rog, ci pentru care [Mi] i-ai dat Mie, că[ci] ai Tăi sunt.

10. Și toate ale Mele sunt ale Tale și ale Tale [sunt] ale Mele; și am fost preaslăvit în[tru] ei.

---

160 Aici având sens de plural.

11. Și [Eu] nu mai sunt în lume, dar ei sunt în lume, și Eu vin către Tine. Părinte Sfinte, păzește-i pe ei în numele Tău, pe care [Mi] i-ai dat Mie, ca să fie *una* [ἵνα ὦσιν ἕν], precum Noi [καθὼς Ὑμεῖς] [suntem *una*]!

12. Când eram cu ei în lume, Eu îi păzeam pe ei în numele Tău; pe care [Mi] i-ai dat Mie, i-am păzit, și nimeni dintre ei n-a pierit, fără numai *fiul pieirii* [ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας][161], ca să se împlinească Scriptura.

13. Dar acum vin către Tine, și pe acestea le spun în lume, ca [ei][162] să aibă bucuria Mea împlinită în[tru] ei.

14. Eu le-am dat lor cuvântul Tău, și lumea *i-a urât* pe ei, că[ci] nu sunt din lume, precum [nici] Eu nu sunt din lume.

15. [Și] nu Mă rog ca să-i iei pe ei din lume, ci ca să-i păzești pe ei de *cel rău* [τοῦ πονηροῦ][163].

16. [Căci ei] nu sunt din lume, precum [nici] Eu nu sunt din lume.

17. Sfințește-i pe ei în[tru] adevărul Tău! [Căci] cuvântul Tău este adevărul.

18. [Și] precum M-ai trimis [pe Mine] întru lume, [tot la fel] și Eu i-am trimis pe ei întru lume.

19. Și Eu pentru ei Mă sfințesc pe Mine Însumi, ca și ei să fie sfințiți în[tru] adevăr.

20. Dar nu numai pentru aceștia Mă rog, ci și pentru cei care cred, prin cuvântul lor, întru Mine;

21. ca toți să fie *una* [ἵνα πάντες ἓν ὦσιν]; precum Tu, Tată, în Mine și Eu în Tine, ca și ei în Noi să fie *una* [ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν Ὑμῖν ἓν ὦσιν]; ca lumea să creadă că Tu M-ai trimis [pe Mine].

---

[161] Iudas Iscariotis, cel care L-a vândut.

[162] Sfinții Apostoli.

[163] De Satana, implicit și de îngerii apostați, căzuți, care sunt împreună cu el.

22. Și Eu, *slava* [τὴν δόξαν] pe care [Mi-]ai dat-o Mie, le-am dat-o lor, ca să fie *una*, precum [și] Noi suntem *una*.

23. Eu în[tru] ei și Tu în[tru] Mine, ca să fie desăvârșiți întru unime, și ca să cunoască lumea că Tu M-ai trimis [pe Mine], și [că] i-ai iubit pe ei, precum M-ai iubit [pe Mine].

24. Tată, pe care [Mi] i-ai dat Mie, voiesc ca unde sunt Eu și ei să fie [împreună] cu Mine! Ca să vadă slava Mea, pe care [Mi-]ai dat-o Mie, că[ci] M-ai iubit pe Mine [mai] înainte de întemeierea lumii.

25. Părinte Drepte, și lumea pe Tine nu Te-a cunoscut, dar Eu Te-am cunoscut și aceștia au cunoscut că Tu M-ai trimis [pe Mine]!

26. Și numele Tău L-am făcut cunoscut lor și îl voi face cunoscut; ca iubirea [cu] care M-ai iubit pe Mine să fie în ei și Eu în ei”.

Capitolul 18

1. Acestea zicând, Iisus a ieșit, [împreună] cu Ucenicii Lui, dincolo de pârâul Chedronilor [τῶν Κέδρων], unde era grădina, întru care a intrat El și Ucenicii Lui.

2. Dar știa și Iudas, cel care Îl vinde pe El, locul [acela]; pentru că, adesea, Iisus [și] cu Ucenicii Lui au fost adunați împreună acolo.

3. Așadar Iudas[164], luând *cohorta* [τὴν σπεῖραν][165] și din *slujitorii*[166] arhiereilor și ai fariseilor [καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ φαρισαίων *ὑπηρέτας*], au venit acolo cu felinare și făclii și arme.

4. Atunci Iisus, știind toate cele care vin asupra Lui, ieșind, le-a zis lor: „Pe cine căutați?".

5. [Și ei] I-au răspuns Lui: „Pe Iisus Nazoreosul". [Și] Iisus le zice lor: „Eu sunt". Și sta cu ei și Iudas, cel care Îl vinde pe El.

6. [Dar] atunci când le-a zis lor «Eu sunt», [ei] s-au dat în spate și au căzut la pământ.

7. Atunci [Iisus] iarăși i-a întrebat pe ei: „Pe cine căutați?". Și ei I-au zis: „Pe Iisus Nazoreosul".

---

[164] De aici se poate trage, în mod fals, concluzia că Iudas „conducea" cohorta. Însă, în In. 18, 12 ni se spune că era de față și conducătorul ei, al cohortei.

[165] *O cohortă de ostași* era formată din circa 600 de oameni, *cf. Gingrich Greek Lexicon*. Și ostașii erau *romani*.

Însă, conform acestei surse:

https://ro.wikipedia.org/wiki/Cohortă, un *prefectus* conducea o cohortă formată din 500 de ostași, pe când un *tribun* conducea o cohortă de 1.000 de ostași. Această precizare e foarte importantă pentru a înțelege In. 18, 12.

[166] Pe când *slujitorii* arhiereilor și ai fariseilor erau *evrei*.

8. Răspuns-a Iisus: „Spus-am vouă că *Eu sunt*! Atunci, dacă Mă căutați, lăsați pe aceștia *a pleca*!".

9. [Și aceasta] pentru ca să se împlinească cuvântul, pe care l-a spus, că «pe care [Mi] i-ai dat Mie, nu am pierdut pe niciunul din ei».

10. Atunci, Simon Petros, având sabie, a scos-o pe ea și l-a lovit pe robul arhiereului și i-a tăiat lui urechea dreaptă. Și numele robului erau *Malhos* [Μάλχος].

11. Atunci, Iisus i-a zis lui Petros: „Pune sabia ta întru teacă! [Oare] *potirul* [τὸ ποτήριον][167] pe care [Mi] l-a dat Mie Tatăl, nu am să-l beau pe el?".

12. [Și] atunci cohorta și hiliarhosul [ὁ χιλίαρχος][168] și slujitorii iudeilor L-au prins pe Iisus și L-au legat pe El

13. și L-au dus pe El mai întâi la Annas [Ἄννας]; căci era *socrul* [πενθερὸς] lui Caiafas [Καϊάφας], care era arhiereul anului aceluia.

14. Și Caiafas era cel care i-a sfătuit pe iudei că este de folos [ca] un om să piară pentru popor[169].

15. Iar Simon Petros Îi urma lui Iisus, [precum] și celălalt Ucenic. Și Ucenicul acela era cunoscut arhiereului, și [el] a intrat, împreună [cu] Iisus, întru curtea arhiereului;

16. dar Petros a stat la poartă, afară.

---

[167] Chinurile și moartea Lui pentru noi sunt *potirul* pe care I l-a dat Lui Tatăl.

[168] Cel care conducea o cohortă de 1.000 de soldați. Care, în latină, este echivalentul conducătorului cohortei *milliaria*, de 1000 de soldați. *Cf.*

https://en.wikipedia.org/wiki/Cohort_(military_unit)

Comandantul militar roman a venit *cu o mie de soldați* ca să Îl prindă pe Domnul sau cu *o parte* din cohorta lui? Sfântul Ioannis însă nu vorbește despre *o parte* din cohortă, ci de *cohortă*.

[169] Pentru Israil.

Atunci a ieșit celălalt Ucenic, care era cunoscut arhiereului, și a vorbit portăriței [τῇ θυρωρῷ] și l-a băgat înăuntru pe Petros.

17. Atunci, slujitoarea portăriță [ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς] îi zice lui Petros: „Nu cumva [ești] și tu dintre Ucenicii Omului acestuia?”. Și acela îi zice: „Nu sunt”.

18. Iar robii și slujitorii, făcând foc, stăteau, că[ci] era frig, și se încălzeau; și era cu ei [și] Petros, stând și încălzindu-se.

19. Atunci arhiereul L-a întrebat pe Iisus despre Ucenicii Lui și despre învățătura Lui.

20. [Dar] Iisus i-a răspuns lui: „Eu [cu] în-drăzneală/ pe față [παρρησίᾳ] am vorbit lumii; Eu totdeauna am învățat în sinagogă și în templu, unde mereu se adună iudeii, și [nu] am vorbit nimic în ascuns.

21. De ce Mă întrebi [pe Mine]? Întreabă [pe] cei care au auzit, ce le-am spus lor! Iată, aceștia știu [cele] pe care le-am spus Eu!”.

22. Dar acestea zicând El, unul [dintre] sluji-tori, stând de față, I-a dat o palmă peste față lui Iisus, zicând: „Așa îi răspunzi arhiereului?”.

23. [Iar] Iisus i-a răspuns lui: „Dacă am vorbit *rău*, mărturisește despre rău! Dar dacă [am vorbit] *bine*, de ce Mă bați?”.

24. [Și] Annas L-a trimis pe El legat către Caia-fas, arhiereul.

25. Și Simon Petros era stând și încălzindu-se; [și] atunci i-au zis lui: „Nu cumva ești și tu dintre Ucenicii Lui?”. Atunci, acela s-a lepădat și a zis: „Nu sunt”.

26. [Și] unul dintre robii arhiereului îi zice, rudenie fiind [aceluia] căruia Petros i-a tăiat urechea: „Nu te-am văzut eu în grădină cu El?”.

27. Atunci iarăși s-a lepădat Petros, și îndată a cântat cocoșul.

28. Atunci L-au dus pe Iisus de la Caiafas întru pretorion [τὸ πραιτώριον][170]; și era dimineața devreme, și ei nu au intrat întru pretorion, ca să nu se spurce, ci [se pregăteau pentru] ca să mănânce Paștiul [τὸ Πάσχα].

29. Atunci a ieșit Pilatos [Πιλάτος] către ei și a zis: „Ce *învinuire* [κατηγορίαν] aduceți împotriva Omului acestuia?”.

30. I-au răspuns și i-au zis lui: „Dacă nu era acesta *un făcător de rele* [κακοποιός], nu L-am fi dat ție pe El”.

31. Atunci, Pilatos le-a zis lor: „Luați-L voi pe El și judecați-L pe El după legea voastră!”. Așadar, i-au zis lui iudeii: „Nouă nu ne [este] îngăduit *să omorâm* pe nimeni”;

32. ca să se împlinească cuvântul lui Iisus, pe care l-a spus, prevestind [cu] ce moarte avea a muri.

33. Atunci, Pilatos a intrat iarăși întru pretorion și L-a chemat pe Iisus și I-a zis Lui: „Tu ești împăratul iudeilor?”.

34. [Și] Iisus i-a răspuns lui: „De la tine zici tu aceasta sau alții ți-au spus-o ție despre Mine?”.

35. I-a răspuns Pilatos: „Nu cumva sunt eu iudeu? Neamul Tău și arhiereii mi Te-au dat mie; ce ai făcut?”.

36. [Și] i-a răspuns Iisus: „Împărăția Mea nu este din lumea aceasta [ἡ Βασιλεία ἡ Ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου]! Dacă Împărăția mea era din lumea aceasta, slujitorii Mei s-ar fi luptat, ca [Eu] să nu fi fost dat iudeilor. Dar acum Împărăția Mea nu este de aici”.

---

[170] La reședința oficială a guvernatorului roman al provinciei.

37. Atunci Pilatos I-a zis Lui: „Așadar, ești Tu împărat?”. I-a răspuns Iisus: „Tu zici, că Eu sunt împărat. [Dar] Eu pentru aceasta am fost născut și pentru aceasta am venit întru lume, ca să mărturisesc adevărului [ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ]. Tot cel care este *din adevăr* [ἐκ τῆς ἀληθείας] ascultă glasul Meu”.

38. [Iar] Pilatos Îi zice Lui: „Ce este adevărul?”. Și aceasta zicând, iarăși a ieșit către iudei și le zice lor: „Eu nicio vină [nu] găsesc în El.

39. Dar este obiceiul vostru, ca pe unul să vi-l eliberez vouă la Paști. Deci voiți să vi-L eliberez vouă pe *împăratul iudeilor* [τὸν βασιλέα τῶν ἰουδαίων]?”.

40. Atunci au strigat iarăși [cu] toții, zicând: „Nu pe Acesta, ci pe Barabbas [Βαραββᾶς]!”. Iar Barabbas era *tâlhar* [λῃστής].

Capitolul 19

1. Așadar, după aceea, L-a luat Pilatos pe Iisus și L-a biciuit [ἐμαστίγωσεν].

2. Și ostașii, împletind *cunună din spini* [στέφανον ἐξ ἀκανθῶν], I-au pus-o pe capul Lui și L-au îmbrăcat pe El [cu] *veșmânt purpuriu* [ἱμάτιον πορφυροῦν][171],

---

[171] Iar *porfira*, *cf. DEX 2009*, e de culoare *roșie închisă*. Adică culoarea pe care o are mantia episcopală, care nu este altceva decât veșmântul acesta, pe care Domnul l-a primit *în batjocură*. Așa arată *o mantie episcopală* aflată acum în uz:

Am preluat imaginea de aici:

http://adevarul.ro/assets/adevarul.ro/MRImage/2015/12/02/565ed7d17d919ed50ed19416/627x0.jpg.

În cultul Bisericii există o cântare liturgică, în Joia Mare, în care e prezentă sintagma „porfiră mincinoasă". Ea se referă la același veșmânt primit în batjocură, pentru că s-a calchiat adjectivul πορφυροῦν. Și porfira cu care L-au îmbrăcat e *mincinoasă*, pentru că nu Îl socoteau *un Împărat*. Căci împărații erau cei care purtau porfiră.

3. și Îi ziceau [Lui]: „Bucură-te, împăratul iudeilor!”. Și Îi dădeau Lui palme peste față [καὶ ἐδίδουν Αὐτῷ ῥαπίσματα].

4. Atunci, Pilatos a ieșit iarăși afară și le zice lor: „Iată, vi-L aduc vouă pe El afară, ca să știți că [nu] găsesc în El nicio vină!”.

5. Așadar, a ieșit Iisus afară, purtând cununa de spini și veșmântul purpuriu. Și [Pilatos] le zice lor: „Iată, Omul [Ἴδε, ὁ Ἄνθρωπος]!”.

6. [Dar] atunci, când L-au văzut pe El arhiereii și slujitorii, au strigat zicând: „Răstignește-L, răstignește-L pe El!”. Le zice lor Pilatos: „Luați-L voi pe El și răstigniți-L! Căci eu nu găsesc în El [vreo] vină”.

7. I-au răspuns lui iudeii: „Noi lege avem, și după legea noastră trebuie să moară, că[ci] S-a făcut pe Sine *Fiul lui Dumnezeu* [Υἱὸν Θεοῦ]”.

8. Deci, când a auzit Pilatos acest cuvânt, [atunci și] mai mult s-a temut [μᾶλλον ἐφοβήθη],

9. și a intrat iarăși întru pretorion și Îi zice lui Iisus: „De unde ești Tu?”. Dar Iisus nu i-a dat lui [niciun] răspuns.

10. Atunci Pilatos Îi zice Lui: „Mie nu[-mi] vorbești? Nu știi că am putere să Te răstignesc pe Tine și am putere să Te eliberez pe Tine?”.

11. I-a răspuns Iisus: „Nu aveai nicio putere asupra Mea, dacă nu îți era ție dată *de sus* [ἄνωθεν][172]; pentru aceea, *cel care Mă vinde pe Mine*[173] ție, mai mare păcat are [διὰ τοῦτο *ὁ παραδιδούς Μέ* σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει]”.

12. De aceea, Pilatos căuta *să-L elibereze* pe El. Dar iudeii strigau zicând: „Dacă ai să Îl eliberezi pe

---

[172] De la Dumnezeu.

[173] Și aici, Domnul se referă la *poporul lui Israil*. Căci Israil L-a revândut romanilor, după ce Iudas Îl vânduse lor.

Acesta, nu ești prieten al Chesarului[174]. [Căci] tot cel care se face pe sine *împărat*, se împotrivește Chesarului.

13. Atunci Pilatos, auzind cuvântul acesta, L-a scos afară pe Iisus și a șezut pe *scaunul de judecată* [τοῦ βήματος], întru locul numit *Pardosit cu pietre* [Λιθόστρωτον], și [care se cheamă] în evreiește: *Gavvata* [Γαββαθᾶ].

14. Și era vinerea Paștiului [ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ Πάσχα[175]], și ca [la] ceasul al șaselea [din zi]; și [Pilatos] le zice iudeilor: „Iată, Împăratul vostru [῎Ιδε, ὁ Βασιλεὺς ὑμῶν]!”.

15. Dar ei au strigat: „Ia-L, ia-L, răstignește-L pe El!”.

[Și] Pilatos le zice lor: „Îl voi răstigni pe Împăratul vostru [τὸν Βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω]?”.

I-au răspuns arhiereii: „Nu avem împărat fără numai pe Chesarul [Οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα]”.

16. Așadar, atunci L-a dat pe El lor[176], ca să fie răstignit. Și L-au luat pe Iisus și L-au dus;

17. și purtându-Și Crucea Lui, [Iisus] a ieșit întru locul numit *Locul Căpățânii* [Κρανίου Τόπον], care în evreiește se spune *Golgota* [Γολγοθᾶ];

18. unde L-au răstignit pe El, și cu El alți doi, de o parte și de alta, și în mijloc pe Iisus.

---

[174] Pentru că nominativul acestui substantiv propriu este Καίσαρ. Iar iudeii se refereau la *împăratul roman* de atunci, la *Gaius Julius Caesar*. A se vedea:

https://en.wikipedia.org/wiki/Julius_Caesar.

[175] Pentru că substantivul Πάσχα este *un cuvânt aramaic indeclinabil, cf. Gingrich Greek Lexicon*, noi aflăm genul și numărul său de la articolul care îl precede [τοῦ]. Și aici avem *genitivul singular*.

[176] Pilatos L-a dat pe Domnul iudeilor.

19. Și Pilatos a scris și *titlu* [τίτλον][177], și l-a pus pe Cruce; și [pe el] era scris: „Iisus Nazoreosul, Împăratul iudeilor [Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ Βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων]".

20. Așadar, acest titlu a fost citit de mulți [dintre] iudei, că[ci] locul unde a fost răstignit Iisus era aproape de cetate[178]; și [titlul] era scris în evreiește, în elinește și în latinește.

21. Atunci, arhiereii iudeilor îi ziceau lui Pilatos: „Nu scrie: «Împăratul iudeilor», ci că Acela a zis: «Împărat sunt al iudeilor»!".

22. Răspuns-a Pilatos: „[Ce] am scris, am scris".

23. Atunci, ostașii [οἱ στρατιῶται], când L-au răstignit pe Iisus, I-au luat veșmintele Lui [ἔλαβον τὰ ἱμάτια Αὐτοῦ] și le-au făcut patru părți, [la] fiecare ostaș [câte] o parte, și hitonul [τὸν χιτῶνα]. Dar hitonul era *necusut* [ἄραφος], [fiind] *țesut* [ὑφαντὸς] de sus peste tot.

24. Atunci au zis unul către altul: „Să nu îl sfâșiem pe el, ci *să aruncăm sorții* [λάχωμεν] pentru el, [ca să vedem] al cui va fi";

ca să se împlinească Scriptura care zice: „Împărțit-au veșmintele Mele lor și pentru îmbrăcămintea Mea au aruncat sorț"[179].

Așadar, ostașii acestea au făcut.

25. Iar lângă Crucea lui Iisus stăteau Mama Lui și sora Mamei Lui, Maria lui Clopas [Κλωπᾶς] și Maria Magdalini [Μαρία ἡ Μαγδαληνή].

---

[177] O inscripție.

[178] De cetatea Ierusalimului.

[179] E vorba de profeția aflată în Ps. 21, 19, LXX: „διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά Μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν Μου ἔβαλον κλῆρον [Împărțit-au veșmintele Mele lor și pentru îmbrăcămintea Mea au aruncat sorț]".

26. Atunci, văzând Iisus pe Mama [Lui], și pe Ucenic[180] stând, pe care îl iubea [El], îi zice Mamei Lui: „Femeie, iată fiul tău [Γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός σου]!”.

27. Apoi îi zice Ucenicului: „Iată mama ta [’Ιδοὺ ἡ μήτηρ σου]!”.

Și din ceasul acela, Ucenicul a luat-o pe ea întru cele ale sale [εἰς τὰ ἴδια].

28. După aceea, văzând Iisus că toate acum au fost săvârșite [πάντα ἤδη τετέλεσται], ca să se împlinească Scriptura, zice: „Mi-e sete!”[181].

29. Așadar, zăcea [acolo] un vas plin [cu] oțet. Iar ei, umplând buretele de oțet, și isopul punându-l împrejur, le-au dus la gura Lui [πλήσαντες σπόγγον ὄξους, καὶ ὑσσώπῳ περιθέντες, προσήνεγκαν Αὐτοῦ τῷ στόματι].

30. [Și] atunci, când Iisus a luat oțetul, a zis: „Săvârșitu-s-a [Τετέλεσται]!”. Și plecându-Și capul, Și-a dat duhul [καὶ κλίνας τὴν κεφαλήν, παρέδωκεν τὸ πνεῦμα].

31. Atunci iudeii, ca să nu rămână pe cruce trupurile în sabat [ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ], întrucât era vineri[182] [ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν]

– căci era mare ziua aceea a sabatului[183] [ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου] –

i-au cerut lui Pilatos ca să le zdrobească picioarele lor și să-i ridice [ἠρώτησαν τὸν Πιλάτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν] [de pe cruci].

---

[180] Pe Sfântul Ioannis Evanghelistul.

[181] Aluzie la locul profetic din Ps. 68, 22: „καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά Μου χολὴν καὶ εἰς τὴν δίψαν Μου ἐπότισάν Με ὄξος [Și Mi-au dat întru mâncarea Mea fiere și întru setea Mea M-au adăpat pe Mine (cu) oțet]”.

[182] Vineri seara.

[183] Ziua care *a urmat* răstignirii Domnului.

32. Atunci au venit ostașii și i-au zdrobit picioarele celui dintâi[184], [cât] și [pe] ale celuilalt răstignit împreună cu el;

33. iar [ostașii] venind la Iisus, cum L-au văzut pe El deja mort [ὡς εἶδον Αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα], nu I-au [mai] zdrobit picioarele Lui;

34. ci unul [dintre] ostași, [cu] sulița a împuns coasta Lui și îndată a ieșit *sânge* și *apă* [καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν *αἷμα* καὶ *ὕδωρ*].

35. Și cel care a văzut a mărturisit, și adevărată este mărturia lui [καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκεν, καὶ ἀληθινὴ ἐστιν αὐτοῦ ἡ μαρτυρία], și acela știe că [lucruri] adevărate zice [κἀκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει], ca voi să le credeți [ἵνα ὑμεῖς πιστεύσητε].

36. Căci s-au făcut acestea ca să se împlinească Scriptura: „Os nu se va zdrobi de la El [’Οστοῦν οὐ συντριβήσεται ἀπ’ Αὐτοῦ]”[185].

37. Și iarăși altă Scriptură zice: „Vor vedea pe Care L-au străpuns”[186].

38. După acestea, Iosif din Arimatea [’Ιωσὴφ ὁ ἀπὸ ’Αριμαθαίας], care era Ucenic al lui Iisus, dar ascuns [κεκρυμμένος], pentru frica iudeilor, i-a cerut lui Pilatos ca să ridice trupul lui Iisus; iar Pilatos i-a îngăduit.

Așadar, [Iosif] a venit și a ridicat trupul lui Iisus [ἦρεν τὸ σῶμα τοῦ ’Ιησοῦ].

39. Și a venit și Nicodimos [Νικόδημος], cel care a venit la Iisus, mai întâi, noaptea, aducând un

---

[184] Primului tâlhar răstignit împreună cu Domnul.

[185] Aluzie la Ps. 33, 21, LXX: „Domnul păzește toate oasele lor, [nici]unul din ele nu va fi zdrobit [Κύριος φυλάσσει πάντα τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται]”.

[186] Se referă la Ps. 21, 18, LXX: „Numărat-au toate oasele Mele și ei vedeau și priveau la Mine [ἐξηρίθμησα πάντα τὰ ὀστᾶ Μου αὐτοὶ δὲ κατενόησαν καὶ ἐπεῖδόν Με]”.

amestec de smirnă și aloe ca [la] o sută de litre [ὡς λίτρας ἑκατόν][187].

40. Atunci, [Iosif și Nicodimos] au luat trupul lui Iisus și l-au legat pe el în *giulgiuri cu aromate* [καὶ ἔδησαν αὐτὸ ἐν *ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων*], precum este obiceiul iudeilor a îngropa [καθὼς ἔθος ἐστὶν τοῖς ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν].

41. Iar în locul unde [Iisus] a fost răstignit [era] o grădină [κῆπος], și în grădină un mormânt nou [μνημεῖον καινόν], în care nimeni niciodată [nu] mai fusese pus.

42. Atunci, pentru vinerea iudeilor, acolo L-au pus pe Iisus, căci era lângă mormânt.

[187] Iar cum *litra, cf. Gingrich Greek Lexicon*, era de 327, 45 grame, o sută de litre a însemnat 32.745 de grame de amestec, adică 32, 745 kg. Și cu această cantitate de miresme au uns trupul Domnului.

Capitolul 20

1. Dar [în] prima [zi] a sabaturilor [τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων][188], Maria Magdalini vine dimineața devreme, încă fiind întuneric, întru mormânt [εἰς τὸ μνημεῖον], și vede piatra ridicată de la mormânt [καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου].

2. Atunci aleargă și vine către Simon Petros și către celălalt Ucenic, pe care îl iubea Iisus, și le zice lor: „L-au ridicat pe Domnul[189] din mormânt și *nu știm* [οὐκ οἴδαμεν][190] unde L-au pus pe El".

3. Așadar, Petros și celălalt Ucenic au alergat și veneau întru mormânt.

4. Și alergau amândoi, împreună; și celălalt Ucenic a alergat [mai] înainte, [mai] repede [decât] Petros, și a venit cel dintâi întru mormânt,

5. și aplecându-se, vede giulgiurile zăcând, însă nu a intrat.

6. Atunci vine [și] Simon Petros urmându-i lui, și a intrat întru mormânt și vede giulgiurile zăcând,

7. iar marama [τὸ σουδάριον], care era [pusă] peste capul Lui, nu [era] cu giulgiurile zăcând, ci separat, învăluită într-un loc.

8. Așadar, atunci a intrat și celălalt Ucenic, care a venit cel dintâi întru mormânt, și a văzut, și a crezut;

---

[188] Adică *duminica*, în prima zi de după sâmbătă.

[189] Și nu spune *trupul Domnului*, ci *Domnul*, pentru că în iubirea ei cea mare pentru Domnul, ea nu putea *să separe trupul Lui* de *persoana Lui*.

[190] Pentru că Sfânta Maria Magdalini nu se referea numai *la sine*, ci și la Maica Domnului, care fusese la mormânt înaintea ei, potrivit Tradiției Bisericii.

9. căci încă nu cunoșteau Scriptura, că El trebuie să învieze din morți.

10. Atunci s-au dus Ucenicii iarăși către ai lor.

11. Dar Maria[191] stătuse către mormânt, plângând afară[192]; [și] atunci, cum plângea [ea], s-a aplecat întru mormânt,

12. și vede doi Îngeri în [veșminte] albe șezând, unul către cap, și altul către picioare[193], unde zăcuse trupul lui Iisus.

13. Și aceia îi zic ei: „Femeie, de ce plângi?”. [Și ea] le zice lor, că „L-au ridicat pe *Domnul meu* [τὸν Κύριόν μου], și *nu știu* unde L-au pus pe El”.

14. Și zicând acestea, [Maria Magdalini] s-a întors întru cele dinapoi[a ei], și Îl vede pe Iisus stând, dar nu știuse că este Iisus.

15. [Și] îi zice ei Iisus: „Femeie, de ce plângi? Pe cine cauți?”. Aceasta, crezând că [El] este *grădinarul* [ὁ κηπουρός], Îi zice Lui: „Doamne, dacă Tu l-ai luat pe el[194], spune-mi unde l-ai pus pe el, și eu îl voi ridica pe el!”.

16. Îi zice ei Iisus: „Maria!”. Întorcându-se, aceea Îi zice Lui: „Rabbuni [῾Ραββουνί]!”, care [în grecește] se zice: „Învățătorule [Διδάσκαλε]!”.

17. [Și] îi zice ei Iisus: „Nu te atinge de Mine, căci încă nu M-am suit către Tatăl Meu! Dar mergi către frații Mei, și zi-le lor: «Mă sui către Tatăl Meu și Tatăl vostru, și Dumnezeul meu și Dumnezeul vostru»!”.

18. [Și] Maria Magdalini vine vestind Ucenicilor că a văzut pe Domnul, și acestea i le-a spus ei.

---

[191] Sfânta Maria Magdalini.

[192] *În afara* mormântului Domnului.

[193] Unul către locul unde fusese pus capul Domnului, iar altul către picioarele Sale, așa după cum fusese trupul Lui îngropat.

[194] Trupul Domnului.

19. Atunci, fiind seară, [în] ziua cea dintâi a sabaturilor[195], și ușile [fiind] încuiate, [acolo] unde erau Ucenicii adunați împreună, pentru frica iudeilor, a intrat Iisus și a stat întru mijloc[ul lor], și le zice lor: „Pace vouă!”.

20. Și aceasta zicând, [Iisus] le-a arătat lor mâinile și coasta Lui. [Și] atunci s-au bucurat Ucenicii, văzându-L pe Domnul.

21. Așadar, iarăși le-a zis lor Iisus: „Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, și Eu vă trimit pe voi”.

22. Și acestea zicând, [El] a suflat asupra [lor] [ἐνεφύσησεν] și le zice lor: „Luați Duh Sfânt!

23. Cărora aveți să le iertați păcatele, le sunt iertate lor, [și] cărora aveți să le țineți, le-au fost ținute”.

24. Dar Tomas [Θωμᾶς], unul din cei doisprezece, cel care este numit *Geamănul* [Δίδυμος], nu era cu ei când a venit Iisus.

25. Așadar, îi ziceau lui ceilalți Ucenici: „L-am văzut pe Domnul”. Dar el le-a zis lor: „Dacă nu am să văd în mâinile Lui semnul cuielor, și [dacă nu] am să pun degetul meu întru semnul cuielor, și [dacă nu] am să pun mâna mea întru coasta Lui, nu voi crede”.

26. Și după opt zile, Ucenicii Lui erau iarăși înăuntru[l casei][196], și Tomas [era împreună] cu ei. [Și] Iisus vine, ușile [fiind] încuiate, și a stat întru mijloc[ul lor] și le-a zis: „Pace vouă!”.

27. Apoi îi zice lui Tomas: „Adu degetul tău încoace și vezi mâinile Mele! Și adu mâna Ta și pune-o întru coasta Mea! Și nu fi *necredincios* [ἄπιστος], ci *credincios* [πιστός]!

---

[195] Duminica.

[196] Unde li Se arătase și în duminica învierii Sale din morți.

28. Și a răspuns Tomas, și I-a zis Lui: „Domnul meu și Dumnezeul meu”.

29. Îi zice lui Iisus: „Că M-ai văzut pe Mine, ai crezut; fericiți [sunt] cei care nu au văzut și au crezut”.

30. Așadar și alte multe *semne* [σημεῖα] a făcut Iisus înaintea Ucenicilor Lui, care nu sunt scrise în cartea aceasta.

31. Dar acestea au fost scrise, ca să credeți că *Iisus* este *Hristos*, Fiul lui Dumnezeu, și ca, crezând, viață să aveți în numele Lui.

Capitolul 21

1. După acestea, Iisus iarăși S-a arătat pe Sine Ucenicilor [Lui], la marea Tiberias[197]; și [Iisus] li S-a arătat astfel:

2. Erau împreună Simon Petros, și Tomas, cel care este numit *Geamănul*, și Natanail, cel din Cana Galileii, și cei ai lui Zevedeos, și alți doi din Ucenicii Lui.

3. [Și] le zice lor Simon Petros: „Mă duc a pescui". [Și ei] îi zic lui: „Mergem și noi [împreună] cu tine". [Și] au ieșit și s-au suit îndată întru corabie, și în acea noapte [n-]au prins nimic.

4. Și deja făcându-se dimineață, Iisus a stat la țărm; [dar] Ucenicii încă nu știuseră că este Iisus.

5. Atunci le zice lor Iisus: „Copiilor [Παιδία], nu [cumva] aveți ceva pește de mâncare?". I-au răspuns Lui: „Nu".

6. Dar El le-a zis lor: „Aruncați plasa întru părțile cele [din] dreapta ale corăbiei și veți afla!". [Și] atunci au aruncat-o, și ei nu au mai putut să o tragă pe ea de mulțimea peștilor.

7. Atunci, Ucenicul acela, pe care îl iubea Iisus, îi zice lui Petros: „Domnul este[!]". Așadar, Simon Petros, auzind că *este Domnul*, și-a încins veșmântul – căci era gol – și s-a aruncat pe sine întru mare.

8. Iar ceilalți Ucenici au venit [cu] corăbioara – căci nu erau departe de pământ, ci ca la 200 de coți[198] – trăgând plasa peștilor.

---

[197] Pentru că N. sg. este Τιβεριάς.

[198] Potrivit ed. BOR 1988, p. 1413, *cotul* are 48 de centimetri. Adică 96 de metri.

9. [Dar] atunci, când au ieșit la pământ[199], văd foc stând și pește stând deasupra, și pâine.

10. Și le zice lor Iisus: „Aduceți din peștii pe care i-ați prins acum!”.

11. [Și] s-a suit Simon Petros [în corăbioară], și a tras plasa pe pământ, plină de pești mari, [găsind acolo] 153 [ἑκατὸν πεντήκοντα τριῶν] [de pești]; și atât de mulți fiind, nu s-a rupt plasa.

12. [Și] le zice lor Iisus: „Veniți, dejunați [ἀριστήσατε][200]!”. Dar niciunul [dintre] Ucenici [nu] îndrăzneau să-L întrebe pe El: „Tu cine ești?”; știind că este Domnul.

13. Atunci a venit Iisus, și ia pâinea, și o dă lor, și, de asemenea, [și] pește.

14. Aceasta, acum, [este] a treia [oară când] Iisus S-a arătat Ucenicilor Lui, ridicându-Se din morți[201].

15. Așadar, când au dejunat [ἠρίστησαν], Iisus îi zice lui Simon Petros: „Simon al lui Ionas, Mă iubești pe Mine mai mult [decât] aceștia?”. [Și Petros] Îi zice Lui: „Da, Doamne! Tu știi că Te iubesc pe Tine”. [Și Iisus] îi zice lui: „Paște mielușeii Mei!”.

16. [Iisus] îi zice lui iarăși, a doua [oară]: „Simon al lui Ionas, Mă iubești pe Mine?”. [Și Petros] Îi zice Lui: „Da, Doamne! Tu știi că Te iubesc pe Tine”. [Și Iisus] îi zice lui: „Păstorește oile mele!”.

---

[199] Când au ajuns la țărm.

[200] Adică: „Veniți, mâncați *micul dejun*!”, *cf. Gingrich Greek Lexicon*. Pentru că abia se făcuse dimineață. În *Biblia de la 1688* însă se vorbește despre *prânz*. La fel și în ed. BOR 1914, 1939, 1988, 2001. În VUL avem *prandete*, care poate însemna, deopotrivă și: *dejunați!*, cât și: *prânziți!*

În GOC, BNT, GNT, BGT găsim aceeași formă de imperativ: ἀριστήσατε. Tot despre *prânz* vorbesc și GNV [dine], KJV, TNT [dyne], dar NAS [Come and have breakfast] și NJB vorbesc despre *micul dejun*.

[201] Cu sensul: *după ce* S-a ridicat din morți.

17. [Iisus] îi zice lui a treia [oară]: „Simon al lui Ionas, Mă iubești pe Mine?”. [Și] Petros s-a întristat că [Iisus] i-a zis lui a treia [oară]: „Mă iubești pe Mine?”. Și [el] I-a zis Lui: „Doamne, Tu toate le știi! Tu cunoști că Te iubesc pe Tine”. [Atunci] Iisus îi zice lui: „Paște oile Mele!

18. Amin, amin îți zic ție, când erai mai tânăr, te încingeai pe tine și umblai unde voiai; dar când ai să îmbătrânești, vei întinde mâinile tale și altul te va încinge și te va duce [acolo] unde nu voiești”.

19. Și aceasta [Iisus] a zis-o, arătând cu ce moarte va preaslăvi [Petros] pe Dumnezeu. Și spunând aceasta, [Iisus] îi zice lui[202]: „Urmează-Mi Mie!”.

20. Dar întorcându-se Petros, îl vede urmându-I [Lui] pe Ucenicul pe care îl iubea Iisus, care s-a și sprijinit, la Cină[203], pe pieptul Lui și I-a zis: „Doamne, cine este cel care Te vinde pe Tine?”.

21. Pe acesta văzându-l Petros, Îi zice lui Iisus: „Doamne, dar [cu] acesta ce [se va petrece]?”.

22. [Și] Iisus îi zice lui: „Dacă am să vreau *a rămâne* el *până vin*, ce este aceasta pentru tine? Tu urmează-Mi Mie!”.

23. Atunci a ieșit cuvântul acesta între frați, că Ucenicul acela *nu moare* [οὐκ ἀποθνῄσκει].

Dar Iisus nu i-a spus lui că „nu moare”, ci: „Dacă am să vreau a rămâne el până vin, ce este aceasta pentru tine?”.

24. [Și] acesta este Ucenicul care mărturisește despre acestea și care a scris acestea; și știm că *adevărată* este mărturia lui.

25. Dar sunt și multe altele câte a făcut Iisus, care, dacă aveau să fie scrise câte una [în parte],

---

[202] Sfântului Apostol Petros.

[203] La *Cina cea de taină*, *cf.* In. 13, 25.

gândesc [că] nici lumea însăși [nu ar putea] să cuprindă cărțile care sunt scrise[204]. Amin.

[204] Cu sensul: *ar fi putut fi scrise*.

Biblioteca
Teologie pentru azi

1. *Acatistul Nunții* (35 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/01/acatistul-nuntii/

2. *Troparul, Condacul și Acatistul Fericitului Serafim Rose al Platinei* (20 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/01/troparulcondacul-si-acatistul-fericitului-serafim-rose-al-platinei/

3. *Lumea postmodernă și depersonalizarea omului* (335 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/01/lumea-postmoderna-si-depersonalizarea-omului/

4. *Viața lui Adam și a Evei* (27 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/03/viata-lui-adam-si-a-evei/

5. *Teologia îndumnezeirii* (202 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/03/teologia-indumnezeirii/

6. *Twitter pentru azi (vol. 1)* (32 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/04/twitter-pentru-azi-vol-1-2009/

7. *Bucuria comuniunii (vol. 1)* (280 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/06/bucuria-comuniunii-vol-1/

8. *Pelerina Egeria și Cultul ortodox* (60 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/07/pelerina-egeria-si-cultul-ortodox/

9. *Biblia Satanică* (157 pagini), ca text auxiliar al cărții: *Lumea postmodernă și depersonalizarea omului*.

http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/12/biblia-satanica-editie-exclusiv-online-ro/

10. *Traduceri patristice (vol. 1)* (73 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/19/traduceri-patristice-vol-1-2009/

11. *Bucuria comuniunii (vol. 2)* (309 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/26/bucuria-comuniunii-vol-2/

12. *Fragmentarium (vol. 1)* (126 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/26/fragmentarium-vol-1/

13. *Nichita Stănescu. Fenomenul limbii poezești* (disertație de master) (155 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2009/10/26/nichita-stanescu-fenomenul-limbii-poezesti/

14. Sfântul Sfințit Mucenic Irineu al Lyonului, *Contra ereziilor (vol. 1)* (341 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/03/sfantul-sfintit-mucenic-irineu-al-lyonului-contra-ereziilor-vol-1/

15. *Bucuria comuniunii (vol. 3)* (248 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/07/bucuria-comuniunii-vol-3/

16. *Teologia vederii lui Dumnezeu* (252 pagini): introducere la teza doctorală:

Vederea lui Dumnezeu în teologia Sfântului Simeon Noul Teolog.

http://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/18/teologia-vederii-lui-dumnezeu/

17. *Vederea lui Dumnezeu în teologia Sfântului Simeon Noul Teolog* (teză doctorală) (287 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/18/vederea-lui-dumnezeu-in-teologia-sfantului-simeon-noul-teolog/

18. Sfântul Sfințit Mucenic Irineu al Lyonului, *Contra ereziilor (vol. 2)* (457 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/23/sfantul-sfintit-mucenic-irineu-al-lyonului-contra-ereziilor-vol-2/

19. *Bucuria comuniunii (vol. 4)* (449 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2009/12/12/bucuria-comuniunii-vol-4/

20. *Bucuria comuniunii (vol. 5)* (366 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/01/02/bucuria-comuniunii-vol-5/

21. *Fragmentarium (vol. 2)* (270 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/01/13/fragmentarium-vol-2/

22. *Cuvinte cu amândouă mâinile* (82 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/01/21/cuvinte-cu-amandoua-mainile-2010/

23. *Bucuria comuniunii (vol. 6)* (144 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/02/11/bucuria-comuniunii-vol-6/

24. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 1)* (377 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/03/03/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-1/

25. *Antim Ivireanul: avangarda literară a Paradisului. Viața și Opera (teză doctorală)* (561 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/03/10/antim-ivireanul-avangarda-literara-a-paradisului-viata-si-opera-2010/

26. *Aspecte dogmatice ale imnologiei ortodoxe. Săptămâna Patimilor și Săptămâna Luminată* (teză de licență) (212 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/03/23/saptamana-patimilor-si-saptamana-luminata-teza-de-licenta-2010/

27. *Bucuria comuniunii (vol. 7)* (315 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/04/01/bucuria-comuniunii-vol-7/

28. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 2)* (128 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/04/12/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-2/

29. *Bucuria comuniunii (vol. 8)* (382 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/04/29/bucuria-comuniunii-vol-8/

30. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 3)* (191 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/05/06/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-3/

31. *Epilog la lumea veche (I. 1)* (506 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/05/14/epilog-la-lumea-veche-i-1/

32. *Twitter pentru azi (vol. 2)* (35 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/05/25/twitter-pentru-azi-vol-2-2010/

33. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 4)* (388 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/05/30/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-4/

34. *Epilog la lumea veche (I. 2)* (378 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/04/epilog-la-lumea-veche-i-2/

35. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 5)* (175 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/06/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-5/

36. *Teologia mântuirii la Sfântul Marcu Ascetul* (disertație de master) (154 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/09/teologia-mantuirii-la-sfantul-marcu-ascetul-2010/

37. *Bucuria comuniunii (vol. 9)* (188 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/20/bucuria-comuniunii-vol-9/

38. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 6)* (130 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/27/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-6/

39. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 7)* (76 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/06/30/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-7/

40. Sfântul Epifanie al Salaminei, *Despre măsuri și greutăți și numere și alte lucruri care sunt în Dumnezeieștile Scripturi* (100 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2010/07/16/sfantul-epifanie-al-salaminei-despre-masuri-si-greutati-2010/

41. PS. Acad. Melchisedec Ștefănescu, *Viața și Scrierile lui Grigorie Țamblac* (adaptare a textului ed. din 1884) (138 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/08/21/ps-acad-melchisedec-stefanescu-viata-si-scrierile-lui-grigorie-tamblac-versiune-adaptata2010/

42. Sfântul Sfințit Mucenic Antim Ivireanul, *Sfătuiri creștine-politice* (text adaptat) (33 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/08/29/sfantul-antim-ivireanul-sfatuiri-crestine-politice-2010/

43. Sfântul Varlaam al Moldovei, *Răspunsul împotriva Catehismului calvin* (text adaptat) (52 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/09/22/sfantul-varlaam-al-moldovei-raspunsul-impotriva-catehismului-calvin-2010/

44. *Traduceri patristice (vol. 2)* (347 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/10/06/traduceri-patristice-vol-2/

45. PS Damaschin Dascălul, *Învățături pentru șapte Taine* (text transliterat și adaptat) (27 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/10/26/ps-damaschin-dascalul-invataturi-pentru-sapte-taine-2010/

46. Dorin Streinu, *Opere alese, vol. I, Despre mine însumi (Jurnal de scriitor. Fragmente)* (526 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2010/12/12/dorin-streinu-opere-alese-vol-i-2010/

47. *Traduceri patristice (vol. 3)* (288 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2011/01/02/traduceri-patristice-vol-3/

48. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 2)* (160 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/01/07/dorin-streinu-opere-alese-vol-2/

49. *Epilog la lumea veche (I. 3)* (256 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/01/08/epilog-la-lumea-veche-i-3/

50. *Studii de Teologie Dogmatică Ortodoxă (vol. 1)* (237 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/01/31/studii-de-teologie-dogmatica-ortodoxa-vol-1/

51. *Cuvintele duhovnicești (vol. 1)* (390 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/02/12/cuvintele-duhovnicesti-vol-1/

52. *Bucuria vine de departe* (carte dialogică cu Prof. Otilia Kloos) (55 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/03/21/bucuria-vine-de-departe-2011/

53. *Cuvintele duhovnicești (vol. 2)* (558 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/03/26/cuvintele-duhovnicesti-vol-2/

54. *A vedea și a fi văzut (vol. 1)* (460 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/04/16/a-vedea-si-a-fi-vazut-vol-1/

55. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 8)* (549 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/06/06/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-8/

56. *Praedicationes (vol. 1)* (199 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/06/20/praedicationes-vol-1/

57. *Twitter pentru azi (vol. 3)* (26 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/07/31/twitter-pentru-azi-vol-3/

58. *Evanghelia după Matei* (112 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/08/11/evanghelia-dupa-matei/

59. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 3)* (214 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/10/30/dorin-streinu-opere-alese-vol-3/

60. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 4)* (129 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/11/05/dorin-streinu-opere-alese-vol-4/

61. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 5)* (283 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2011/11/21/dorin-streinu-opere-alese-vol-5/

62. *Studii de poezie pașoptistă* (82 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2011/11/28/studii-de-poezie-pasoptista-2011/

63. *Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Opere complete (vol. 9)* (225 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2011/12/16/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-9/

64. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 6)* (209 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2012/01/14/dorin-streinu-opere-alese-vol-6/

65. *Statistici. Concluzii. Sublinieri. Lucruri văzute de-aproape* (121 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2012/02/18/statistici-concluzii-sublinieri-lucruri-vazute-de-aproape/

66. *Predicile din Săptămâna Mare* (25 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2012/04/13/predicile-din-saptamana-mare/

67. *Despre omul Împărăției* (190 pagini). Este al 10-lea volum și ultimul al *Operelor complete* ale Fericitului Ilie văzătorul de Dumnezeu.

http://www.teologiepentruazi.ro/2012/05/29/despre-omul-imparatiei/

68. *Țiganiada: tradiție și inovație. Aventura scriiturii și canonul literar românesc* (111 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2012/07/19/tiganiada-traditie-si-inovatie/

69. *Praedicationes (vol. 2)* (253 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2012/08/07/praedicationes-vol-2/

70. *Twitter pentru azi (vol. 4)* (30 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2012/10/10/twitter-pentru-azi-vol-4/

71. *Istoria începe de oriunde o privești (vol. 1)* (251 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2012/11/21/istoria-incepe-de-oriunde-o-privesti-vol-1/

72. *Praedicationes (vol. 3)* (337 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2012/12/10/praedicationes-vol-3/

73. *Epilog la lumea veche (I. 4)* (247 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2012/12/22/epilog-la-lumea-veche-i-4/

74. *Praedicationes (vol. 4)* (352 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2013/01/09/praedicationes-vol-4/

75. *Praedicationes (vol. 5)* (366 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2013/01/27/praedicationes-vol-5/

76. *Istoria începe de oriunde o privești (vol. 2)* (261 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2013/03/07/istoria-incepe-de-oriunde-o-privesti-vol-2/

77. *Praedicationes (vol. 6)* (308 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2013/03/29/praedicationes-vol-6/

78. *Creatori de limbă și de viziune poetică în literatura română (vol. 1)* (228 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2013/06/15/creatori-de-limba-si-de-viziune-poetica-in-literatura-romana-vol-1/

79. *Istoria începe de oriunde o privești (vol. 3)* (308 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2013/07/31/istoria-incepe-de-oriunde-o-privesti-vol-3/

80. *Bucuria comuniunii (vol. 10)* (356 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2013/09/21/bucuria-comuniunii-vol-10/

81. Dorin Streinu, *Opere alese* (vol. 7) (241 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2013/09/23/dorin-streinu-opere-alese-vol-7/

82. *Vorbiri de Facebook (vol. 1)* (508 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2013/10/20/vorbiri-de-facebook-vol-1/

83. *Epilog la lumea veche I. 1 (ediția a doua)* (862 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/01/11/epilog-la-lumea-veche-i-1-editia-a-doua/

84. *Praedicationes (vol. 7)* (619 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/01/16/praedicationes-vol-7/

85. *Bucuria comuniunii (vol. 11)* (361 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/01/31/b
ucuria-comuniunii-vol-11/

86. *Atenție teologică* (216 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/03/04/a
tentie-teologica/

87. *Interviuri de conștiință [vol. 1]* (367 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/04/21/i
nterviuri-de-constiinta-vol-1/

88. *Twitter pentru azi (vol. 5)* (59 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/05/21/t
witter-pentru-azi-vol-5/

89. *Vezi ceea ce ești (vol. 1)* (80 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/05/24/v
ezi-ceea-ce-esti-vol-1/

90. *Fragmentarium (vol. 3)* (388 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/05/26/f
ragmentarium-vol-3/

91. *Vezi ceea ce ești (vol. 2)* (94 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/06/02/v
ezi-ceea-ce-esti-vol-2/

92. *Trei poeți și-un început de secol* (280 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/06/13/tr
ei-poeti-si-un-inceput-de-secol/

93. *Vezi ceea ce ești (vol. 3)* (99 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2014/06/20/vezi-ceea-ce-esti-vol-3/

94. *Studii de Teologie Dogmatică Ortodoxă (vol. 2)* (305 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/06/25/studii-de-teologie-dogmatica-ortodoxa-vol-2/

95. *Studii literare (vol. 1)* (447 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/06/29/studii-literare-vol-1/

96. *Vezi ceea ce ești (vol. 4)* (101 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/07/05/vezi-ceea-ce-esti-vol-4/

97. *Traduceri patristice (vol. 4)* (427 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/07/10/traduceri-patristice-vol-4/

98. *Praedicationes (vol. 8)* (510 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/08/15/praedicationes-vol-8/

99. *The Sight of God in the Theology of Saint Symeon the New Theologian* (first book in english; my doctoral thesis) (499 pages)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/09/15/the-sight-of-god-in-the-theology-of-saint-symeon-the-new-theologian/

100. *Vorbiri de Facebook (vol. 2)* (393 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/10/07/vorbiri-de-facebook-vol-2/

101. *Istoria începe de oriunde o privești (vol. 4)* (441 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/10/20/istoria-incepe-de-oriunde-o-privesti-vol-4/

102. *Mâncăruri românești cu gust* (27 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/10/27/mancaruri-romanesti-cu-gust/

103. *Acatistul Sfinților pomeniți pe 31 octombrie* (27 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/10/29/acatistul-sfintilor-pomeniti-pe-31-octombrie/

104. *Studiu despre Viața Sfântului Macarie Romanul* (68 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/10/31/studiu-despre-viata-sfantului-macarie-romanul/

105. *Fragmentarium [vol. 4]* (502 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/11/29/fragmentarium-vol-4/

106. *Luceafărul. Comentariu literar* (156 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/12/18/luceafarul-comentariu-literar/

107. Dorin Streinu, *Opere alese (vol. 8)* (216 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/12/30/dorin-streinu-opere-alese-vol-8/

108. *Creatori de limbă și de viziune poetică [vol. 2. 1]* (283 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/08/creatori-de-limba-si-de-viziune-poetica-vol-2-1/

109. Pr. Prof. Acad. Dr. Dumitru Popescu, *Dumnezeu e viu și prezent în lume prin slava Sa* (132 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/15/dumnezeu-e-viu-si-prezent-in-lume-prin-slava-sa/

110. Sfântul Apostol Pavel, *Epistola către Efeseni* (26 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/20/epistola-catre-efeseni/

111. *Cartea Sfântului Profet Ionas* (13 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/21/cartea-sfantului-profet-ionas/

112. *Cele 3 Epistole catolice ale Sfântului Apostol Ioannis* (25 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/23/cele-3-epistole-catolice-ale-sfantului-apostol-ioannis/

113. *Epistola catolică a Sfântului Apostol Iacovos, fratele Domnului* (20 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/30/epistola-catolica-a-sfantului-apostol-iacovos-fratele-domnului/

114. *Cartea Sfântului Profet Ioil* (17 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/02/04/cartea-sfantului-profet-ioil/

115. *Cărțile Sfinților Profeți Avdiu și Angheos* (16 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2015/02/10/cartile-sfintilor-profeti-avdiu-si-angheos/

116. *Epistola către Filippeni a Sfântului Apostol Pavlos* (19 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/02/13/epistola-catre-filippeni-a-sfantului-apostol-pavlos/

117. *Cântarea Cântărilor* (40 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/02/18/cantarea-cantarilor/

118. *Evanghelia după Marcos* (130 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/03/22/evanghelia-dupa-marcos/

119. *Epilog la lumea veche I. 2 (ediția a doua)* (952 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/05/16/epilog-la-lumea-veche-i-2-editia-a-doua/

120. *Teologia Dogmatică Ortodoxă (vol. 1)* (397 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/06/12/teologia-dogmatica-ortodoxa-vol-1/

121. *Praedicationes (vol. 9)* (675 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/06/29/praedicationes-vol-9/

122. *Creatori de limbă și de viziune poetică [vol. 2. 2]* (303 pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2015/07/07/creatori-de-limba-si-de-viziune-poetica-vol-2-2/

123. *Cartea Sfântului Profet Naum* (14 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2015/09/09/cartea-sfantului-profet-naum/

124. *Epistola către Galatei* (25 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2015/10/10/epistola-catre-galatei/

125. *Cartea Sfântului Profet Amvacum* (14 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2015/10/21/cartea-sfantului-profet-amvacum/

126. *Epistola către Colossei* (20 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2015/11/08/epistola-catre-colossei/

127. *Eminescu: între modernitate și tradiție. Importanța tradiției literare și spirituale românești pentru viziunea romantică eminesciană* (teză post-doctorală) (884 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2015/11/16/eminescu-intre-modernitate-si-traditie/

128. *Traduceri patristice (vol. 5)* (455 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2015/12/06/traduceri-patristice-vol-5/

129. *Istoria începe de oriunde o privești (vol. 5)* (289 pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2016/01/12/istoria-incepe-de-oriunde-o-privesti-vol-5/

130. *Praedicationes (vol. 10)* (627 de pagini)

http://www.teologiepentruazi.ro/2016/01/23/praedicationes-vol-10/

131. *Twitter pentru azi (vol. 6)* (100 de pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2016/03/22/twitter-pentru-azi-vol-6/

132. *Vorbiri de Facebook (vol. 3)* (190 de pagini)
http://www.teologiepentruazi.ro/2016/03/22/vorbiri-de-facebook-vol-3/

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș